Вівторок, 3 грудня 2002 року. № 227 (2978)

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Солдати Київської бригади охорони Міністерства оборони України присягали на вірність українському народові.
На знімку: рядовий Сергій Остапчук зачитує текст присяги.

Між нашими країнами немає політичних проблем

В Україні з офіційним візитом перебуває Президент Словаччини Рудольф Шустер. Сьогодні президенти Словаччини та України відвідають Дніпропетровськ, де зустрінуться з керівництвом міста та області, а також побувають на «Південмаші». Учора відбулися переговори президентів двох країн, за результатами яких було підписано угоду між Кабміном України та урядом Словацької Республіки про науково-технологічне співробітництво. Як передає УНІАН, за результатами переговорів, які пройшли у вузькому, а потім у розширеному складі, було також підписано план культурного співробітництва між Міністерством культури і мистецтв України та Міністерством культури Словаччини на 2002—2006 роки.

(Закінчення на 17-й стор.).

СВЯТО ЗА ДІАГНОЗОМ «НЕ ТАКИХ, ЯК УСІ»

Тривалий час вважалося, що інвалідів у нас немає. Люди з фізичними або психічними вадами не вписувалися в концепцію здорової держави. А тим паче діти. Адже з дитини-інваліда не виросте повноцінне «світле майбутнє» могутньої держави. «Страусова» державна політика щодо інвалідів не могла позитивно позначитися ані на здоров'ї, ані на психіці цих людей. У незалежній Україні цю категорію громадян легалізували на законодавчому та морально-етичному рівні.

(Матеріали на тему читайте на 14-й стор.).

На знімку: учасник фіналу конкурсу «Лицар України на візку—2002» Олексій Сушенцов.

Фото Олега КОВАЛЯ.

ОФІЦІЙНО

Нам є над чим спільно працювати

В Україні з офіційним візитом перебуває Голова Міллі Меджлісу (парламенту) Азербайджанської Республіки Муртуз Алескеров. У неділю в аеропорту Бориспіль він наголосив, що прибув до Києва на запрошення Голови Верховної Ради України Володимира Литвина, і заявив: «Я високо оцінюю майбутні зустрічі, бо між Азербайджаном та Україною існують дружні відносини в ранзі стратегічного партнерства». Вчора вранці відбулися офіційні переговори глав парламентів двох країн.

(Закінчення на 2-й стор.).

Балтійський візит

Сьогодні розпочинається візит Голови Верховної Ради України Володимира Литвина до Литви та Естонії. Програмою його перебування передбачено зустріч із Головою Сейму (парламенту) Литовської Республіки Альгірдасом Паулаускасом, а також виступ на засіданні Сейму. Володимир Литвин має зустрітися і з Президентом Литви Валдасом Адамкусом.

У програмі візиту до Естонської Республіки — зустрічі з Головою Рійгікогу (парламенту) Естонії Тоомасом Саві, Президентом Арнольдом Рюйтелем, Прем'єр-міністром Сіймом Калласом та міністром закордонних справ Крістіною Ойланд. У Таллінні Голова ВР візьме також участь у засіданні парламентської групи Естонія—Україна.

У НОМЕР

Літаки з Узбекистану ремонтуватимуть у Вінниці

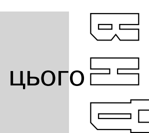
Угоду на ремонт авіадвигунів укладено між Вінницьким авіаційним заводом і «Національними авіалініями Узбекистану». Як пояснив головний інженер заводу Анатолій Менько, йдеться про відновлення 25 двигунів до літаків сільськогосподарської авіації Ан-2. Їх дотепер активно використовують в узбецьких господарствах. Що дуже важливо: держава виділяє кошти на ремонт такої техніки.

До вінничан узбецькі авіатори звернулися, як то кажуть, по старій дружбі. За часів Союзу Вінницький авіазавод був найбільшою ремонтною базою такого класу літаків. До речі, гелікоптери Ка-26 і в наш час не ремонтують більше ніде, крім Вінниці. За словами співрозмовника, зараз на підприємстві проводять капітальний ремонт двох таких гвинтокрилих машин з Карелії. Вінничани поставили на крило авіатехніку з Білорусі, Молдови, деяких інших держав близького зарубіжжя, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

Маршрутка ціну собі знає

На 20—25 відсотків подорожчав проїзд на 47 напрямках пасажирського сполучення, що обслуговуються в Одесі маршрутними таксі.

Таке рішення прийняли підприємства-перевізники з «благословіння» управління транспортного комплексу міськвиконкому. Головний мотив: додатковий прибуток дасть змогу утримувати більш доступні, зокрема для пільговиків, але економічно збиткові багатомісні автобуси, оновлювати їх парк, що став нечисленний і знощений, **повідомляє наш власний кореспондент Георгій ВОРОТНЮК.**

цього дня

3 ГРУДНЯ

■ 1620 р. В Україні відновлено православну митрополію. ■ 1722 р. Народився Григорій Сковорода, філософ і письменник. ■ 1896 р. Помер історик, церковний діяч і письменник Петро Лебединцев. Автор, зокрема, праць з історії київських храмів. ■ 1937 р. Народився хоровий диригент і композитор Іван Сльота. ■ 1965 р. Не стало художниці Ганни Собачко-Шостак, майстра декоративного розпису. ■ 1976 р. У Києві відкрито новий міст через Дніпро — Московський. ■ 1991 р. У СРСР прийнято закон «Про реорганізацію органів безпеки». КДБ офіційно припинив існування.

Баланс тижня

Одні крадуть і шикують — інші сидять без тепла і світла

▼ 7

Регіон: Полтавщина

▼ 12—13

Сьогодні в Україні буде холодно, але завтра-післязавтра температура підвищиться до 2-—7 градусів тепла

Розв`язання проблеми розпочнеться з... екскурсій?

СИТУАЦІЯ

Питання недофінансування соціально незахищених верств населення не існувало б, якби народні депутати відвідали Київське Казенне експериментальне протезно-ортопедичне підприємство. Таку думку висловив Голова Верховної Ради України Володимир Литвин під час візиту на це, одне з найстаріших підприємств вітчизняної реабілітаційної галузі напередодні Міжнародного дня інвалідів.

Хоча три попередні роки видатки на соціальний захист людей з обмеженими фізичними можливостями держава фінансувала практично повністю, нині ситуація значно погіршилася. Приміром, у бюджеті на 2002 рік для реалізації програми соціально-побутового та матеріального забезпечення інвалідів передбачено 250 мільйонів 258 тисяч гривень (тобто на 11 місяців цього року — 207 млн. 590 тис. грн.). Однак фактично виділено менш як 100 мільйонів.

Наступний рік проголошено Європейським роком інвалідів. Тож Україні доречно переглянути ефективність соціально-економічної політики. Лише за останні сім років кількість людей з обмеженими фізичними можливостями збільшилася з 2,1 мільйона до 2,66 мільйона осіб. Отже, кожен вісімнадцятий наш співвітчизник має особливі потреби. Цим людям необхідні ліки та протези, інше планування житла, облаштування під'їздів, громадського транспорту, умови отримання медичних, культурних послуг та освіти, забезпечення роботою тощо. Щоправда, реабілітаційна індустрія розвивається досить активно. Так, нині ВО «Укрпротез» об'єднує 16 казенних і державних та 7 недержавних протезно-ортопедичних підприємств, а також Український науково-дослідний інститут протезування, протезобудування та відновлення працездатності населення, які значною мірою забезпечують відповідні потреби інвалідів.

Під час відвідин Київського Казенного експериментального протезно-ортопедичного підприємства Володимир Литвин заявив, що має намір провести переговори з Прем'єр-міністром України Віктором Януковичем і Президентом України Леонідом Кучмою стосовно збільшення фінансування соціально незахищених верств населення. Верховна Рада, запевнив він, має взяти під свій контроль надання коштів для захисту інвалідів. А для того, щоб народні депутати усвідомили, як це важливо, глава парламенту висловив готовність організувати для народних обранців екскурсії на київський ортопедичний завод.

Надія ГОРБАТЮК.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Нам є над чим спільно працювати

(Початок на 1-й стор.).

Український парламент надає особливого значення розвиткові контактів і співробітництва з Міллі Меджлісом. Про це заявив на зустрічі з Муртузом Алескеровим Голова Верховної Ради Володимир Литвин. «Наявна угода про співробітництво між парламентами —документ, націлений на перспективу, покликаний забезпечити якісне наповнення співробітництва, наповнити динамізмом відносини», — підкреслив Голова ВР, додавши, що «нам є де разом працювати і над чим». Після зустрічі керівники парламентів України та Азербайджану відповіли на запитання журналістів.

Мета — зв'язки

Мета візиту глави Міллі Меджлісу — поглиблення парламентських зв'язків. Як повідомив журналістам Володимир Литвин, сторони домовилися підписати документ про посилення нашого міжпарламентського співробітництва. В ньому, зокрема, буде акцентовано увагу на необхідності прискорити створення Парламентської асамблеї ГУУАМ (організація, до якої входять Грузія, Узбекистан, Україна, Азербайджан і Молдова) і провести її у Києві навесні наступного року. На думку Муртуза Алескерова, «ГУУАМ — нова організація, яка має можливості розвиватися далі», а в рамках ПА ГУУАМ він бачить змогу підписати угоди з гармонізації та інтенсифікації наших міжпарламентських зв'язків. Крім того, глава азербайджанського парламенту запропонував, щоб місцем знаходження ПА ГУУАМ був Київ, а самі зустрічі в рамках асамблеї проходили в різних столицях.

Коаліційність і професіоналізм

Володимир Литвин також відповів на запитання журналістів, які стосувалися внутрішньої політики. Зокрема, він заявив, що вважає нинішній уряд «суто коаліційним, бо його сформовано на пропозиції фракцій і груп». Глава ВР висловив побажання, щоб коаліційність уряду поєднувалася з його професіоналізмом. Тестом на це стане прийняття бюджету, адже уряду й парламенту належить узгодити позиції, щоб 12 грудня розглянути і прийняти бюджет.

«Я не займаюся перерозподілом комітетів»

Про це заявив ЗМІ Володимир Литвин, додавши, що для нього головним є конструктивна робота парламенту, щоб діяльність ВР не було заблоковано. «Мені це болить, і про це я кажу, а все інше — то справа комітетів, груп і фракцій», — підкреслив він.

Відповідаючи на запитання про те, чи створено комісію із внесення змін до Конституції, глава українського парламенту заявив, що не створено, бо деякі фракції не подали своїх пропозицій. Інші ж фракції, котрі їх спочатку представили, згодом відкликали свої пропозиції.

Тетяна ПАСОВА, Яна СТАДІЛЬНА.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

На знімку: заступник Голови Верховної Ради Олександр ЗІНЧЕНКО зустрічає главу Міллі Меджлісу Муртуза Алескерова.

У НОМЕР

Незаангажованих ЗМІ майже немає

В Україні практично немає політично незаангажованих засобів масової інформації, зазначив Голова ВР України Володимир Литвин, вітаючи інформаційне агентство «Інтерфакс-Україна» з 10-річним ювілеєм.

Відзначивши об'єктивність і оперативність роботи агентства, він наголосив, що воно не стоїть на позиціях жодної політичної сили.

Нині йде жорстка боротьба на рівні словесної сварки про цензуру, де кожен бореться за свою правду, підкреслив глава парламенту.

За сумлінне виконання службових обов'язків Володимир Литвин вручив нагороди працівникам агентства «Інтерфакс-Україна».

Відійти від карального ухилу

Україні потрібна сильна і незалежна прокуратура, наголосив Президент України Леонід Кучма під час урочистостей з нагоди Дня працівників прокуратури.

Він зазначив, що на прокуратуру, як і на інші силові структури, намагаються тиснути зацікавлені політичні сили. Проте вона, на переконання Президента, має перебувати поза політикою і керуватися у своїй роботі не політичною кон'юнктурою, а виняткові законом. Він назвав «неприпустимим» становище, коли роками тягнеться розслідування резонансних справ.

Крім того, на переконання глави держави, прокуратура має «відійти у своїй діяльності від карального ухилу», щоб люди бачили, що «прокуратура не лише обвинувачує, а й захищає».

А Голова Верховної Ради Володимир Литвин зазначив, що головне завдання — примножувати кадровий потенціал, який зберегла Україна за роки незалежності, і забезпечити спадкоємність між старшим поколінням і новою генерацією. Він, зокрема, зазначив, що Верховна Рада, працюючи над законопроектами, пов'язаними зі статусом і функціонуванням прокуратури, «віддає їй належне як важливому органові державної влади і намагатиметься створити всі передумови для її успішної діяльності».

Голова Верховної Ради побажав працівникам прокуратури «виконувати першу і головну функцію — захищати права, честь і свободу наших співвітчизників». А також протидіяти будь-яким посяганням на суспільні і державні інтереси, віддано служити людям та забезпечити «стабільне, спокійне і прогнозоване життя в нашій країні».

Більшість зростатиме кількісно

Таку думку висловив учора на прес-конференції Перший заступник Голови Верховної Ради України **Геннадій ВАСИЛЬЄВ.** Резерв для зростання більшості, переконаний він, — весь склад парламенту.

Нині, за його словами, народні обранці зосередили свою увагу на роботі над важливими законопроектами, що стосуються подальшого реформування різних сфер суспільного життя країни. Зокрема, робочі групи доопрацьовують Податковий, Цивільний, Господарський, Цивільно-процесуальний та деякі інші кодекси. Водночас парламентарії завершують роботу над базовими законопроектами, що стосуються сфери оподаткування.

Проте Геннадій Васильєв вважає, що поспішати треба повільно, аби свою думку міг висловити новий склад уряду.

Перший заступник Голови Верховної Ради переконаний, що під час формування нового складу Кабінету Міністрів України враховано думки і побажання всіх фракцій більшості. Він зазначив, що оцінку уряду можна буде дати лише після конкретних кроків у розв'язанні соціально-економічних проблем. Але, упевнений, зрушень можна досягти лише спільними зусиллями урядовців і народних депутатів.

Геннадій Васильєв підкреслив, що новий прем'єр і його команда прийшли передусім сприяти оздоровленню економіки, поліпшити рівень життя громадян. «Якщо ж почнуться розмови в оточенні Віктора Януковича, що вже є новий кандидат у Президенти, то це буде помилкою», — підкреслив Геннадій Васильєв.

Перший заступник Голови Верховної Ради України вважає, що на цьому етапі не варто перерозподіляти керівні посади у парламентських комітетах. Лише у тому разі, коли комітет порушує питання перед народними обранцями, а потім блокує його, можна ставити питання про зміну керівництва комітету.

На думку Геннадія Васильєва, парламент ще раз повернеться до подання Президента України про звільнення Володимира Стельмаха з посади голови Національного банку України.

Володимир КОРОЛЮК.

Поважайте Бюджетний кодекс

РЕЗОНАНС

Міністр юстиції О. Лавринович вважає постанову Верховної Ради про прийняття Держбюджету на 2003 рік у другому читанні такою, що суперечить Конституції України та процесуальним нормам Бюджетного кодексу і закликає парламент скасувати це рішення. Про це йшлося в матеріалі «Мін'юст закликає до скасування» («ГУ», 28 листопада 2002 року).

Цю заяву міністра коментує член бюджетного комітету, один із розробників Бюджетного кодексу, народний депутат Євген ЖОВТЯК:

— З розповсюдженого прес-службою Мін'юсту коментарю випливає, що роль Верховної Ради зводиться до безальтернативного голосування за проект, поданий Кабінетом Міністрів України на друге читання. А насправді п. 1 статті 43 Бюджетного кодексу передбачає розгляд у другому читанні «висновків Комітету Верховної Ради України з питань бюджету щодо розгляду проекту закону про Державний бюджет України у другому читанні, в тому числі щодо врахування Кабінетом Міністрів України бюджетних висновків Верховної Ради України при підготовці проекту закону про Державний бюджет України до другого читання».

Тому трактування Міністром юстиції абз. 2 п. 2 ст.43 про «постатейне голосування проекту закону про державний бюджет України, поданого Кабінетом Міністрів України на друге читання» як обов'язкове безальтернативне затвердження статей проекту закону про бюджет у варіанті Кабміну має вигляд щонайменше дивний. До речі, голосування з проекту закону, поданого Кабінетом Міністрів, відбулося і набрало «аж» п'ять голосів. Після цього голосувалися пропозиції бюджетного комітету, згідно з якими деякі статті проекту затверджено в редакції другого читання, запропонованого Кабінетом Міністрів, інші — в редакції, прийнятій Верховною Радою України у першому читанні. Частину статей перенесено на третє читання.

Очевидне—неймовірне: крадуть менше, а мільйонерів більшає

Актуальність теми — звіт голови парламентського Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією та доповіді на цю тему керівників правоохоронних органів, Генерального прокурора —настільки очевидна, що, здавалося б, не потребує зайвих аргументів. Загальновідома статистика (за даними міжнародних організацій, Україна посідає за рівнем корупції 87-ме місце серед 102 країн!) лякає не лише самим сусідством нашої держави за цим показником з Болівією, Камеруном, Угандою, а й звиканням свідомості українця до такої статистики. Тому голові профільного антикорупційного парламентського комітету Володимиру Стретовичу не відмовиш у спробі «взяти за живе» колег дещо практичнішими прикладами. «Вже вкотре кожен з нас пересвідчився, що в Україні існує політична корупція, — заявив він, нагадуючи депутатам про їх участь в останній виборчій кампанії до ВР. — Шляхом тиску, погроз, підкупу депутатами Верховної Ради обираються не за результатами довіри громадян, а особи, віддані і вигідні нинішній владі. Попри десятки тисяч порушень виборчого законодавства в Україні досі немає жодного вироку суду з кримінальних справ, порушених під час виборів. Як не згадати знамените і відоме: влада розбещує. Абсолютна влада розбещує абсолютно». Неадекватна реакція офіційної влади на проблеми під час виборів породила наслідки, зокрема, спроби залякування і підкупу депутатів під час створення парламентської більшості і виборів прем'єр-міністра, про що також казав у своєму звіті голова профільного комітету.

Керівник цього самого парламентського комітету у ВР минулого скликання Юрій Кармазін «добавив масла у вогонь» не менш вражаючими цифрами: до 40—45 відсотків ВВП (80—90 млрд. гривень) щорічно розподіляються за допомогою корупції, а 9—10 млрд. грн. становлять власні прибутки корупціонерів.

Започатковуючи розмову, В. Стретович недарма застерігав від перспективи почути «стандартизовані доповіді» керівників правоохоронних органів. Депутат з «Нашої України» Є. Гірник уразить вичитаними у розданих парламентаріям матеріалах МВС висновками: «У нас організована злочинність зменшується на 10%.., на 42% зменшилося розкрадання державного і приватного майна». І ці неймовірні на сьогодні тенденції муситиме у відповідях на запитання «скоригувати» навіть Голова СБУ В. Радченко, мовляв, справа у зміні кольорів і тактики колишньої «брутальної, насильницької організованої злочинності». Тобто наші Пінкертони недобачають деяких кольорів, але це ще не означає, що таких немає.

Міністр внутрішніх справ Ю. Смирнов запевняє, що наша міліція досягла 85-відсоткового розкриття злочинів, тоді як у Польщі, РФ, Білорусі цей показник ледь дотягує до 50—60%. А в багатьох цивілізованих державах і того менше. А звідкіля ж тоді нарікання населення? За словами глави профільного комітету, лейтмотив більшості звернень громадян до комітету: «Рятуйте нас від правоохоронців». «А самі правоохоронні органи, — цитую головного доповідача, — дедалі частіше стають слухняними знаряддями в руках братків від криміналу».

У відповідь на відрапортоване генералом про виявлення органами внутрішніх справ 700 організованих злочинних груп, депутати посилалися на судову статистику, за якою з 627 знешкоджених цього року організованих злочинних груп лише 25 виявилися з корупційними зв'язками. А решта, що? Організовані злочинні групи чи групові злочини (три підлітки обікрали кіоск — це вже мафія?). Від такого ототожнення (окозамилювання) ще на початку свого президентства попереджав силовиків Леонід Кучма. Виправились? А де корумповані керівники чи депутати бодай обласного рівня? Не кажучи вже про представників найвищого законодавчого органу.

Важко не погодитись з названими у доповіді голови профільного комітету причинами невтішної боротьби з корупційними проявами в Україні: відсутність політичної волі вищого керівництва держави, недосконалість законодавчої бази і фахова неспроможність правоохоронних кадрів, низька політична культура українського істеблішменту еліти.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Яскравим доказом останнього став той факт, що навіть після неодноразових наполягань народних депутатів і головуючого на сесії не зміг з'явитися на єдиний за десять років такий захід Генпрокурор С. Піскун. У відповідь депутати зважили за недоцільне вислуховувати його першого заступника С. Винокурова.

Відповідні були і «рецепти лікування» антикорупційної політики держави. Серед найголовніших — створити у складі профільного парламентського комітету групи фахівців з недопущення прийняття законодавчих норм, які сприяли б хабарництву; міжвідомчу робочу групу з напрацювання пропозицій; на загальнодержавному рівні — спеціальний, непідпорядкований виконавчій владі спецпідрозділ з особливими повноваженнями на кшталт литовської служби спецрозслідувань чи гонконгівського антикорупційного комітету, позбавити правоохоронні органи можливості відволікати сили на виконання функцій «політичного розшуку» (боротьби з опозицією). Не обійшлося і без неординарно-кардинальних: перерозподілити половину передбачених на фінансування АП бюджетних коштів на користь МВС, провести «чистку» у самому міліцейському відомстві і навіть ліквідувати Координаційний комітет з боротьби з корупцією, який діє при Президентові України...

А загалом парламент зійшовся на думці, що часу для розгляду цієї проблеми виявилося замало, тому є потреба повернутися до неї найближчим часом —після відповідного напрацювання матеріалів профільним парламентським комітетом.

Анатолій БЕНЬ.

Коаліційність і професійність ще треба довести

ПІДСУМОК ТИЖНЯ

Останній тиждень минув під знаком кадрових призначень. За дев'ять днів в Україні сформовано новий уряд, який уперше в новітній історії став коаліційним. Однак попереду в парламентської більшості, яка сформувала новий Кабінет Міністрів і взяла відповідальність за його роботу, нове випробування на міцність.

На початку тижня портфелерозподільчий процес пішов досить гладко: вже наступного дня після кількагодинних консультацій прем'єра Віктора Януковича з лідерами парламентської «дев'ятки» — депутатських фракцій і груп, що ввійшли до більшості, 26 листопада, Україна мала новопризначених віце-прем'єрів. Кожна фракція висувала своїх кандидатів до нового уряду за квотою. Головний податківець держави Микола Азаров став першим віце-прем'єр-міністром (за квотою «Європейського вибору»), віце-прем'єрами — міністр палива й енергетики в уряді А. Кінаха Віталій Гайдук (квота СДПУ(о), народні депутати України Іван Кириленко (квота «Аграрники України») і Дмитро Табачник (квота фракції партій ППУ і «Трудова Україна»). Звісно, під час першого розподілу високих крісел у Кабміні вдалося задовольнити не всі партійно-фракційні амбіції. Адже, скажімо, на посаду першого віце-прем'єра претендували ще двоє лідерів фракцій — Валерій Пустовойтенко (НДП) і Степан Гавриш («Демократичні ініціативи»). І хоча, не потрапивши у ці крісла, вони привселюдно не удавали з себе ображених — екс-прем'єр Валерій Пустовойтенко навіть розповідав перед камерою, наскільки йому більше до вподоби депутатство, — напруження все ж відчувалося.

І це далося взнаки у день голосування 28 листопада, коли Верховна Рада так і не змогла вирішити долю голови Національного банку. За звільнення з посади голови НБУ Володимира Стельмаха проголосували лише 214 депутатів (за необхідних 226), тож до питання про призначення на цю посаду лідера «трудовиків» Сергія Тігіпка так і не дійшли. Деякі депутати з більшості: 7 із 22 представників «Демократичних ініціатив», 6 із 16 членів фракції НДП, четверо аграрників, один із «Європейського вибору» і семеро позафракційних, — просто не взяли участі в голосуванні, а двоє (з фракцій НДП та партій ППУ і «Трудова Україна») утрималися.

Політичними амбіціями і пояснили самі ж «більшовики» розбіжності під час іспиту більшості на міцність. «Якби було 226 портфелів в уряді або комітетів, та ще й по шестисотому «Мерседесу» дати, тоді б усі дружно проголосували «за», — сказав лідер фракції СДПУ(о) Леонід Кравчук. Голосування щодо голови НБУ показало, що у більшості не всі політичні домовленості виконуються. А це вже тривожний сигнал для неї і позитивний для опозиції.

Після призначення віце-прем'єрів для формування всього складу коаліційного уряду знадобилося ще п'ять днів. У суботу Президент України Леонід Кучма підписав укази про призначення міністрів нового уряду. Так, за квотою «трудовиків» міністром економіки призначено першого заступника глави президентської адміністрації Валерія Хорошковського та збережено в кріслі міністра промислової політики Анатолія М'ялицю. Фракція СДПУ(о) отримала в новому Кабміні посаду міністра праці та соціальної політики, на яку призначено народного депутата України Михайла Папієва, та зберегла за собою посади міністрів освіти (Василь Кремень) і транспорту (Георгій Кирпа). За квотою фракції НДП міністром екології став Василь Шевчук, котрий уже очолював це відомство в 1998—2000 роках, та залишився на посаді міністра культури Юрій Богуцький. Міністром аграрної політики знову став Сергій Рижук (квота фракції АПУ). Без фракційних квот призначено трьох міністрів: з надзвичайних ситуацій (ним став керівник Держдепартаменту пожежної охорони Григорій Рева), охорони здоров'я (Андрій Підаєв, котрий був міністром охорони здоров'я Криму) та міністр палива й енергетики (Сергій Єрмілов, котрий очолював це міністерство з липня 1999-го до січня 2000-го). Саме на ці посади, а особливо в Мінпаливенерго, претендували відразу декілька фракцій. А прізвища призначених навіть не називалися під час обговорення кандидатів. Можливо, прем'єр прислухався до слів Голови Верховної Ради України Володимира Литвина, котрий не раз заявляв, що при формуванні нового уряду на перше місце має ставитися професіоналізм, а не побажання фракцій. Та й сам Віктор Янукович це не раз обіцяв.

Юліана ШЕВЧУК.

У НОМЕР

Про цензуру у прямому ефірі

Парламентські слухання про свободу слова й цензуру в Україні, які відбудуться завтра, підготовлено. Про це на вчорашній прес-конференції повідомив голова Комітету ВР з питань свободи слова та інформації Микола ТОМЕНКО.

За його словами, список промовців, серед яких народні депутати, представники виконавчої влади, громадських організацій, журналісти, максимально погоджено з представниками мас-медіа різних форм власності і позицій.

Голова комітету зазначив, що за результатами парламентських слухань готується не лише постанова, погоджена зі всіма її 15 розробниками (серед них медіа-експерти і фахівці в галузі інформаційного права), а й законопроект. Зокрема, в ньому, за словами М. Томенка, запроваджується поняття «цензуриа, вирішення проблем судових позовів до ЗМІ у частині обмеження високих необгрунтованих сум, відповідальність за ненадання інформації та інше.

Парламентські слухання транслюватимуть Національна радіокомпанія і Перший національний канал.

Регулярно критикують Президента

За результатами моніторингу українських друкованих і електронних ЗМІ, проведеного адміністрацією Президента України, встановлено, що 156 газет, телерадіокомпаній з усіх регіонів України регулярно у вересні—листопаді 2002 року критикували Президента України Леоніда Кучму, його адміністрацію і органи державної влади. Загальний тираж газет становив 2,98 млн. примірників.

Адміністрація Президента України направила доповідачу ПАРЄ Анне Северинсен результати моніторингу, зазначивши при цьому, що наявність такої кількості ЗМІ, що критикують офіційну владу в державі, є підтвердженням того, що в Україні «є широкий плюралізм думок у вітчизняних засобах масової інформації».

Депутати просять...

На сесіях Павлоградської, Тернівської і Першотравенської міських рад західнодонбаські депутати ухвалили безпрецедентні рішення: просити Президента України негайно передати в управління Дніпропетровської обласної держадміністрації холдингову компанію «Павлоградвугілля». Бо ситуація в цьому басейні залишається складною. Шахтарі виконують і перевиконують свої програми з вуглевидобутку, але фінансове становище колективів майже безнадійне. Половина шахт уже нині на межі банкрутства та закриття. А холдинг винен своїм кредиторам 70 мільйонів гривень. Державні дотації не компенсують навіть поточних витрат, не дають змоги гірникам вчасно готувати нові очисні лави. З 25 запланованих підготовлено лише 18, і то власним коштом. Якщо сьогодні на паливо, котре відвантажується підприємствам «Дніпроенерго», ціни не підвищити на 10—12, а на те, що споживають підприємства «Західенерго», і на 35—38 відсотків, то до «затухання» басейну і до загострення в ньому соціального напруження зовсім недалеко. В депутатів склалося враження, що «розвиток вугільної галузі в Західному Донбасі для України небажаний», а «уряд незацікавлений у нормальній роботі його шахт».

Дюжина — на корті

Про тенісні звитяги нардепів Анатолія Матвієнка, Миколи Томенка, Олега Немировського, Нестора Шуфрича та інших ми чули багато. Справді, теніс у Верховній Раді особливо шанують. От і минулих вихідних у столичному спорткомплексі «Меридіан» відбувся турнір, у якому змагалися дюжина народних депутатів.

У вирішальному поєдинку у дуже гострій і безкомпромісній боротьбі Сергій Кіроянц узяв гору над Анатолієм Матвієнком — 7:6. Як бачите, справа дійшла до тай-брейку.

На знімку: Сергій Кіроянц.

Фото Олега КОВАЛЯ.

Постанова Верховної Ради України

Про прийняття у другому читанні проекту Закону України про Державний бюджет України на 2003 рік

Заслухавши доповідь Міністра фінансів України щодо доопрацьованого відповідно до Бюджетних висновків Верховної Ради України проекту Закону України про Державний бюджет України на 2003 рік та доповідь Голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету про Висновки Комітету щодо врахування Кабінетом Міністрів України Бюджетних висновків Верховної Ради України при підготовці проекту Закону України про Державний бюджет України на 2003 рік до другого читання, відповідно до частини другої статті 43 Бюджетного кодексу України Верховна Рада України **постановляє:**

1. Схвалити у другому читанні статтю 1 проекту Закону України про Державний бюджет України на 2003 рік у такій редакції Комітету Верховної Ради України з питань бюджету:

«Стаття 1. Установити доходи Державного бюджету України на 2003 рік у сумі 54.766.901,4 тис. гривень, у тому числі доходи загального фонду Державного бюджету України — у сумі 41.415.600,2 тис. гривень та доходи спеціального фонду Державного бюджету України — у сумі 13.351.301,2 тис. гривень, згідно з додатком № 1 до цього Закону.

Затвердити видатки Державного бюджету України на 2003 рік у сумі 54.199.011,4 тис. гривень, у тому числі видатки загального фонду Державного бюджету України — у сумі 40.757.490,8 тис. гривень та видатки спеціального фонду Державного бюджету України — у сумі 13.441.520,6 тис. гривень.

Визначити граничний розмір профіциту Державного бюджету України на 2003 рік у сумі 567.890 тис. гривень, у тому числі профіцит загального фонду Державного бюджету України — у сумі 658.109,4 тис. гривень та дефіцит спеціального фонду Державного бюджету України — у сумі 90.219,4 тис. гривень, згідно з додатком № 2 до цього Закону».

2. Схвалити у другому читанні узгоджену редакцію таких статей проекту Закону України про Державний бюджет України на 2003 рік: 2 (пункти 2—4, 7, 8, 10—24, 26, 28), 4, 5, 6, 9 (пункти 4, 6—10, 12—15, 17—21, 26), 12, 22 (пункт 1), 23, 28, 30, 32, 33, 35, 36 (пункти 2—6, 8—20, 24, 26, 30—33), 37 (за винятком абзацу 8), 38 (пункти 5—7, 9, 10, 14, 16, абзаци 19—21), 39, 41, 42, 43, 45 (за винятком пункту 2), 47, 49, 52, 54, 55, 56 (пункти 1—17, 19, 20, 22—24, 26—37), 60.

3. Виключити із проекту Закону України про Державний бюджет України на 2003 рік статті: 9 (пункти 1, 11, 22, 23), 20, 22 (пункти 2, 3, 4), 36 (пункти 1, 7, 27, 29), 37 (абзац 8), 38 (пункт 3), 44-1, 56 (пункт 25).

4. Схвалити у другому читанні у редакції Бюджетних висновків Верховної Ради України такі статті: 2 (пункти 5, 6, 9, 24, 25, 27, 28), 8, 9 (пункти 1, 2, 4, 22, 23), 21, 36 (пункти 17—19, 21), 38 (пункт 16), 56 (пункти 14, 31, 32) — за нумерацією Бюджетних висновків.

5. Схвалити у другому читанні узгоджену редакцію статей проекту Закону України про Державний бюджет України на 2003 рік з урахуванням таких змін, внесених Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету:

1) у статті 2:

у пункті 1 слова «відповідно до пункту 1 статті 9 цього Закону» виключити;

у пункті 27 слова «(крім військового)» замінити словами «(крім військового майна і майна Національної Академії наук України)»;

2) у статті 3:

після слів «нафтогазодобувні підприємства» доповнити словами «(крім державного акціонерного товариства «Чорноморнафтогаз»)»;

цифри та слова «28,9 гривні за 1 000 куб. метрів» замінити цифрами та словами «14,45 гривні за 1 000 куб. метрів»;

3) у статті 9:

у пункті 16 слова «плата за оренду військового майна» замінити словами «плата за оренду військового майна і майна Національної Академії наук України»;

пункт 24 доповнити словами «нарахування яких визначено Законом України «Про електроенергетику»;

пункт 25 доповнити словами «що визначаються пунктом 22.23 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»;

4) статтю 10 викласти в такій редакції:

«Стаття 10. Установити на 31 грудня 2003 року граничний розмір державного внутрішнього боргу України в сумі 12.780.158,1 тис. гривень та в сумі 1.317.121,1 тис. доларів США, граничний розмір державного зовнішнього боргу України — в сумі, еквівалентній 7.993.079,7 тис. доларів США»;

5) статтю 24 доповнити словами «при цьому часткова компенсація втрат міського бюджету міста Севастополя здійснюється з Державного бюджету України»;

6) пункт 4 статті 38 викласти в такій редакції:

«4) кошти, що передаються до Державного бюджету України з бюджету Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів, міських бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, Київського міського бюджету, — у сумі 2.399.879,9 тис. гривень»;

7) пункт 2 статті 45 викласти в такій редакції:

«2) податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, що зараховується у розмірі 15 відсотків до бюджету Автономної Республіки Крим і обласних бюджетів, 85 відсотків до міських, селищних та сільських бюджетів, 100 відсотків до бюджету міста Києва у разі реєстрації транспортних засобів на відповідній території»;

8) у статті 56:

пункт 18 після слів «загальноосвітніх навчальних закладів» доповнити словами «крім дітей-сиріт та дітей із малозабезпечених сімей»;

у частині другій слова «реалізуються в розмірах і порядку» замінити словами «частини шостої статті 25 Закону України «Про охорону дитинства» реалізуються в розмірах і порядку».

6. Схвалити у другому читанні у редакції Бюджетних висновків Верховної Ради України статті з такими змінами, внесеними Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету:

1) пункт 30 статті 2 викласти в такій редакції:

«30) кошти, одержані від приватизації державного майна та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації та кредитуванням підприємств, з урахуванням норм статті 9-1 цього Закону та в обсягах, визначених у додатку № 1 до цього Закону»;

2) пункт 21 статті 9 викласти в такій редакції:

«21) кошти, одержані від приватизації державного майна та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації та кредитуванням підприємств, з урахуванням норм статті 9-1 цього Закону та в обсягах, визначених у додатку № 1 до цього Закону»;

3) в пункті 23 статті 9 слова «Харківської області» виключити;

4) пункти 1 та 2 статті 38 викласти в такій редакції:

«1) дотацію вирівнювання з державного бюджету обласним бюджетам, районним бюджетам та міським бюджетам міст республіканського Автономної Республіки Крим і обласного значення, міському бюджету міста Севастополя — у сумі 5.425.720,6 тис. гривень;

2) додаткову дотацію, яка враховує фактичні диспропорції між місцевими бюджетами через нерівномірність мережі бюджетних установ, — у сумі 217.028,8 тис. гривень. Зазначена дотація розподіляється між обласним бюджетом, бюджетами міст обласного значення та районними бюджетами відповідно у таких пропорціях: до обласного бюджету — 25 відсотків, до бюджетів міст обласного значення та районних бюджетів — 75 відсотків»;

5) статтю 45[1] викласти в такій редакції:

«Стаття 45[1]. За наявності касових розривів у місцевих бюджетах, пов'язаних з фінансуванням захищених статей бюджету, такі касові розриви покриваються Державним казначейством України на безоплатній основі в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за погодженням із Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету».

7. Схвалити такі зміни до проекту Закону України про Державний бюджет України на 2003 рік, внесені Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету:

1) статтю 2 доповнити пунктами 27-1 та 27-2:

«27-1) прибутковий податок з категорій громадян, перелічених у підпункті «д» пункту 1 статті 5 та підпункті «б» пункту 4 статті 6 Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 13-92 «Про прибутковий податок з громадян»;

27-2) вилучення частини прибутку державних підприємств»;

2) доповнити проект Закону статтями 7-1, 9-1 та 34-2 такого змісту:

«Стаття 7-1. Установити, що з 1 січня 2003 року:

— операції з ввезення природного газу на митну територію України відповідно до зовнішньоекономічних контрактів, укладених на виконання міжнародних договорів України, звільняються від оподаткування податком на додану вартість;

— операції з продажу ввезеного природного газу на митну територію України відповідно до зовнішньоекономічних контрактів, укладених на виконання міжнародних договорів України, крім операцій з продажу такого газу для населення та бюджетних установ, оподатковуються за нульовою ставкою податку на додану вартість»;

«Стаття 9-1. Фонду державного майна України забезпечити у 2003 році надходження до Державного бюджету України коштів, отриманих:

— від приватизації державного майна (крім об'єктів, для яких передбачено окремий розподіл коштів відповідно до Державної програми приватизації на 2000—2002 роки) та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації та кредитування підприємств, у сумі не менш як 2.065.740 тис. гривень, з яких: 600.000 тис. гривень — до загального фонду, 1.465.740 тис. гривень — до спеціального фонду;

— від приватизації об'єктів незавершеного будівництва, що споруджувалися відповідно до Чорнобильської будівельної програми, у сумі не менш як 500 тис. гривень — до спеціального фонду;

— від продажу акцій відкритих акціонерних товариств за переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України, для ліквідації наслідків аварії на очисних спорудах міста Харкова у сумі не менш як 35.000 тис. гривень — до спеціального фонду»;

«Стаття 34-2. Встановити, що у 2003 році прибутковий податок з категорій громадян, перелічених у підпункті «д» пункту 1 статті 5 та підпункті «б» пункту 4 статті 6 Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 13-92 «Про прибутковий податок з громадян», залучається до загального фонду Державного бюджету України і спрямовується на компенсацію втрат цим категоріям громадян»;

3) статтю 56 доповнити пунктом 38-1 такого змісту:

«38-1) пільг, які відповідно до законів про вільні економічні зони надаються в процесі справляння податків, зборів (обов'язкових платежів) по товарних групах за кодами 1—24, що ввозяться на митну територію України».

8. Схвалити у другому читанні додатки № 1, № 2, № 4 до проекту Закону України про Державний бюджет України на 2003 рік у редакції Комітету Верховної Ради України з питань бюджету.

9. Схвалити проект Закону України про Державний бюджет України на 2003 рік у другому читанні, за винятком статей, розгляд яких перенесений на третє читання.

10. Комітету Верховної Ради України з питань бюджету доопрацювати проект Закону України про Державний бюджет України на 2003 рік та внести його на розгляд Верховної Ради України у третьому читанні 28 листопада 2002 року.

11. Кабінету Міністрів України терміново:

подати Комітету Верховної Ради України з питань бюджету обсяги видатків на компенсацію втрат категоріям громадян, переліченим у підпункті «д» пункту 1 статті 5 та підпункті «б» пункту 4 статті 6 Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 13-92 «Про прибутковий податок з громадян», за головними розпорядниками коштів Державного бюджету України;

розробити порядок адміністрування податку на додану вартість при запровадженні нульової ставки відповідно до статті 7-1 проекту Закону України про Державний бюджет України на 2003 рік, у тому числі порядок запровадження окремого обліку сплаченого податку в складі ціни придбаних товарів (послуг), які будуть використовуватися для проведення операцій з продажу природного газу і включатися до складу податкового кредиту при визначенні податкових зобов'язань платника за нульовою ставкою;

розробити прозорий механізм використання субвенції, що передбачається у державному бюджеті місцевим бюджетам для надання пільг ветеранам війни і праці, ветеранам військової служби, ветеранам органів внутрішніх справ, передбачених чинним законодавством (крім пільг на одержання ліків, зубопротезування, оплату електроенергії, природного і скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот), та для компенсації з пільгового проїзду у міському та приміському електро- та автотранспорті окремих категорій громадян, та подати Комітету Верховної Ради України з питань бюджету для підготовки окремої статті з цього питання;

подати розподіл коштів за субвенцією на створення нових робочих місць працівникам вугільної промисловості, які вивільняються у зв'язку із закриттям шахт, визначивши головного розпорядника цих коштів, а також за субвенцією на передачу житлового фонду вугледобувних підприємств шахтарських міст у комунальну власність з переліком конкретних об'єктів;

визначити обсяг та обгрунтувати розподіл субвенції відповідним місцевим бюджетам на передачу об'єктів соціально-культурної сфери у комунальну власність внаслідок закриття Чорнобильської АЕС;

подати пропозиції щодо реалізації військового майна за участю Фонду державного майна України і підготувати відповідні зміни до Закону України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України»;

надати інформацію щодо обсягів кредиторської заборгованості за отримане військове майно, товари, продукцію, виконані роботи та надані, послуги у розрізі головних розпорядників бюджетних коштів за 1999—2002 роки.

В. ЛИТВИН.
Голова Верховної Ради України.

м. Київ,
21 листопада 2002 року.
№ 226-IV.

Згідно з Регламентом ВР України закони та інші акти, надруковані в «ГУ», є офіційною публікацією

Прихід нафтових компаній в Україну — єдиний позитив за останні десять років роботи галузі

Олег ГАВРИШ, представник в Україні інформаційно-аналітичної групи «Навтогазова вертикаль», аналітик консалтингової компанії «FKG Ukraine», член Народно-демократичної партії України з 1997 року:

— Українська нафтопереробна галузь має значний потенціал інвестиційної привабливості. База з переробки нафти і виробництва нафтопродуктів складається з 6 нафтопереробних підприємств загальною потужністю 52,4 млн. тонн. Цікавими для інвесторів в Україні є всі шість НПЗ. При цьому кожний завод має свою специфіку. Так, приміром, Кременчуцький НПЗ має не лише високу глибину переробки нафти, а й цех із виробництва мастил, будучи єдиним виробником базових мастил в Україні. Лисичанський, найсучасніший із українських НПЗ, має установку з виробництва етилену. Одеський, Херсонський та Надвірнянський НПЗ вирізняються вигідним місцем розташування, що дає змогу експортувати отримані нафтопродукти.

За всіх цих плюсів тривалий час усі зазначені заводи простоювали, переробка нафти на них не могла забезпечити й 40% внутрішнього споживання. 1999 року загальна кількість днів простою НПЗ становила 640 **(див. табл. 1).** Зокрема, простої ВАТ «ЛИНОС» становили 326 днів, ВАТ «Херсоннафтопереробка» — 164 дні. Ситуація кардинально змінилася після приходу в Україну іноземних інвесторів. Наприклад, контрольний пакет акцій ВАТ «ЛИНОС» придбала компанія «ТНК-Україна», ВАТ «ЛУКОЙЛ—Одеський НПЗ» — компанії «ЛУКОЙЛ-Україна», а «Херсоннафтопереробки» — російська компанія ВАТ «Група «Альянс». Як вважають у консалтинговій компанії UPECO, «з приходом нових власників на НПЗ заводи набули ритмічності в роботі, поставки нафти стали здійснюватися регулярно, що послужило стабілізуючим фактором». Утім, і без якихось оцінок збоку будь-якому експертові видно, що ситуація різко змінилася на краще. Для того, щоб це оцінити, досить звернутися до техніко-економічних показників роботи українських НПЗ у 1999-му та за 10 місяців 2002 року: у півтора разу зросло завантаження виробничих потужностей, майже втричі зменшилася кількість днів простою, у півтора разу стало більше вироблятися бензину та дизпалива. **У цьому зв'язку висловлювання деяких політиків про необхідність реприватизації НПЗ здаються не просто популістськими, а й такими, що спрямовані на знищення галузі, підрив економічної безпеки держави та руйнацію наявної інфраструктури виробництва нафтопродуктів.**

Таблиця 1. **Техніко-економічні показники роботи українських НПЗ у 1999 році**

Н П З	**Постачання нафти, тис. тонн**	**Переробка нафти, тис. тонн**	**Використання виробничих потужностей, %**	**Простої, днів**
АТ «Укртатнафта»	5097,6	5248,9	28,2	0
АТ «Одеський НПЗ»	3093,9	1664,9	42,5	69
АО «Херсонський НПК»	1299,1	867,9	12,2	164
АТ «ЛИНОС»	463,6	528,6	3,3	326
АТ «Нафтохімік Прикарпаття»	1240,1	1246,1	50,9	29
АО «Галичина»	802,8	828,1	27,8	52
Усього	**11996,4**	**10384,0**	**20,3**	**640**

Джерело: УТ «Укрнафтохімпереробка», т. 212-18-41.

Таблиця 2. **Техніко-економічні показники роботи українських НПЗ за 10 місяців 2002 року**

Н П З	**Постачання нафти, тис. тонн**	**Переробка нафти, тис. тонн**	**Використання виробничих потужностей, %**	**Простої, днів**
АТ «Укртатнафта»	6087,7	5890,5	31,7	0
АТ «Одеський НПЗ»	2539,5	2046,8	52,3	28
АТ «Херсонський НПК»	1983,0	1428,6	20,1	63
АТ «ЛИНОС»	4844,0	4723,5	29,5	45
АТ «Нафтохімік Прикарпаття»	732,9	721,5	29,5	84
АТ «Галичина»	1347,7	1416,9	47,6	10
Усього	**17534,8**	**16227,8**	**31,7**	**230**

Джерело: УТ «Укрнафтохімпереробка», т. 212-18-41.

Коментар Михайла ЧЕЧЕТОВА, першого заступника Голови Фонду держмайна України:

— Реприватизація НПЗ — це чистої води політичне гасло, яке до об'єктивної економіки не має жодного стосунку. Ми контролюємо виконання умов приватизації НПЗ. Якщо хтось не виконує своїх інвестиційних зобов'язань, ми просто через суд розриваємо договори, але в політику ми не граємо. Фонд працює за правилами, встановленими Верховною Радою, а оцінки їм ми не даємо. Ми відстежуємо роботу приватизованих підприємств, якщо по них є запитання, розриваємо договори, реприватизуємо, забираємо в державну власність та проводимо повторну приватизацію і знаходимо нового, ефективнішого власника. Цей процес законодавчо відрегульований. Зокрема, стосовно «ЛИНОСу» ми не маємо жодних претензій. Якби ще впродовж кількох років «ЛИНОС» було б не продано, то нині тому, хто захотів би його придбати, довелося б ще й доплачувати, бо НПЗ без нафти — це купа ржавіючого металу. Тому нам потрібен не кредитор, який би порізав завод на метал, а покупець, котрий зміг би постачати нафту та забезпечити нафтопереробку. В договорі купівлі-продажу записано: мало того, що інвестор має заплатити кошти в бюджет, він ще й зобов'язаний щонайменше забезпечити постачання 4 млн. тонн нафти на «ЛИНОС» щороку, причому збільшуючи в наступні роки цей обсяг. Ми жорстко відстежуємо роботу на «ЛИНОСі», куди щорік поставляють понад 4 млн. тонн нафти. НПЗ працює, люди отримують зарплату, сплачуються податки. Важливо, що колектив з оптимізмом дивиться в завтрашній день. Ми реанімували завод, а нас намагаються звинуватити в тому, що ФДМУ не дав можливості збанкрутувати підприємство, попросту його похоронити. І якщо хтось каже, що «ЛИНОС» — це негатив приватизації, то ми вважаємо, що це показовий конкурс, який справді демонструє досягнення головної мети приватизації: не отримання грошей будь-якою ціною до бюджету, щоб потім їх проїсти, кинувши підприємство на загибель, а забезпечення довготермінової перспективи розвитку підприємства, підвищення його ефективності та конкурентоспроможності.

Шановні народні депутати України!

Рада Всеукраїнської професійної спілки народних депутатів України у Верховній Раді України, Правління Всеукраїнського Депутатського клубу народних депутатів України «ПАРЛАМЕНТ» у Верховній Раді України, Правління Спортивного клубу народних депутатів України «ПАРЛАМЕНТ УКРАЇНИ» у Верховній Раді України інформує вас про офіційне запрошення Голови спортивного клубу Португальського парламенту Антоніо Лоуренцо на **10-й Європейський міжпарламентський тенісний турнір, який відбудеться 13 — 15 червня 2003 року в Ештопірілі, Португалія.** Турнір проводиться за дорученням Глави парламенту Португальської Республіки та за підтримки Міністра з питань спорту Португалії.

Усім бажаючим узяти участь у турнірі звертатися до Всеукраїнської професійної спілки народних депутатів України у Верховній Раді України, яка міститься за адресою: *м. Київ, вул. Лютеранська, 28-А; тел. 253-33-83, факс 253-01-23.*

e-mail: vryndy@ukrpack.net

З повагою,
Леонід ГАРМАШ.

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України

Про проведення парламентських слухань про дотримання вимог природоохоронного законодавства України 25 грудня 2002 року

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Провести парламентські слухання 25 грудня 2002 року з порядком денним «Про дотримання вимог природоохоронного законодавства України».

2. Запропонувати Кабінету Міністрів України до 10 грудня 2002 року підготувати і подати до Верховної Ради України інформацію про виконання вимог природоохоронного законодавства України.

3. Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи забезпечити організаційну підготовку та проведення зазначених парламентських слухань.

4. Запропонувати Прем'єр-міністру України взяти участь та виступити на парламентських слуханнях.

5. Запросити для участі в парламентських слуханнях представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, наукових установ та громадськості.

6. Управлінню справами Апарату Верховної Ради України здійснити в установленому порядку матеріально-технічне забезпечення організації та проведення парламентських слухань про дотримання вимог природоохоронного законодавства України.

7. Національній телекомпанії України та Національній радіокомпанії України за участю Інформаційного управління Апарату Верховної Ради України забезпечити в установленому порядку трансляцію парламентських слухань на загальнонаціональному телеканалі УТ-1 та загальнонаціональному радіоканалі УР-1.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 21 листопада 2002 року.
№ 222-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про «День Уряду України» у січні 2003 року

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Провести «День Уряду України» у Верховній Раді України у січні 2003 року з порядком денним «Про заходи Кабінету Міністрів України щодо виконання законодавства про мінімізацію збитків від руйнівної дії паводків і повеней, захист населених пунктів, народногосподарських об'єктів і земель від шкідливої дії вод».

2. Запропонувати Кабінету Міністрів України визначити доповідача, підготувати аналітичні та довідкові матеріали з цих питань і надати їх народним депутатам України не пізніше п'яти днів до проведення «Дня Уряду України».

3. Комітетам Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, з питань будівництва, транспорту і зв'язку, з питань бюджету, з питань аграрної політики та земельних відносин узагальнити пропозиції народних депутатів України і матеріали, які будуть подані Кабінетом Міністрів України, підготувати співдоповідь та відповідні проекти рішень Верховної Ради України з питання, що розглядатиметься на «Дні Уряду України».

4. Доручити Рахунковій палаті здійснити перевірку цільового використання коштів, передбачених на реалізацію програм, спрямованих на мінімізацію збитків від руйнівної дії паводків і повеней, захист населених пунктів, народногосподарських об'єктів і земель від шкідливої дії вод, протягом 1994—2002 років і про результати перевірки поінформувати Верховну Раду України при розгляді цього питання на «Дні Уряду України» у січні 2003 року.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 21 листопада 2002 року.
№ 223-IV.

ФОТОФАКТ

30 листопада 2002 року в столичному Будинку вчителя відбулися Установчі збори представників політичних партій та громадських організацій національно-демократичного спрямування, на яких уперше за 11 років незалежності нашої держави створено Демократичне об'єднання "Українська Національна Рада". До складу новоствореного ДО "УНР" увійшло п'ять політичних партій: Українська партія «Єдність», Українська республіканська партія «Собор», Українська національна консервативна партія, Українська християнсько-демократична партія, Соціал-демократична партія України.

На зборах, згідно із Статутом об'єднання, створена його постійно діюча Координаційна рада (Рада голів організацій-суб'єктів).

Новостворене об'єднання відкрите для всіх демократичних сил України, які підтримують його засади.

На знімку: головує Юрій Пальчуковський (Українська партія «Єдність»).

Фото Олекси ВАЩЕНКА.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України про оподаткування, виробництво та обіг підакцизних товарів

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на спирт етиловий та алкогольні напої» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 23, ст. 180; 2001 р., № 4, ст. 18, № 24, ст. 125):

1) у статті 1:

цифри та слова

«2207	Спирт етиловий неденатурований із вмістом спирту не менш як 80 відсотків об'єму; спирт етиловий та інші спиртні напої, денатуровані, будь-якої міцності (з урахуванням статті 6 цього Закону)	16 грн. за 1 л 100-відсоткового спирту
2208 (крім 2208 10 900 — тільки спирт коньячний)	Спирт етиловий неденатурований із вмістом спирту менш як 80 відсотків об'єму, міцні спиртні напої, лікери та інші алкогольні напої, складові спиртові напівфабрикати, що використовуються для виготовлення напоїв (з урахуванням статті 6 цього Закону) замінити цифрами та словами	16 грн. за 1 л 100-відсоткового спирту»
«2207	Спирт етиловий неденатурований із вмістом спирту не менш як 80 відсотків об'єму; спирт етиловий та інші спиртні напої, денатуровані, будь-якої міцності	17,4 грн. за 1 л 100-відсоткового спирту
2208 (крім 2208 10 900 — тільки спирт коньячний)	Спирт етиловий неденатурований із вмістом спирту менш як 80 відсотків об'єму, міцні спиртні напої, лікери та інші алкогольні напої, складові спиртові напівфабрикати, що використовуються для виготовлення напоїв	17,4 грн. за 1 л 100-відсоткового спирту»;

2) у статті 1 слова «інші сусла виноградні (у тому числі коньячні і шампанські виноматеріали)» замінити словами «тільки коньячні і шампанські виноматеріали для виробництва коньячного спирту, шампанських та ігристих вин», а слова «(з урахуванням статті 4 цього Закону)» виключити;

3) у статті 2 абзац третій виключити;

4) статтю 3 викласти у такій редакції:

«Стаття 3. Встановити на спирт етиловий, що використовується закладами та установами охорони здоров'я для забезпечення лікувально-діагностичного процесу і виконання лабораторних досліджень та виробниками — суб'єктами підприємницької діяльності для виготовлення вибухових речовин, парфумів, нітроцелюлози та напівфабрикатів: спиртованих соків, морсів, настоїв, які реалізуються для промислової переробки і не підлягають реалізації в роздрібній торгівлі, ставку акцизного збору в розмірі 2,0 грн. за 1 літр 100-відсоткового спирту.

Встановити на спирт етиловий, що використовується виробниками —суб'єктами підприємницької діяльності для виготовлення пектину, оцту спиртового, лікарських засобів (у тому числі компонентів крові і виготовлених з них препаратів), крім лікарських засобів у вигляді бальзамів, ставку акцизного збору в розмірі 2,0 грн. за 1 літр 100-відсоткового спирту.

Встановити тимчасово до 1 січня 2005 року на спирт етиловий денатурований (спирт технічний), що використовується для виробництва продукції за переліком, який затверджується Кабінетом Міністрів України, ставку акцизного збору в розмірі 2,0 грн. за 1 літр 100-відсоткового спирту.

Встановити на спирт етиловий, що використовується підприємствами первинного виноробства для виготовлення виноградних, плодових та інших виноматеріалів і сусла, ставку акцизного збору в розмірі 2,0 грн. за 1 літр 100-відсоткового спирту.

До отримання спирту етилового суб'єктами підприємницької діяльності для виготовлення товарів, визначених цією статтею, видається податковий вексель, авальований банком, на суму акцизного збору, нарахованого на обсяг спирту етилового, що отримується, виходячи із ставки, яка визначається як різниця між повною ставкою акцизного збору на спирт етиловий, що передбачена чинним законодавством, та ставкою 2,0 грн. за 1 літр 100-відсоткового спирту.

Строк, на який видається авальований податковий вексель, не може перевищувати 90 календарних днів.

Видача податкового векселя здійснюється до моменту отримання спирту етилового.

Податковий вексель може бути видано лише особою, яка є виробником товарів, визначених цією статтею.

Обов'язки з погашення податкового векселя не можуть передаватися іншим особам незалежно від їх взаємовідносин з векселедавцем.

За користування податковим векселем не нараховуються відсотки або інші види плати, передбачені законодавством для інших видів векселів.

Векселедержателем є орган державної податкової служби за місцем реєстрації векселедавця.

Податковий вексель вважається погашеним у разі документального підтвердження факту використання спирту етилового на виготовлення товарів, визначених цією статтею.

У разі, якщо сума податкового векселя не погашена у визначений у векселі строк, протест у неплатежі не здійснюється. У цьому разі зазначена у векселі сума вважається податковим боргом і підлягає погашенню у встановленому законом порядку.

Порядок випуску, обігу та погашення податкових векселів, що видаються до отримання спирту етилового, який використовується на виготовлення товарів, визначених цією статтею, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Установити, що парфумерні рідини упаковуються у флакони об'ємом не більше 255 куб. см»;

5) статті 4, 5, 6 та 7^1 виключити;

6) доповнити Закон статтею 8^1 такого змісту:

«Стаття 8^1. У разі нецільового використання суб'єктами підприємницької діяльності спирту етилового або спирту етилового денатурованого (спирту технічного) з таких суб'єктів справляється штраф у розмірі, який обчислюється виходячи із обсягів використаного не за призначенням спирту етилового або спирту етилового денатурованого (спирту технічного) та ставки акцизного збору, передбаченої статтею 1 цього Закону, збільшеної в 1,5 раза».

2. У Законі України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 42, ст. 201; 1999 р., № 52, ст. 464; 2000 р., № 19, ст. 145, № 24, ст. 181, № 27, ст. 214, № 38, ст. 320, № 43, ст. 372; 2001 р., № 24, ст. 125):

1) у статті 1:

цифри та слова

«2203 00	Пиво солодове	0,14 грн. за 1 л»

замінити цифрами та словами

«2203 00	Пиво солодове	0,23 грн. за 1 л»;

цифри та слова

«2710 00 330 2710 00 350	Тільки бензини моторні сумішеві з вмістом не менше 5 відсотків високооктанових кисневмісних добавок А-76Ек, А-80Ек, А-92Ек, АІ-93Ек, А-95Ек, А-98Ек	20 євро за 1000 кг»

замінити цифрами і словами

«2710 00 330 2710 00 350	Тільки бензини моторні (ГСТУ 320.00149943.015-2000) сумішеві з вмістом не менш як 5 відсотків високооктанових кисневмісних добавок за ТУУ 30183376.001 або етил-трет-бутилового ефіру (ЕТБЕ) А-76Ек, А-80Ек, А-92Ек, АІ-93Ек, А-95Ек, А-98Ек	30 євро за 1000 кг»;

цифри та слова

«2710 00 330 2710 00 350	Бензини моторні: А-72, А-76, А-80, А-90, А-91, А-92, АІ-93, А-95, А-96, А-98 та бензини моторні інших марок	40 євро за 1000 кг»

замінити цифрами і словами

«2710 00 330 2710 00 350	Бензини моторні: А-72, А-76, А-80, А-90, А-91, А-92, АІ-93, А-95, А-96, А-98 та бензини моторні інших марок	60 євро за 1000 кг»;

цифри та слова

«2710 00 610 2710 00 650 2710 00 690	Важкі дистиляти (дизельне пальне)	10 євро за 1000 кг»

замінити цифрами і словами

«2710 00 610 2710 00 650 2710 00 690	Важкі дистиляти (дизельне пальне)	30 євро за 1000 кг»;

виключити цифри та слова

«7113 7114	Ювелірні вироби 55%»;

2) доповнити статтю абзацом такого змісту:

«Ставка акцизного збору в розмірі 30 євро за 1000 кг застосовується при виробництві бензинів моторних сумішевих з вмістом не менш як 5 відсотків високооктанових кисневмісних добавок (2710 00 330, 2710 00 350) або етил-трет-бутилового ефіру (ЕТБЕ) нафтопереробними підприємствами, визначеними Кабінетом Міністрів України. Високооктанові кисневмісні добавки до бензинів виробляються державними спиртовими заводами, визначеними Кабінетом Міністрів України»;

3) статті 4, 5, 6 та 7 виключити.

3. У Законі України «Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 40, ст. 297; 1997 р., № 45, ст. 287; 1998 р., № 26, ст. 168; 1999 р., № 4, ст. 34; 2001 р., № 10, ст. 44; 2002 р., № 26, ст. 175):

1) у статті 1:

абзаци другий та третій викласти у такій редакції:

«марка акцизного збору — спеціальний знак, яким маркуються алкогольні напої та тютюнові вироби. Її наявність на цих товарах підтверджує сплату акцизного збору, легальність ввезення та реалізації на території України цих виробів. Марки акцизного збору для алкогольних напоїв та тютюнових виробів, вироблених в Україні, відрізняються від марок для імпортованих алкогольних напоїв та тютюнових виробів дизайном та кольором відповідно до зразків, затверджених Кабінетом Міністрів України;

плата за марки акцизного збору — плата, що вноситься українськими виробниками та імпортерами на покриття витрат держави на виробництво, зберігання та реалізацію марок акцизного збору і становить за 1 000 марок акцизного збору: на алкогольні напої — 25,88 гривні, на тютюнові вироби — 9,12 гривні»;

2) частину першу статті 7 доповнити абзацами такого змісту:

«Маркування алкогольних напоїв здійснюється марками акцизного збору, які відрізняються за дизайном для окремих видів продукції, визначених Кабінетом Міністрів України. Кожна марка акцизного збору на алкогольні напої повинна мати окремий номер та найменування виду продукції.

Відповідно до місткості тари (посуду) застосовуються марки акцизного збору з такими позначеннями:

для горілки та лікеро-горілчаних виробів:

0,05 л, 0,1 л, 0,2 л, 0,25 л, 0,37 л, 0,375 л, 0,4 л, 0,45 л, 0,5 л, 0,61 л, 0,7 л, 0,75 л, 1,0 л і більше;

для інших алкогольних напоїв:

0,05 л, 0,1 л, 0,2 л, 0,25 л, 0,375 л, 0,4 л, 0,45 л, 0,5 л, 0,61 л, 0,7 л, 0,75 л, 1,0 л і більше.

Маркування тютюнових виробів здійснюється марками акцизного збору.

Кожна марка акцизного збору на тютюнові вироби повинна мати окремий номер»;

3) перше речення абзацу п'ятого частини двадцятої статті 7 виключити.

4. У Законі України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 46, ст. 345; 1997 р., № 45, ст. 286; 1998 р., № 26, ст. 158; 1999 р., № 8, ст. 56; 2000 р., № 30, ст. 240; 2002 р., № 26, ст. 175):

1) частину першу статті 2 викласти у такій редакції:

«Виробництво спирту етилового (у тому числі як лікарського засобу), спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового може здійснюватися лише на державних підприємствах за наявності у них ліцензій»;

2) у статті 11:

а) у частині першій:

абзац другий викласти у такій редакції:

«на лицьовій стороні етикетки кожної пляшки або самої пляшки (іншого посуду) горілки та лікеро-горілчаних виробів, які реалізуються через торговельну мережу, в доступній для споживача формі згідно з чинним законодавством про мови вказується»;

абзац дев'ятий виключити;

абзаци дванадцятий — чотирнадцятий викласти у такій редакції:

«Штриховий код повинен бути нанесений на видиму сторону етикетки, або контретикетки, або пляшки (іншого посуду).

На видимій стороні етикетки, або контретикетки, або корка, або пляшки (іншого посуду) виробу повинні бути зазначені дата виготовлення виробу, код підприємства та номер ліцензії на виробництво.

Розлив горілки та лікеро-горілчаних виробів здійснюється виключно у передбачену діючими стандартами скляну тару, бляшанки із харчового алюмінію, а також у сувенірні пляшки та художньо оформлений посуд із скла чи глазурованої кераміки. Розлив горілки та лікеро-горілчаних виробів здійснюється виключно у тару (посуд) місткістю 0,05 л, 0,1 л, 0,2 л, 0,25 л, 0,37 л, 0,375 л, 0,4 л, 0,45 л, 0,5 л, 0,61 л, 0,7 л, 0,75 л, 1,0 л і більше»;

б) у частині другій:

абзац другий викласти у такій редакції:

«на лицьовій стороні етикетки кожної пляшки або самої пляшки (іншого посуду) виноробної продукції, яка реалізується через торговельну мережу, в доступній для споживача формі згідно з чинним законодавством про мови вказуються»;

абзац десятий виключити;

абзац тринадцятий викласти у такій редакції:

«Штриховий код повинен бути нанесений на видиму сторону етикетки, або контретикетки, або пляшки (іншого посуду). Дата виготовлення продукції повинна бути зазначена на видимій стороні етикетки, або контретикетки, або корка, або пляшки (іншого посуду)»;

абзац двадцятий викласти у такій редакції:

«Розлив виноробної продукції здійснюється виключно у передбачену діючими стандартами скляну тару, а також у сувенірні пляшки та художньо оформлений посуд із скла, глазурованої кераміки або дерева, упаковки типу «Tetra-Pak». Розлив виноробної продукції здійснюється виключно у тару (посуд) місткістю 0,05 л, 0,1 л, 0,2 л, 0,25 л, 0,375 л, 0,4 л, 0,45 л, 0,5 л, 0,61 л, 0,7 л, 0,75 л, 1,0 л і більше. Розлив вин виноградних натуральних сухих здійснюється також у тару (посуд) місткістю від 100 до 500 л, виготовлену із матеріалів, дозволених до контакту з алкогольними напоями, і у такому випадку передбачені цією статтею вимоги щодо маркування виноробної продукції не застосовуються»;

в) частину четверту доповнити абзацом такого змісту:

«Встановлені цією статтею вимоги до місткості тари (посуду) не застосовуються до алкогольних напоїв імпортного виробництва»;

3) статтю 15^3 доповнити частиною такого змісту:

«Продаж вин виноградних натуральних сухих спеціалізованими підприємствами громадського харчування дозволяється здійснювати на розлив з тари (посуду) місткістю від 100 до 500 л, виготовленої з матеріалів, дозволених до контакту з алкогольними напоями»;

4) перше речення частини другої статті 16 викласти у такій редакції:

«Підприємство-товаровиробник самостійно визначає засоби та форми захисту вироблюваних ним алкогольних напоїв і тютюнових виробів від фальсифікації (підроблення) і має право ініціативи контролю щодо фальсифікації власної продукції суб'єктами підприємницької діяльності та фізичними особами»;

5) абзац шостий частини другої статті 17 викласти у такій редакції:

«оптової та роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами без наявності засвідченої постачальником копії сертифіката відповідності або сертифіката про визнання — 200 відсотків вартості отриманої для реалізації партії товарів, але не менше 1 700 гривень»;

6) частину дев'яту статті 18 доповнити реченням такого змісту: «Висновки експертно-консультаційної комісії враховуються Кабінетом Міністрів України та іншими центральними органами виконавчої влади при розгляді проектів нормативно-правових актів з питань державного регулювання виробництва та обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2003 року, крім підпункту 1 пункту 1, який набирає чинності з 1 січня 2004 року, та підпункту 2 пункту 3, який набирає чинності з 1 липня 2003 року.

2. Встановити, що прийняття органами місцевого самоврядування (у тому числі Автономної Республіки Крим) рішень щодо повернення акцизного збору або його частки його платнику (або надання дотацій з місцевого бюджету, або в інший спосіб), розташованому на території відповідної територіальної громади, забороняється. У разі, коли органи місцевого самоврядування приймають рішення всупереч цьому правилу, суми повернутого акцизного збору або дотацій (субсидій) підлягають стягненню до Державного бюджету України за рахунок відповідних місцевих бюджетів у безспірному порядку.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 24 жовтня 2002 року.
№ 195-IV.

Світ поета не спіймав...

Фото Леоніда ЛОГВИНЕНКА.

До 280-річчя від дня народження українського філософа, просвітителя і поета Григорія Сковороди у селі Сковородинівка, що на Харківщині, після реставрації відкрито літературно-меморіальний музей Григорія Сковороди.

До 1972 року в будинку, де жив і помер філософ, знаходилася місцева школа. Згодом, на громадських засадах в одній із кімнат було створено музей Григорія Савовича. Нині обласна влада добивається для меморіального сковородинівського комплексу статусу національного, щоб музей фінансувався з державного бюджету...

Можливо, тоді до багато в чому пророчих творів частіше й охочіше звертатимуться не тільки заокеанські цінителі його творчості, а й доморослі «архітектори» світського життя, аби звірити свої одномоментні плани з одвічними, непорушними істинами.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Пліч–о–пліч з правоохоронцями

АКТУАЛЬНО

У Приморському районі Одеси на вечірні чергування разом із «силовиками» вийшли члени добровільного формування «Громадський помічник міліції». Здебільшого студенти вузів: інституту сухопутних військ, державного університету, юридичної академії, політехнічного університету, академії харчових технологій. Наряди мають свої чітко визначені маршрути, чергують у «найгарячіших» місцях. Очікується, що спільними зусиллями правоохоронців та громадськості вдасться успішно попереджувати правопорушення. Такі формування створено також у Київському та Малиновському районах міста.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Прибуткові грона

ПЕРСПЕКТИВА

Більшість із 103 видів виноматеріалів, представлених на сезонну дегустацію, що відбулася у Березанському районі, одержала високу оцінку фахівців Інституту винограду та вина «Магарач» Академії аграрних наук України та Департаменту продовольства Мінагрополітики. Хоча рік був важкий для виноградарства — сухе літо, дощова осінь...

Дегустаційна комісія особливо відзначила сировину з винограду сорту «Сапераві» — на винзаводі АТ «Радсад» з нього виготовляють вино "Вечірній Миколаїв". Розширюються й площі під лозою, одночасно з омолодженням виноградників. Нинішнього року їх посадили на 1600 гектарах. За площею, обсягами виробництва виноградарська галузь Миколаївщини посідає третє місце в Україні.

Анатолій РОМАНЮК.

Миколаївська область.

ФОТОФАКТ

У центрі Києва понад тисячу чорнобильців із різних регіонів України виступали проти нинішньої політики в сфері соціального захисту.

Учасники акції вимагали скасування статі 54 проекту закону про державний бюджет на 2003 рік, яка передбачає ліквідацію пільг і запровадження адресної допомоги постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи.

На знімку: **маленький учасник демонстрації.**

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

Чорний метал удостоєно «золота»

Золота медаль міжнародної виставки «Метал-Експо-2002» дісталася колективу металургійного міні-заводу «Істіл (Україна)» (Донецьк). Таку високу оцінку підприємство отримало за розробку технології виробництва безперервнолитої трубної заготовки. У складі експертної комісії, яка оцінювала претендентів на нагороду, — провідні спеціалісти науково-дослідних інститутів у галузі металургії і машинобудування із країн СНД.

«Істіл (Україна)» єдиний у країні завод, де освоєно випуск заготовки, призначеної для виробництва безшовних гарячекатаних труб. Починаючи із 2001 року споживачам на трубопрокатні заводи України, Румунії та Чехії відправлено 12,6 тисячі тонн цієї продукції.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

СТИХІЯ

Ураган лютував над «Смерічкою»

Ураганний вітер, який минулими вихідними лютував над Рівненщиною, приніс не лише сніг. У приватному сільгосппідприємстві «Смерічка», що в селі Копані Радивилівського району, він пообривав проводи на фермі. Від ураження струмом загинуло дванадцять теличок. На щастя, тваринники не постраждали.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Негода знеструмила оселі

За станом на ранок понеділка внаслідок несприятливих погодних умов без електрики залишалися 186 населених пунктів в шести областях України.

Зокрема, було знеструмлено 58 населених пунктів у Хмельницькій області, у Тернопільській — 27, Волинській — 25, Рівненській — 24, Івано-Франківській — 35, Львівській — 17. До робіт з відновлення електропостачання залучено бригади обленерго.

За інформацією пресслужби МНС, у Запорізькій області в результаті сильного вітру та набіглої хвилі з боку Азовського моря відрізаними від узбережжя залишилися близько 20 працівників баз відпочинку, що розташовані на Федотовій косі.

ЕКОЛОГІЯ

Тоді повітря буде чисте

За даними екологічних досліджень, Луганську область вважають одним із найнеблагополучніших регіонів країни.

Це пояснюється концентрацією великої кількості промислових об'єктів на порівняно незначній території. Серед 500 таких підприємств 19 — металургійні, 19 — хімічної та нафтохімічної промисловості, 84 шахти, 124 об'єкти, які виробляють і використовують сильнодіючі отруйні речовини. Фахівці держуправління екології та природних ресурсів відстежують факти порушення природоохоронних законів.

Однак нині йдеться і про реконструкцію, заміну та переоснащення очисних і каналізаційних споруд. Такі роботи уже тривають у Луганську, Сватовому, Лисичанську та інших містах. Ухваливши програму з охорони навколишнього середовища, національного використання природних ресурсів і збереження екологічної безпеки, облдержадміністрація виділила на ці заходи в поточному році понад 2,5 млн. грн.

Алла АНТИПОВА.

БАЛАНС ТИЖНЯ

Замість віяла — крапки, а в житті — багато крапок...

Ще зовсім недавно керівники країни всіх рівнів, і особливо нашого паливно-енергетичного комплексу, з гордістю рапортували своєму народові, що віяльні від'єднання електроенергії уже в минулому. І справді. Про них останнім часом не чути. Хіба що після негоди сотні населених пунктів залишаються без світла. Але це — стихія, щоправда, помножена на старі наші транспортні артерії електропередач.

Зате минулий тиждень ознаменувався низкою точкових від'єднань споживачів усіх категорій. За борги. У славному місті Львові на самому початку трудової семиденки на лінію не вийшли ні тролейбуси, ні трамваї. І чим накажете людям добиратися на роботу? Прозорість наших кордонів з Євросоюзом власники «Волиньобленерго» забезпечили у найрадикальніший спосіб — від'єднали від електроживлення відразу шість прикордонних застав. «Кримобленерго» погрожує по сім годин щоденно не подавати напругу в тролейбусні лінії — основний вид транспорту, що з'єднує столицю автономії з містами та селищами на морському узбережжі півострова. А від'єднання дрібних споживачів від тепла та електроенергії — шкіл, лікарень, водоканалів муніципальних котелень тощо — перманентний головний біль міської влади по всій Україні.

Борги, звісно, погашати треба. Так само, як і платити за всі принади цивілізованого побуту: гарячу та холодну воду у квартирах, тепло в радіаторах і світло в лампочках. Тільки ось на кого покласти, та й хто підрахує втрати в тому самому Львові від невчасного виходу на роботу десятків тисяч людей? А якщо до прямих економічних неустойок додати моральні втрати городян від різких дій енергетиків і виставити їм відповідні позови, дивись, взаємні борги анігілюються... І взагалі, звідки вони пішли?

Певною мірою відповідь на це запитання дала минулого тижня наша доблесна Генпрокуратура, заявивши про порушення кримінальної справи проти Міністерства фінансів. Одразу за кількома статтями, від перевищення повноважень до розкрадання держкоштів в особливо великих розмірах.

Початкова сума у поданих позовах — 11,5 мільйона гривень. Саме стільки заплатив головний розпорядник державних фінансів за програмне забезпечення та оргтехніку якомусь «Міжнародному центру розвитку і менеджменту», а також українсько-американському підприємству "Українська бізнес-інформаційна служба», хоча жодними кошторисами і бюджетом ці витрати не передбачалися. Цікаво, чи докопається прокуратура, кому і скільки видали ці фірми комісійних за таке привабливе замовлення? Адже без них, як відомо, в нас не обходиться...

Ще 927 тисяч заплатило солідне відомство за юридичні послуги ТОВ «Бейкер Маккензі» із грошей, призначених для погашення зовнішнього боргу країни. Іще 460 мільйонів — за іноземними боргами низки вітчизняних підприємств, хоча, з точки зору прокуратури, вони самі цілком могли розрахуватися за своїми зобов'язаннями, а не залазити до кишені платників податків. Закрито зниклий «у невідомому напрямку» борг у 259 мільйонів дойчмарок збанкрутілого концерну «Украгротехсервіс». І знову-таки за наш з вами рахунок. Загальна сума прокурорських претензій до Мінфіну зашкалює на 1 мільярд 250 мільйонів гривень.

Майже на стільки само (на 1 мільярд 184 мільйони гривень), якщо вірити Держкомстату, зросла цього року заборгованість у зарплаті передусім бюджетникам, тим самим лікарям і вчителям. Загальний борг у зарплаті, отже, зашкалив за 2,4 мільярда! А це — майже 40 відсотків боргів населення за комунальні послуги!

Отак і виходить, одні крадуть і шикують — інші сидять без тепла і світла. Як хотілося б, щоб розпочату справу Генпрокуратура все-таки довела до пуття. Щоб не вилилися всі потуги в черговий політичний фарс.

Минулого тижня Верховна Рада не набрала достатньої кількості голосів, щоб задовольнити вимогу Президента про відставку глави Нацбанку. Те, що цей акт політичний, — зрозуміло всім. Претензії до Володимира Стельмаха як до професіонала пред'явити неможливо. Правонаступником йому пророкують Сергія Тігіпка. Втім, по горло ситий політрозборами народ на все це дивиться з глибокою байдужістю. А даремно.

Курс гривні до американського долара, як відомо, на осічку президентської вимоги не відреагував. Проте попит на вільно конвертовану валюту на Міжбанківській валютній біржі поліз угору. НБУ, щоб уникнути курсового обвалу, продавав долари зі своїх резервів. Такого вже давно не було.

Банкіри — народ обережний. І пояснюють зростання попиту невідомістю: хто знає, яку політику проводитиме новий глава Нацбанку. Тому й нагромаджують «зелень». Бо хоч так, хоч так, але 63-річного Стельмаха відправлять, так би мовити, на заслужений відпочинок. Або на почесну, проте далеку від політики посаду.

А що залишається робити в такій ситуації пересічному українцеві? Однозначно не поспішати міняти доларові заначки на рідну гривню. Попри наближення буму новорічних покупок.

Ігор НАУМЕНКО.

Голос України

Солярка «росте» в полі. Та ніхто цього не бачить

ПЕРСПЕКТИВА

«У нас не пального не вистачає, нам розуму бракує виробляти його в такій кількості, щоб не лише себе забезпечувати, а й з сусідами вигідно торгувати», — каже від безвиході кандидат технічних наук НТУ («Харківський політехнічний інститут») Володимир Семенов. Адже він не перший рік пропонує виробляти в країні біопальне із звичайного ріпаку. Але всі його наукові відкриття, як і заклики, залишаються криком волаючого в пустелі.

Скільки існує вітчизняне сільгоспмашинобудування, стільки воно й б'ється над проблемою, як зробити техніку для села не лише продуктивнішою, а й надійнішою. Але якщо з першим завданням ще хоч якось удалося впоратися, то друге намагалися, уже традиційно, закидати шапками: виробляти більше тракторів, комбайнів, двигунів, зовсім не турбуючися про їхню якість.

Свого часу в Харкові створили величезні виробництва з розроблення та випуску двигунів для багатьох видів власних тракторів і комбайнів, для спецтехніки, тепловозів. Досить пригадати лише знамениті колись «Серп і Молот», ХТЗД, «Завод імені Малишева», ливарні і штампувальні виробництва, навколо яких виростали цілі міста, створювалися суміжні виробництва. Було збудовано й величезну імперію двигунобудування, яка в кращі свої часи випускала майже 200 тисяч моторів на рік, але гарного двигуна для сільськогосподарської техніки так і не було створено. Проблема очевидна — її десятиліттями намагалися не помічати. Але коли змінилися економічні правила гри, залізна завіса впала, ми зрозуміли, що наші двигуни — то не більша цінність, ніж купа металу. Нині майже так можна оцінити й самі виробництва, де їх раніше успішно випускали.

Тепер життя висуває інші вимоги — якщо й не бути попереду планети всієї, то хоча б не дуже відставати. Як скоро реанімує Україна, точніше Харків, свої виробництва двигунів і чи реанімує їх узагалі — запитання скоріше риторичне. А от перейти на альтернативні екологічно чисті види пального, виробляти його в достатній кількості із сільськогосподарських культур і не лише, ми можемо вже сьогодні, каже Володимир Семенов, але зовсім нічого для цього не робимо.

— На сьогоднішній день Європа виробляє півтора мільйона тонн біопального на рік, яке являє собою не що інше, як метилові ефіри жирних кислот ріпакової олії, успішно їздить на ньому, а ми лише продовжуємо з цього приводу розвивати бурхливу паперову діяльність. Франція, приміром, узагалі заборонила використовувати у великих містах транспорт на звичайному пальному. Це дає змогу майже на третину поліпшити екологічну ситуацію. Такі приклади характерні і для багатьох інших європейських держав і міст. Понад те, «біогорючку» використовують у тепличних господарствах, в інших закритих приміщеннях, кар'єрах, де велика небезпека отруєння вихлопними газами згорання звичайного пального. Крім того, в Німеччині біодизель використовують переважно в аграрному секторі. Німецькі фермери вирощують ріпак і виробляють пальне для власного споживання на малопотужних установках. У листопаді 2000 року Європейська Комісія у своєму комюніке запропонувала в 2020 році замінити альтернативним пальним не менш як п'яту частину нафтопродуктів, що їх спалює транспорт.

В Україні, крім того, що немає таких планів, так немає ще й своїх звичайних енергоносіїв. Тому створення альтернативного пального — для нас питання насамперед не екологічне, а стратегічне. Як свідчить європейський досвід, використання біодизеля не потребує якихось істотних змін у конструкції двигунів, при цьому екологічне пальне можна використовувати і у чистому вигляді, і в сумішах з нафтопродуктами.

За роки роботи над цією проблемою учені ХПІ не лише зробили дослідну установку з перероблення ріпаку на дизельне паливо, а й вивчили всі аспекти впровадження цих технологій у країні і вважають, що якихось особливих технічних проблем на цьому шляху немає. В Україні є всі можливості висівати цю сільськогосподарську культуру в потрібній кількості. Прикметно, що 8—10 відсотків потреби України в дизельному пальному можна покрити за рахунок засівання площ Чорнобильської зони. Ріпак належить до тих рослин, які можна використовувати для рекультивації радіоактивно забруднених територій. Накопичуючися в стеблах, радіонукліди і важкі метали практично не потрапляють у насіння. А якщо ріпаком засіяти 5—5,5 мільйона гектарів відчизняної ниви, а її на так званих малопродуктивних і майже не використовуваних землях, мабуть, стільки й набереться, то можна в майбутньому цілком відмовитися від використання солярки в дизельних двигунах.

Звичайно, бюрократи можуть на цю та інші публікації подати безліч усіляких проектів на папері, які, якщо їм вірити, чи вже підходять до розв'язання цієї проблеми чи вирішать її найближчими роками. Ухвалено відповідні закони, постанови, але, якщо говорити серйозно, то не більше того. Хоча всі розрахунки, зроблені ученими НТУ «ХПІ», свідчать про величезні перспективи цього напряму, особливо в реанімації сільськогосподарської галузі, в екологічній безпеці країни.

А поки вчені створюють свої праці в нікуди, виробничники, які зазвичай відірвані від «надмірної» науки, сушать голови над тим, як збути нікому не потрібну через дороговизну і ненадійність техніку, як її продати запчастинами, а не як готові вироби. Але проблема не в тому, що всі ми такі нікудишні, а в тому, що згоди серед товаришів немає.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Микола КОСИЙ.
Харків.

Постріл за півтори тисячі євро

ХАЩІ

Непрохідні гущавини волинських лісів, що багаті різноманітною диво-звіриною, споконвіку вабили мисливців. Тутешній лісовий люд з дідів-прадідів славився традиціями та звичаями полювання. Піднебесні бори й тягучі болота слугували справжнім раєм для звірини. Неповторність і цнотливість тутешньої дикої природи через віки залишилася незайманою. А тому затяті закордонні мисливці з тугими гаманцями віднедавна облюбували цей омріяний лісовий Едем.

Волинські «сафарі» на краю цивілізації

Захоплююче полювання для іноземців у краї почали організовувати ще наприкінці 90-х років минулого століття. Стомлені від утисків кам'яних джунглів урбанізованої Європи, мисливці з Італії, Франції, Німеччини і Бельгії з молодецьким азартом і завзятістю полювали качок на болотах та блакитних озерних плесах Старовижівського району. Згодом озброєний люд мігрував у Цуманські ліси Ківерцівського району, де водиться велика звірина. Саме у цих гущавинах нині вони і добувають небачені мисливські трофеї, якими пишаються у себе вдома.

Щоб потрапити до волинської казки, тамтешні мисливці щороку відвідують ярмарок мисливських турів у Німеччині. Фанати полювання з усього світу вибирають на свій смак мандрівки по шкуру лева до Африки, страусине пір'я до Австралії чи шкуру ведмедя до Сибіру. Поміж цими пропозиціями є запрошення на Волинь, яке через німецьку фірму-посередника надає об'єднання «Волиньліс». І щоразу бажаючих вистачає. Мисливці купують ваучери, платять гроші за дозвіл на зброю та її перевезення, за візу й оформлення необхідних паперів, неблизьку дорогу, харчування та перебування на волинських теренах. І з передчуттям незвіданого вирушають у путь.

Зазвичай на тутешнє полювання приїздять справжні затяті мисливці з Німеччини, які полюбляють екстремальне полювання подалі від надокучливої цивілізації. Вони готові спати на сіновалі, годувати кусючих комарів, мокнути під зливою у засідці. Щоправда, гостинні хазяї — єгері Звірівського лісництва — створюють для гостей найсприятливіші умови, не гірші за європейський сервіс. До послуг іноземців двоповерховий котедж схожий на лісову хатину, де ті почуваються, як удома. Проте стрільці навмисне уникають цього комфорту, щоб насправді поєднатися з природою. Цураються радіо й телевізора. На газети й дивитися не хочуть. Зігнорували навіть чемпіонат світу з футболу. Хіба що згодом запитували рахунок матчів. Зате весь час поглядають на ліс. А він тут, під боком.

Жадібні до природи гості, тільки-но зійде зоря, —мандрують у гущавину. До кожного мисливця приставлений окремий єгерь. Він має опікати іноземця до кінця туру: так велить уже неписаний мисливський закон. Полюють переважно на конях — екзотика. Частенько збираються на спеціальні вишки, звідки підстерігають здобич.

Проте вполювати велику дичину для іноземців — не самоціль. Буває, ходять кілька днів і нічого не заб'ють. Але однаково задоволені, бо відпочили від душі. Якщо й стріляють, то, на відміну від неперебірливих тутешніх мисливців, убивають лише самців козулі, плямистого і благородного оленя, кабанів-сікачів. Самок не чіпають, а в бік виводка навіть рушницю не наводять. Аж до смеркання роз'їжджають лісом і милуються краєвидами. А надвечір утомлені, але блаженно задоволені вмощуються на терасі й відпочивають.

Від убитої дичини собі беруть тільки трофеї — оленячі роги або кабанячі черепи з іклами. М'ясо залишається в господарстві. Його переробляють і продають місцевим. Хіба що до столу мисливцям подають смажену вирізку дичини або печінку. Традиційно до трапези обов'язково припрошують єгерів, з якими перехиляють чарку вишуканого віскі чи шнапсу.

До речі, німці у захваті від української кухні. Щоразу замовляють винятково національні страви: запашний борщ, вареники зі сметаною і м'ясною підливою, мариновані й тушені гриби. І завжди вихваляють тутешніх кухарів. Затятий мисливець Ганс, який півсвіту об'їздив із рушницею, зізнався, що ніде не куштував смачніших страв.

За роги оленя — 1500 євро, за ікла кабана — півтисячі

Полювання у волинських гущавинах — доволі дороге задоволення. Кожен день перебування разом із харчуванням коштує іноземцям сто євро. Вартість ліцензії на відстріл звірини суто символічна: від 130 до 250 гривень. Проте за трофеї доводиться викладати солідні гроші. За розлогі роги разом з верхньою щелепою благородного оленя вагою до 7 кілограмів потрібно заплатити півтори тисячі євро, від 9 кіло і вище — 2600 євро. Чудернацькі роги плямистого оцінюють не набагато нижче: вагою до 5 кіло — 1100 євро, більше — 1400. Далі за кожні 10 грамів мисливці доплачують по 5 євро.

Удачею вважають і добування кабанячих трофеїв. Їх цінують за довжиною ікл лютих сікачів. Якщо гострі ікла сягають 16 сантиметрів, то потрібно заплатити 250 євро. Двадцятисантиметрові ікла коштують півтисячі євро, а понад цього — 650 плюс п'ять євро за кожний міліметр. Проте ці розцінки не лякають закордонних мисливців. З їхніх слів, вони готові заплатити за такий відпочинок навіть удвічі більшу суму.

Незважаючи на неабияку платоспроможність і величину гаманців, не чіпають дичину на кшталт зайців, лисиць та іншої лісової дрібноти. Колись їх приваблювало полювання на вовків. Але нині дедалі рідше погоджуються на облави. Бо надто мало шансів натрапити на зграю. Та й більшість сіроманців пристрілені, тобто бувалі, які не бояться червоних прапорців. Мрія кожного мисливця — трофей зубра. Колись старих велетнів підстрілювали. За голову викладали понад 7 тисяч дойчмарок. Однак через різке зменшення популяції нині полювання на зубра заборонено.

Іноземцям — задоволення, а лісівникам — прибуток

Відродження мисливських забав для іноземців дає не лише добрий зиск тутешнім господарникам, а й користь. По-перше, об'єднання «Волиньліс» кладе до своєї скарбниці дев'яносто відсотків грошей від полювання. Десять — залишає собі німецький посередник. Відтак певна частина зароблених коштів надходить до державної казни. Попри це одержані гроші обов'язково йдуть на розвиток лісництва, мисливських господарств, на відтворення популяції цінної звірини і на підгодівлю тварин. По-друге, у такий спосіб заробляють копійчину й місцеві селяни, які обслуговують гостей і мають гривню-другу від торгівлі сувенірами і лісовими дарами. Та найголовніше — завдяки своєрідним волинським «сафарі» стрімко розвивається тутешній сільський туризм.

Розголос про екстремальне полювання та мальовничість природи озерного краю вже розійшовся по всьому світу. Заодно неабиякої популярності здобуває і наша національна кухня. Один із німців, гостюючи і смакуючи апетитними стравами місцевих кухарів, пообіцяв відкрити у себе в містечку невеличкий шинок, де подаватимуть український борщ зі шкварками, вареники з бульбою і смажені гриби.

Неповторна природа й мисливський азарт так захоплюють гостей, що більшість із них стають постійними візитерами. Наступного разу вони привозять із собою цілі сім'ї, друзів або партнерів по бізнесу. Усі неабияк цікавляться тутешніми звичаями, традиціями й легендами. Наслухавшись від єгерів дивовижних легенд про міфічних лісовиків, лоскотливих русалок і грайливих мавок, вражені гості залишають у цій фантастичній місцевині жменьку монет, щоб згодом повернутися у казковий світ волинських віковічних лісів.

Фото УНІАН.

Роман ЖИЖАРА.
Волинська область.

Наша соя не в героях

ПРОБЛЕМА

Пригадується, кілька десятків років тому заїхав у Кам'янку, що в Ізмаїльському районі. Цікавився «секретами» різкого — до шести тисяч тонн молока на рік від корови — збільшення надоїв. Тоді голова місцевого колгоспу «Прогрес» Герой праці Микола Миндру просто пояснив утричі вищу продуктивність від середньої по області:

— Самі знаєте: молоко у корови на язиці. Скільки на ньому кормів — такою й продуктивність буде. Ми ж кладемо кормів не просто більше, а кращої якості. Передусім ввели до раціону сою — ніщо з нею за поживністю не зрівняється...

Є й свіжіші приклади. На Комінтернівській птахофабриці, де керує Володимир Руденко, соя посідає чи не найперше місце в раціонах і птиці, і корів. Як наслідок, сільгосппідприємство нарощує виробництво, а за продуктивністю корів уже рівня іменитому «Прогресу».

Про ефективність сої можна почути в Криму, на Херсонщині, Запоріжжі, Кіровоградщині й Вінниччині... Але то поодинокі голоси, а отже, малопереконливі для широкого загалу сільських ратаїв. Часто-густо глушить їх поговір, буцімто соя — культура ненашенська, маловрожайна, а тому невигідна. Мовляв, нехай її десь там за морями-океанами й вирощують.

Поборники сої з цифрами в руках доводять, що природні умови для вирощування сої в нас чудові. І 20—30 центнерів бобів з гектара (скільки беруть у США), як показує практика, знімати нам цілком до снаги. А на очевидну вигоду вказує зростання продуктивності худоби і птиці. До того ж є і неабияка фінансова вигода! Бо соя не потребує азотних добрив: засвоюючи його з повітря, вона сама збагачує грунт. Які ще треба аргументи?!

Нині всюди спостерігається справжній «соєвий бум». За площами посіву ця культура вийшла у світі на четверте місце. У Сполучених Штатах, Китаї, Японії, Кореї, низці європейських країн серед сільськогосподарських культур вона — перша. Боби успішно використовують і як цінні добавки для відгодівлі худоби, і як надзвичайно корисний харчовий продукт. У США, скажімо, з сої готують кілька сотень страв, що стали повсякденними у багатьох родинах. Така «мода» зрозуміла. Соєвими продуктами тут замінюють м'ясо, молоко та яйця, багаті на холестерин, який викликає серцево-судинні захворювання. У сої холестерин відсутній, а білків, украй потрібних організмові, боби містять у півтора-два рази більше, ніж м'ясо чи сири. Так само і з вітамінами, органічними сполуками та мінеральними речовинами. Надзвичайно популярною стала соєва олія, що вважається чудовим профілактичним засобом проти інфаркту міокарду...

Торік в Україні соя займала 72 тисячі гектарів площ, нинішнього агросезону — майже 90 тисяч. Мало це чи багато?

— Мізер, — вважає В'ячеслав Січкар, доктор біологічних наук, завідувач відділом селекції, генетики і насінництва бобових культур Селекційно-генетичного інституту УААН (Одеса). — Тільки для потреб тваринництва варто засівати принаймні вп'ятеро, а в майбутньому — вдесятеро більше. А коли ще зважати на перспективи бобів у харчовій промисловості...

Вітчизняні переробники сої, які пропонують торгівлі дедалі ширший асортимент продуктів: молоко, сир, борошно, битки, гуляш, а також добавки до ковбасних та хлібобулочних виробів, відчувають нестачу сировини.

Усунути розрив між культивуванням сої та потенційним попитом на неї, покликане сільгосппідприємство «Укрсоя-XXI», засноване при Селекційно-генетичному інституті. Підприємство планує налагодити замкнутий цикл: від створення нових сортів і виробництва високоврожайного насіння — до переробки бобів на кормові добавки й харчові продукти.

Нині «Укрсоя-XXI» авансує господарства Криму, Одеської, Херсонської, Миколаївської, Кіровоградської областей насінням, гербіцидами, бактеріальними добривами. А селяни розраховуються часткою вирощеного врожаю. Деякі господарства займають цією культурою навіть 30—40 відсотків належних їм земель. Науковці сподіваються, що спільними зусиллями таки вдасться відвести поживному бобу належне місце на вітчизняних просторах. І хай до «соєвого буму» нам ще далеко, та, схоже, Україні з ним не розминутися.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

АКТУАЛЬНО

■ *Прорахунки*

Кабмін «здав» селян, а ОДА — подолян

Хмельниччина нинішнього року продала зернових на 40 відсотків більше, ніж торік. Водночас коштів отримала майже на 70 мільйонів менше минулорічного. Цю ситуацію заступник голови облдержадміністрації з питань АПК Антон Бугерко пояснив неоперативністю дій Кабміну та відсутністю прогнозної аналітики в уряді.

З другого боку, за умови різкого зменшення вартості зерна парадоксальним є те, що в області залишилися стабільно високі ціни на хліб. Порівняно з цінами київськими, стверджували журналісти, хмельницький буханець дорожчий на 30 відсотків. Чому так, пан Бугерко не зміг пояснити, мовляв, переробну галузь веде в адміністрації інший заступник.

До речі, Хмельниччина оригінальна не тільки ціновою політикою. Це чи не єдина область, де переробну галузь веде один заступник, а сільське господарство — інший. От і виходить: ліва рука не знає, що чинить права. А правій байдуже, що переробні підприємства обсіли посередники і тепер за тонну буряків дають пакет цукру. Або ж зерно забирають майже задарма. І за таку розхристану координацію товаровиробника з переробником електорат розраховується своїми мозолями та подертими штанами. Але завтра непереливки буде й нам — на наступний рік озимими засіяно лише 43 відсотки прогнозованих площ. Тож час сушити сухарі?..

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницька область.

■ *Земельна реформа*

Не поділять неподільне

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Чимало кримськотатарських сімей, маючи земельні паї, виїхали з Криму і живуть за кордоном. Поширюється внутрішня міграція, коли люди, отримавши наділи в своєму районі, прагнуть про всяк випадок прихопити пару соток і в кількох інших, при цьому обробляти свої угіддя не поспішають. Чимало серед власників землі й «мертвих душ». Усе це збільшує плутанину в обліку земель — було зазначено на розширеному засіданні колегії Держкомзему в Ялті.

Голова кримського Рескому земельних ресурсів Євген Жагорніков повідомив, що цифру — 80 відсотків безземельних татар — треба перевірити. Бо під будівництво житла ділянки отримали всі кримські татари. Але майже 700 із цих гектарів пустують і досі.

Найближчим часом належить чітко виявити і перерозподілити безгоспні землі, причому так, щоб не зігнати з них тих, хто їх не обробляє тимчасово з поважних причин.

Стає дедалі болючішим земельне питання на Південнобережжі, де селищні ради, яким довірено вирішувати, кому і як виділяти жадане для багатьох морське узбережжя, надто часто роблять це не на користь місцевому бюджету й населенню. Навіть Ялта через відсутність чітких кордонів і наявність численних пільговиків щороку замість належних 70 мільйонів гривень одержує ледь десяту частину.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

■ *Втрати*

Корова може стати музейним експонатом

Такі слова пролунали на засіданні колегії головного управління сільського господарства і продовольства Запорізької облдержадміністрації.

Цього року у регіоні дійне поголів'я різко скоротилося. Зокрема, у Михайлівському районі — на 39 відсотків, Пологівському — на 37, Запорізькому — на 27, Оріхівському — на 25 відсотків. Близько 20 господарств вже позбулося корів. Одна з причин — «підкачала» кормова база: із потрібних 21 центнера кормів на одну голову цьогоріч у середньому заготовлено 15, а в 62 господарствах менше 9 центнерів. Проте сільгосппідприємства намагаються позбутися молочного скотарства не лише через брак кормів. Низькі заготівельні ціни на молоко — до 55 копійок за літр — не забезпечують рентабельності його виробництва.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

ІНІЦІАТИВИ

Храм знань — колишній магазин

У приміщенні колишнього магазину незабаром навчатиметься 27 маленьких мешканців Буковецького Потоку. Початкова школа цього присілка Малого Раковця Іршавського району через давній вік стала непридатною, і малі верховинці дістаються до найближчого навчального закладу за чотири кілометри. Узимку долати таку відстань уранці й після уроків непросто. Тож районне керівництво вишукало кошти на реконструкцію та переобладнання під школу добротного приміщення колишнього магазину.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

КРИМІНАЛ

Підпалив, бо був злий на сільраду

У селі Рідківці Новоселицького району Чернівецької області згоріло приміщення сільради. Полум'ям знищено архів, зокрема й документацію розподілу земельних паїв. Правоохоронці затримали палія по гарячих слідах. Ним виявився місцевий мешканець, який конфліктував з керівництвом сільради.

Василь БАБУХ.

І ТАКЕ БУВАЄ

Цап–рятівник

Понад двадцять кіз та цапа утримує у своєму невеликому присадибному господарстві мешканець Гайворона Микола Мартич. Щоранку він навіть узимку гонить незвичну для багатьох городян череду випасати на лівому березі Південного Бугу. Так було і того дня.

Післяобідньої пори господар, помітивши, що тварини стомилися бігати біля невеликого гаю і спокійно вляглися на травиці відпочивати, пішов до річки погомоніти з рибалками. А в цей час стежкою від села Соломії йшло троє дівчаток. Раптом з гаю вибігла зграя здичавілих собак. Можливо, вони підстерігали кіз, та, роздратовані яскравим кольором курток перехожих, накинулися саме на них. Розгублені й налякані діти почали голосно кричати. Поки Мартич з палицею у руці біг на підмогу, собаки шматували одяг підлітків.

Хтозна чим закінчилася б ця пригода, та на виручку дівчаткам прибіг... цап. Чи то йому набрид гавкіт собак, чи стало шкода дітей, але він стрімко кинувся на нападників. Один із них звалився замертво від першого удару ріг. Іншого круторогий поранив, і пса добив палицею власник кіз. Решта зі скавулінням побігла до гаю.

Дівчатка не постраждали, але ось їхній одяг... Плачучи, вони пішли до міста. А сміливий рятівник Борка одержав від свого господаря винагороду — шматочок хліба.

Сергій МАТУСЯК.

Кіровоградська область.

Фото Дмитра ПЕЧКОВСЬКОГО.

Чи зігріті ви, люди?

У відносно теплому листопаді в помешканнях багатьох наших співвітчизників було холодніше, ніж за вікнами. Це засвідчили повідомлення наших власних кореспондентів з областей, які друкувалися в «Голосі України» 12, 15 і 21 листопада ц. р. під заголовком-рубрикою «Чи зігріті ви, люди?» На запропонованій вам, шановні читачі, сторінці ще кілька таких невеселих звісток. Вони ще й ще раз свідчать, як багато нашого люду мерзне. Вже мерзне. Ще до початку справжньої зими. Де вихід? Як випливає з наведених і попередніх повідомлень наших власкорів, його шукають на місцях. По-різному. Та докладніше про це — у нашій післямові.

Іван ГУДЗОВАТИЙ
із Закарпатської області:

Опалювальний сезон на Закарпатті нинішньої осені розпочався десь на два тижні пізніше, ніж завжди. І не лише тому, що температура повітря, за винятком гірських районів, ще й донині нижче нуля не опускалася. Найбільше клопоту завдають доведені до ручки низькопродуктивні котельні, діряві тепломережі та борги за спожитий газ. Вони перевищили 42 мільйони гривень, 33 з яких — «частка» населення. Лише завдяки клопотанню голови облдержадміністрації Івана Різака, адресованому центральним органам влади, дозвіл на споживання газу отримано. Проте якщо борги не буде погашено, реальною стане загроза відключення котелень від газопостачання. Тим часом область щодня недоплачує за спожитий газ 114 тисяч гривень.

За словами заступника голови облдержадміністрації Юрія Чомоляка, в Ужгороді тепло ще не подали до п'яти багатоповерхівок. У Мукачевому без опалення залишається 30 будинків. Чимало проблем через відомче підпорядкування котелень у Чопі. Ті, які належать залізниці, ще не цілком підготовлені до зими, нема й лімітів на газ. Без тепла залишається два будинки. Для гірського Рахова хронічною «болячкою» є котельня картонної фабрики, яка колись гріла ледь не все місто. Котельня, коефіцієнт корисної дії якої лише 20—25 відсотків, працює на рідкому паливі. Його запасу вистачить лише на місяць.

Стосовно обласного центру, то Ужгород сидить лише на одній, і то старезній, ледь не аварійній, газовій трубі. Друга нитка газопроводу ще не готова.

▪ ▪ ▪

Джерело тепла в квартирах багатьом мешканцям стало непотрібне, тож його вирізають і продають.

▪

Щодо об'єктів соціальної сфери, то вони теплом забезпечені, бо здебільшого переведені на автономне опалення, і від малопродуктивних центральних котелень не залежать. На автономне опалення переходить дедалі більше споживачів. І це вигідно, бо кошти, затрачені для цього, окуповуються за дваři роки. Чимало мешканців багатоповерхівок мають у своїх квартирах газові конвектори та інші енергозбережні нагрівні прилади і від послуг центральних котелень відмовляються.

— Ми запропонували закарпатським банкірам профінансувати облаштування так званих дахових котелень та встановлення лічильників, і вони готові надати десятивідсоткові кредити, — додав Юрій Чомоляк. — Адже старі котельні-монстри здебільшого гріють атмосферу. А це надто дорога розкіш.

Мал. Віктора ПОПОВА.

У Мукачевому, через несправність внутрібудинкових тепломереж, імовірно, без центрального опалення цієї зими будуть сім будинків, у яких мешкає 120 сімей.

Алла БРУСИЛОВА
з Херсонської області:

Херсонські газети густо зарясніли оголошеннями: «Продам батареї опалювальні б/в». Джерело тепла в квартирах багатьом мешканцям стало непотрібне, тож його вирізають і продають.

Усупереч запевненням влади про «налагодження процесу», він досі не дійшов до всіх домівок. Не чекаючи допомоги від комунальників, населення розв'язує проблему самотужки. Порятунок люди знаходять у газових конвекторах, котрі під'єднують до квартирної мережі. «Винахід» має й зворотний бік — при зниженні градусів за вікном вогонь у газових плитах ледь жевріє.

Віктор ХОМЕНКО
з Криму:

У Криму опалюють пологові будинки, лікарні, дитсадки. В Сімферополі почали обігрівати 315 житлових будинків, борги яких не перевищують 300 грн. Є будинки з боргами понад 400 тисяч гривень, таких більше 200. В них у конкретних боржників почали відрізати батареї. Опалювальний сезон не почався для сімферопольської СШ № 61.

У Феодосії з 24 шкіл опалюється лише три. На 100 відсотків опалюються школи Красноперекопського, Красногвардійського, Кіровського, Первомайського і Роздольненського районів. Сьогодні опалюються всі десять кримських інтернатів, однак тут є проблеми з теплим одягом і харчуванням, загальна заборгованість за яке становить півмільйона гривень.

Почастішали відключення електроенергії, споживання якої збільшується пропорційно до температури похолодання. Як і минулої холодної осені, жителі почали обігріватися електроприладами і газом. У результаті побільшало пожеж. Нині за добу їх виникає не менше десятка, чимало з них не обходиться без жертв.

Керч перейшла на графік аварійного відключення електроенергії з 1 листопада. Він розрахований на 30 МВт за ліміту 35 МВт. Нині тут ранкове споживання —45 МВт, вечірнє — 50. Район заводу «Затока» від'єднують з 9-ї ранку до 12-ї години, залізорудного комбінату — з 14-ї до 22-ї. За непроплату вже відключено 10 тисяч споживачів.

Борг населення за минулу зиму досяг 37 млн. грн., а разом з попередніми роками — 90 мільйонів. Свого, кримського, газу в Глібівському підземному сховищі заготовили рекордну кількість — 620 млн. кубометрів. Та «Чорноморнафтогаз» заявив, що зможе відпускати його по 3 млн. кубометрів і забезпечувати 35 відсотків від потреби півострова тільки після розрахунку з ним боржників, найбільші з яких — Сімферополь, Євпаторія, Джанкой, Феодосія і Ялта.

Влада оголосити початок опалювального сезону не поспішає. Тож однаково мерзнуть і ті, хто платить справно, і хронічні боржники.

На покриття витрат з надання населенню пільг і субсидій електро-, газо- і водопостачання Крим отримав додатково 8,5 млн. грн. з держбюджету. Складніше справи з твердим паливом — на сьогодні заборгованість у субсидіях на вугілля становить на півострові півтора мільйона гривень. Пільговики забезпечені твердим паливом тільки на 42 відсотки. На покриття заборгованості за вже відпущене вугілля і отримання твердого палива для малозабезпечених і ветеранів потрібно ще 5,5 мільйона гривень.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Віктор СКРИПНИК
з Вінницької області:

Вінницька обласна державна адміністрація звернулася до виконавчої служби управління юстиції з проханням здійснити «показові процедури опису та продажу майна злісних неплатників за комунальні послуги». Про це повідомив заступник голови адміністрації Валерій Коровій на нараді з керівниками комунальних служб області, уточнивши, що мова не йде про тих, у кого борг із квартплати склався через об'єктивні причини — невиплату зарплати і т. д.

▪ ▪ ▪

Всі зусилля медперсоналу поставити на ноги дітей з кардіоревматологічними та ортопедичними порушеннями зводяться нанівець низькою температурою в палатах.

▪

Станом на 1 листопада менше половини власників квартир оплатили комунальні послуги. В окремих випадках сума боргу сягає більше чотирьох тисяч гривень. У місцевих судах області розглядаються позови до 13 тисяч квартироборжників. Однак навіть прийняті судом рішення не дають позитивних результатів. Список двадцяти найбільших боржників уже передано до виконавчої служби. Її працівники завітають до них у супроводі представників ЖЕКу, громадськості, журналістів.

Віра ШПИЛЬОВА
з Хмельницької області:

Староушицький обласний дитячий санаторій, що в Кам'янець-Подільському районі, може втратити свою майже піввікову славу чудового лікувального закладу. Всі зусилля медперсоналу поставити на ноги дітей з кардіоревматологічними та ортопедичними порушеннями зводяться нанівець низькою температурою в палатах. Процедурні кабінети ще сяк-так обігріваються електрокамінами, але їх катастрофічно бракує і вони часто виходять з ладу. Стовпчик термометра не піднімається вище 11—13 градусів.

До слова, таких санаторіїв в Україні одиниці — в Полтаві, Маріуполі, Євпаторії. Попит на путівки до Старої Ушиці, в її соснове царство, завжди високий. По путівки черга. Щомісяця заклад раніше приймав 200 дітей, тепер — 100. Але листопадовий заїзд, намерзнувшись, може роз'їхатися не пролікувавшись: щоб не вхопити застуду.

Вихід — не спроби з гіркими наслідками

Післямова-нагадування новому урядові

Отже, «зігріти» людей в декотрих областях вирішили шляхом судових позовів до тих, хто не сплатив за спожите тепло. А у Вінницькій області пішли далі: облдержадміністрація має намір здійснити «показові процедури опису та продажу майна злісних неплатників за комунальні послуги».

Це заходи влади. Але, як підтверджують повідомлення наших власкорів, наш не лише терплячий, а й досить винахідливий люд і сам придумує, як зігрітися, не змерзнути. Нагадаю один із способів, про який сповістила Олександра Юркова з Рівненської області. Там у житлових будинках окремих райцентрів «уже три роки поспіль рятуються від холоду хто як може: мурують грубки, встановлюють котли, буржуйки, виводячи димоходи просто на вулицю».

А, як уже повідомлялося в нашій газеті, інакше вчинили у Чернігові, де враз без тепла і струму залишилося понад 160 багатоповерхових житлових будинків. Сталося це, коли «Чернігівобленерго» від'єднало за борги від електроживлення більш як десять котелень «Облтеплокомуненерго». Обурені чернігівці, 80 відсотків з яких не мали боргів перед енергетиками, не встановлювали буржуйки й груби, а вийшли на вулицю, паралізувавши рух електротранспорту. Міська влада негайно відреагувала. Електропостачання відновили, а місцева прокуратура має зробити свої висновки.

Щоб усюди було тепло і людям не доводилося вдаватися до подібних дій, Верховна Рада України постановою від 22 жовтня ц. р. видала кращий рецепт тодішньому уряду. Вона, зокрема, запропонувала Кабінету Міністрів «за рахунок коштів державного бюджету надати фінансову допомогу підприємствам-виробникам теплової енергії з метою негайного включення їх у роботу по забезпеченню теплом усіх житлових будинків, закладів освіти, охорони здоров'я, культури та інших бюджетних установ і організацій». А інше тоді «вжити додаткових заходів щодо забезпечення сплати споживачами боргів перед підприємствами-теплопостачальниками за спожиту раніше теплову енергію».

І ще одне: «Проаналізувати структуру діючих тарифів на послуги із забезпечення населення та соціальних об'єктів бюджетної сфери теплом і привести їх до економічно обґрунтованих рівнів».

Невже Кабінету Міністрів і місцевим органам влади тут щось незрозуміло написано? Щоправда, це адресувалося уряду Анатолія Кінаха. Тепер складається парадоксальна ситуація. Новим урядовцям, на чолі з вихідцем із теплоносного Донбасу Віктором Януковичем, є підстави виправдовуватися, мовляв, ми не винні, це вони готували країну до зими, з них і питайте.

Ні ж бо! Зазнав змін Кабінет Міністрів. Але керівники теплопостачальних служб залишаються на місцях. Їм і зустрічати зиму, яка ще навіть двері по-справжньому не відчиняла, а лише легенько, нагадуючи про себе, постукала в шибку. І грип, до речі, покликала...

Тож усім, від кого залежить теплопостачання, не слід вдаватися до відмежувань, кивань тощо. Новому, вже коаліційному, урядові, певно, треба негайно братися за кермо. А за інструкцію варто взяти згадану постанову Верховної Ради, яка має бути в Кабінеті Міністрів і, між іншим, надрукована в «Голосі України» 5 листопада та й досі залишається в силі. Бо згідно з нею Кабінет Міністрів має поінформувати Верховну Раду про її виконання. Цікаво буде всім нам це почути.

Ведучий теми
Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Редакція газети не ставить на цьому крапку, а буде й надалі сповіщати, як у регіонах дбають про теплозабезпечення людей, чи всюди вони зігріті.

Іван Курницький: «Повернути віру у владу»

Перші керівники на Тернопільщині змінювалися частіше, ніж в інших областях. Може, тому, що більшість з них приходила на політичній хвилі і не витримувала випробувань рутинною працею. Треба було вміти (чи не вміти) область з пристойним економічним потенціалом довести до останнього місця в Україні. Але, схоже, починаємо виборсуватися. Принаймні з'явилося світло в кінці тунелю. І пов'язано це з восьмим за роки незалежності главою адміністрації Іваном Курницьким. Він не був «котом у мішку», присланим згори: усе трудове життя Івана Івановича пов'язано з Тернопільщиною, лише останні два роки працював в адміністрації Президента. І ось майже півроку на новій посаді.

Головне — тенденція

— Іване Івановичу, про економічне зростання нині ведуть мову і на рівні України, і на рівні області. Ось тільки «маленький» українець його не відчуває...

— І не дивно. Якщо наша область, скажімо, має майже 60 відсотків економічного потенціалу початку дев'яностих, то як його відчуєш? Але головне — тенденція до зростання. Вона доволі стала. Ще три місяці тому за сукупністю найважливіших економічних і соціальних показників — моніторингу розвитку регіонів — Тернопільщина посідала 27-ме місце, а тепер перемістилася на 20-те. З темпів зростання промислового виробництва, за підсумками дев'яти місяців, ми на сьомому місці в державі, з темпів зростання валової продукції сільського господарства — на другому, з виробництва товарів народного вжитку — на дванадцятому. Найбільший приріст виробництва мають підприємства будівельних матеріалів, деревообробної, харчової, легкої галузей. Працюють усі спиртові заводи, вісім з дев'яти цукроварень.

Інвестори бувають різні

— Географічне розташування області вигідне — кордон близько. Чому інвестор обминає Тернопільщину? На кожного тернополянина припадає лише 22 долари інвестицій за загальноукраїнських 98.

— Той, хто прийшов раніше на наш ринок, почувається доволі впевнено. З бельгійцями створено спільне підприємство «Ватра»-Шредер», з німцями — спільну фірму з вирощування і переробки садовини. Відоме своєю продукцією спільне україно-чеське підприємство «Добра вода». Закріплюються на нашому ринку в'єтнамці. Завод з виробництва макаронів швидкого приготування у Зборівському районі діє давно, а тепер в'єтнамські бізнесмени виявили бажання виробляти спортивне взуття, трикотажні вироби, а це додатково дві тисячі робочих місць. Вітаємо кожного інвестора: зарубіжного чи вітчизняного, якщо йдеться про нові робочі місця, бо рівень безробіття в області — один з найвищих в Україні.

— Великі підприємства, які могли б докорінно змінити погоду в економіці області, інвестори обминають...

— І тут ситуація змінюється. З приходом на «Текстерно» інвестора зменшився бартер, почали впровадження нових технологій, оновлюють обладнання. Але й інвестори різні бувають. Одні приходять, щоб працювати, інші — щоб урвати. Світлотехнічне підприємство «Ватра» зі своїми інвесторами кілька судів витримало, аж доки Верховний Суд поставив крапку над «і».

Буває, в інвестора наміри благородні, а сил бракує. Саме така ситуація на комбайновому заводі. «Укрмашінвест» володіє тут контрольним пакетом акцій, але інвеститиці робить мізерні — три-чотири відсотки до валового випуску продукції. Тому ми звернулися до уряду з проханням про перерозподіл акцій, з тим щоб знайти ефективнішого інвестора. Після багатьох років простою комбайновий самостійно спинається на ноги, йому б ще трохи фінансових вливань. Є й інша проблема: підприємство виробляє бурякозбиральні комплекси на замовлення російських агрофірм, а українське село їх не купує, бо не має за що.

Непроста ситуація і з підприємствами так званої оборонки, яких у нас кілька. Скажімо, «Оріон» знаходить дрібних споживачів своїх радіостанцій. А «Укрспецекспорт», через який реалізується його продукція, цікавлять тільки великі партії поставок. На складах підприємства зберігається продукції на кілька мільйонів гривень, яку можна реалізувати дрібними партіями, але дозволу на це не дають. Чому б виробникові не надати більше самостійності в цьому питанні? Схожа ситуація і на підприємстві «Промінь», яке виготовляє сателітні антени: міжнародний ринок слабо поінформований про його продукцію. А у самостійне плавання виробника не відпускають.

Погоду на селі робитимуть високі технології

— Серце болить за наші села: багато землі лежить облогом, від ферм подекуди й сліду не залишилося... У селі Гермаківці Борщівського району в розмові зі мною селяни самі собі дорікали: он за Збручем хмельничани гурту тримаються, а на нас ніби хтось туману напустив — з міцного господарства нічого не залишилося... Оце такі наслідки реформування на селі?

— В указі Президента про розпаювання мова йшла про те, щоб кожен знав свою частку в цілісному комплексі, а дехто зрозумів це так, що треба виділятися. Специфіка області: тут ще жив дух одноосібництва. Думали люди: ось отримаємо свою землю — і заживемо. А до землі ох як ще багато, крім тяжкої праці, докласти треба. Моя тітка, котра живе на Київщині, отримала цього року на пай вісім центнерів зерна, шість — цукру. Каже, що стільки не мала, працюючи в колгоспі. І в нашій області є приклади високоефективного господарювання на землі: у товариствах «Україна», «Кам'янки», «Іванківське», «Горинь»... Цікаво, що селянам навіть на думку не спадає виділятися з них зі своїми паями. Тут і зарплата вчасна, виплати за паї солідні, пільги різні. Світ кооперується, а ми йдемо в одноосібне господарство.

На новій основі почала господарювати фірма «Райзагро». У Чортківському районі взяла в оренду чотири тисячі гектарів землі, на яких застосовує високі технології, займається сортовипробуванням. Цього року отримали 70 центнерів озимих з гектара, пристойний врожай соняшнику. Будують калібрувальний завод. Норвежці пропонують відкрити в області регіональну станцію захисту технічних культур. Це дуже актуально, бо бурякові плантації цього року були заражені церкоспорозом. Засіяли на тридцять тисяч гектарів озимими більше, ніж торік. Урожай мали непоганий: майже дев'ятсот тисяч тонн зернових. І цукру сподіваємося одержати не менш як торік — на рівні 110—120 тисяч тонн.

Кадри — це завжди актуально

— Кажуть, що нова мітла по-новому мете. Ви змінили поки що трьох голів районних адміністрацій. Усі інші на своїх місцях? Чи гостра в області проблема кадрів?

— Проблема гостра: і стосовно керівних кадрів, і робітничих. Директор комбайнового заводу запрошує повернутися колишніх висококласних спеціалістів, які торгують на ринку, а вони не дуже поспішають. Кажуть, на прожиття вистачає... Чимало фахівців виїхало за кордон. Перед новими власниками текстильного комбінату також гостро постала кадрова проблема: середній вік ткаль, прядильниць — за 45 років. Стосовно керівних кадрів, то резерв, я вважаю, є. Це нова генерація, яка пройшла «обкатку» в бізнесі. Діють курси підвищення кваліфікації в Академії народного господарства.

Об'єднує більше, ніж роз'єднує

— Упродовж багатьох років дві гілки влади на Тернопільщині конфліктували. Тепер нібито глобальних конфліктів між керівництвом ради і адміністрації немає. А ось з депутатським корпусом відносини непрості, вас звинувачують у тому, що хочете узурпувати владу.

— Слід сказати, що нинішній депутатський корпус області порівняно з попередніми більш діловий і кваліфікований, є з ким працювати, але вистачає ще й політичної «піни» — область завжди була політично активною. Доводиться враховувати цю специфіку і шукати спільні точки співпраці. Адже нас більше об'єднує, ніж роз'єднує. Об'єднує справа, праця задля добробуту людей, роз'єднують політичні амбіції, інтрижки. Допоки шукатимемо між собою ворогів?

Що людям болить?

— З чим люди приходять до вас на прийом?

— Здебільшого це соціальні питання: низькі зарплати, допомога на лікування, забезпечення житлом. Одне слово, те, що людям болить. В області все ще високий рівень заборгованості з виплати зарплати — в межах тридцяти мільйонів гривень, але на початку року було п'ятдесят два мільйони. Темпи скорочення заборгованості — одні з найвищих в Україні. І коли вчителі погрожують страйком, вимагаючи доплат, обумовлених 57-ю статтею закону про освіту, то я розумію, що їхні вимоги справедливі, але прошу дати хоч трохи часу, адже борги з доплат накопичувалися роками, і за один день цього питання не вирішити. На наступний рік нам закладають дотації більш як 200 млн. гривень на вирівнювання зарплати.

Позитивні тенденції намітилися в житловому будівництві: за рахунок усіх джерел фінансування за дев`ять місяців здано майже 80 тисяч квадратних метрів житла —це один з кращих в Україні показників. Область інтенсивно газифікується: цього року прокладено майже 400 кілометрів газопроводів.

З ініціативи облдержадміністрації було запроваджено державне регулювання цін на хліб і найуживаніші види молокопродуктів — вони стали доступніші для споживачів. Загалом уся наша робота спрямована на те, щоб люди відчули полегшення в житті, а головне — повірили владі.

— Дякую за розмову.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопіль.

ТОЧКА ЗОРУ

Чи вдасться подолати «веселого Роджера»?

Останнім часом дещо стихли дебати про розгул піратства та застосування США, у зв'язку з цим, санкцій до України.

Це не означає, що наша країна «вилікувалася» від тяжкого недугу — піратства. Однак останнім часом зроблено істотні кроки у створенні правового поля у сфері виробництва та розповсюдження дисків для лазерних систем зчитування. Прийняття в січні ц. р. Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування» вирішило проблему законодавчого врегулювання питання захисту інтелектуальної власності у виробництві і розповсюдженні CD.

Раніше імпорт та експорт дисків супроводжувалися обов'язковим нанесенням на кожний примірник спеціальних марок, але їх виготовлення було практично безконтрольне. Чинне законодавство мало певні прогалини, що стосувалися саме виробництва дисків. Тому й було прийнято окремий закон. Ним введено принципово нові положення, що передбачають ліцензування виробництва, експорту та імпорту дисків, необхідність отримання дозволу правовласника для виробництва дисків, що містять об'єкти авторського права і/або суміжних прав, надання виробнику дисків спеціального ідентифікаційного коду (SID-коду), посилення державного контролю та відповідальності за правопорушення у цій сфері тощо. Нововведенням є і створення підрозділу державних інспекторів з питань інтелектуальної власності.

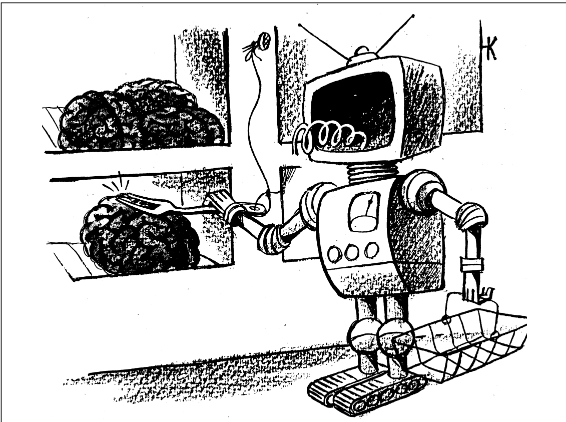
Водночас однією з перепон на шляху продажу піратських дисків в Україні стало маркування примірників аудіовізуальних творів і фонограм контрольними марками перед їх розповсюдженням (оптовою та роздрібною торгівлею, імпортом, експортом). Для запобігання підробки або протиправного використання контрольних марок змінено їх форму та зміст, з'явилися додаткові ступені захисту. Зокрема, на кожну контрольну марку спеціальним способом наноситься інформація, що ідентифікує її з відповідним примірником аудіовізуального твору чи фонограми. Тож споживач може впевнитися в правомірності розповсюдження того чи іншого примірника, звіривши інформацію на контрольній марці і зміст творів, що містить диск. Крім того, нововведення полегшило роботу контрольним органам з виявлення піратських копій.

Отже, в Україні є законодавче підгрунтя для здійснення заходів, спрямованих на посилення боротьби з піратством. Останнім часом відповідні державні структури припинили та відвернули низку порушень у сфері авторського права і суміжних прав.

Так, за інформацією МВС України, у поточному році перевірено більш як 10 тис. суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері інтелектуальної власності. Порушено 336 кримінальних справ, з яких 247 — безпосередньо за порушення авторських прав (у 2000 році було виявлено лише 19 таких злочинів, а торік —116). Складено 3 035 адміністративних протоколів. У правопорушників вилучено майже 443 тис. контрафактних примірників аудіовізуальних творів та фонограм вартістю понад 5 млн. грн., на порушників накладено штрафів на суму 411 тис. грн. Припинено незаконну діяльність 116 «підпільних» цехів з виробництва контрафактної продукції. За даними Державної митної служби України, лише протягом серпня вилучено 22160 дисків, незаконно переміщуваних через митний кордон держави, а з початку року — 40990.

До речі, в Україні видано ліцензії на виробництво дисків лише трьом підприємствам.

Валентина ТРОЦЬКА,
головний спеціаліст управління авторських і суміжних прав Держдепартаменту інтелектуальної власності.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

ПОЛТАВЩИНА

Енциклопедична довідка

Полтавська область утворена 22 вересня 1937 року. Територія — 28,8 тис. кв. км. Населення — 1 млн. 628 тис. осіб. Основні корисні копалини: залізна руда, нафта і природний газ. Головна водна артерія — Дніпро, його притоки — Сула, Псел, Ворскла, Оріль. Грунти переважно чорноземні, ліси вкривають тільки 7,1 відсотка. Розвинуті нафтогазодобувна, нафтопереробна, хімічна, гірничорудна, автомобільна і машинобудівна промисловість. Сільськогогосподарська спеціалізація — виробництво зернових культур, цукрового буряку, соняшнику; у тваринництві — молока і м'яса, птиці. Область має багаті історичні та культурні традиції...

РЯДКИ СТАТИСТИКИ ЗА 9 МІСЯЦІВ Ц. Р.

♦Промислові підприємства збільшили випуск продукції проти відповідного періоду минулого року на 54 відсотки. Разом з тим, у легкій і деревообробній промисловості триває падіння обсягів виробництва.

♦Обсяги виробництва валової сільгосппродукції зросли на 8,7 відсотка, зібрано 2 млн. 352,3 тис. тонн зерна (без кукурудзи). Озимину посіяно на площі 243,8 тис. га (68 відсотків до прогнозу), виорано 224 тис. га (31,1). Відповідно на 16 і 14,8 відсотка збільшилося поголів'я свиней і птиці, а великої рогатої худоби, навпаки, зменшилося на 5,3.

♦Обсяги житлового будівництва зросли на 17,6 відсотка; вантажів перевезено на 36,8 відсотка більше, проте збитково спрацювали 41,6 відсотка всіх підприємств.

♦Доходи бюджету становлять 570,6 млн. гривень, видатки профінансовано на 546,4 млн. гривень.

♦Номінальна зарплата — 340 гривень, що на 23 відсотки більше, ніж на 1.10.01р. Сума невиплаченої заробітної плати — 53,9 млн. гривень. Заборгованість населення за житлово-комунальні послуги — 195,6 млн. гривень.

♦Чисельність громадян, яким надано статус безробітного, становить 40,2 тис. осіб.

♦Органами внутрішніх справ (без податкової міліції) зареєстровано 11034 злочини, з них більше половини — тяжкі та особливо тяжкі. Кількість потерпілих — 5526, загиблих — 257 осіб.

За інформацією облуправління статистики.

Володимир ГРИШКО: «Запорукою успіхів може бути лише співпраця на всіх рівнях»

Напередодні Дня місцевого самоврядування в розмові з головою Полтавської обласної ради, доктором економічних наук Володимиром ГРИШКОМ ми поцікавилися, якими проблемами нині опікуються самоврядні органи цього регіону.

— Цьогорічна політична весна була щедра на заяви, обіцянки та запевнення. Закономірно, що кандидати в депутати, всіх рівнів у передвиборних програмах заявляли про готовність зробити мислиме й немислиме для підвищення рівня життя виборців.

А як казав один із політологів минулого століття, обіцянки — універсальне пальне, на якому політичні машини всіх марок безвідмовно працюють сотні років. Інша справа, що сам темп життя тепер не дає можливості для такої розважливої реалізації заявленого — відчутні зміни на краще потрібні нашій країні якнайшвидше.

Усвідомлення цієї необхідності повинно бути на всіх рівнях влади. Адже на прикладі обранців до органів місцевого самоврядування Полтавщини добре видно: переважна більшість депутатів здобули мандати завдяки неабиякому власному авторитету в округах, своїй професійній діяльності, відповідальному ставленню до потреб життєзабезпечення територіальних громад.

Часто цифри промовистіші за слова. Так от, за результатами дев'яти місяців поточного року відповідно до комплексної оцінки соціально-економічного розвитку регіонів, проведеної адміністрацією Президента України, за сукупністю показників Полтавщина посідає в Україні друге місце, одразу після Києва. За цим стоять справжні успіхи промисловців та аграріїв області, і запорукою таких вагомих здобутків є, поза сумнівом, співпраця органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Можу відповідально заявити, що персоналії ніколи не перестають відігравати провідну роль у суспільних процесах. Яскраві, творчі особистості, які прийшли в ради всіх рівнів, на своїх робочих місцях щоденно підтверджують правомірність виявленої народом довіри.

— Певно, в успіхах області є заслуга й облради. А чи можна вже тепер сказати, які підходи в її роботі стали пріоритетними?

— Безперечно, рада тісно співпрацює з усіх питань із облдержадміністрацією. Характеристика основних засад роботи ради базується на визначених чинним законодавством принципах. Хочу зауважити, що нам уже вдалося забезпечити дієву співпрацю між обласною і районними радами під егідою Координаційної ради з питань місцевого самоврядування. На засіданнях, які часто відбуваються з виїздом на місця, розглядаються спільні і важливі для всіх регіонів питання.

Наприклад, ми відпрацювали проблемні моменти надходження орендної плати за землі запасу і резервного фонду до бюджетів сільських, селищних, міських рад. Детально розглянули стан розрахунків сільськогосподарських товаровиробників області за майнові та земельні паї в поточному році.

Результативним було, приміром, засідання в Лубенському районі, на якому йшлося про розвиток соціальної сфери села та перспективи виконання Указу Президента України від 15.07.2002 року «Про першочергові заходи щодо підтримки розвитку соціальної сфери села».

Днями члени Координаційної ради знову збиралися разом для вивчення ходу виконання спільного розпорядження голови обласної ради та голови обласної державної адміністрації стосовно реформування споживчої кооперації. Засідання пройшло на базі Котелевського району, в якого в цьому напрямі прекрасні напрацювання. Два роки тому, коли приймалося зазначене вище розпорядження, Котелевська райспоживспілка мала мінімальний роздрібний товарооборот, а заготівельна і виробнича діяльність була припинена зовсім. Кредиторська заборгованість сягала 890 тис. гривень. Половина торговельної мережі не працювала, решта — мала напівпорожні прилавки. Сьогодні, за дев'ять місяців нинішнього року, роздрібний товарооборот становить 1 млн. 767 тис. гривень, а заготівельний — 862 тис. гривень. Вийти на цей рівень дало змогу реформування галузі і створення районного споживчого товариства, якому підпорядковані 35 госпрозрахункових відокремлених підрозділів.

Голови районних рад побували в кількох селах, де побачили чудові магазини, які за асортиментом товарів нічим не поступаються міським. Зрозуміло, що для інших районів із кризовою ситуацією в системі споживспілки досвід котелевців безцінний.

— І, мабуть, такі зустрічі керівників районів дають можливість не лише називати спільні проблеми, а й знаходити шляхи їх розв'язання?

— На цьому ж засіданні Координаційної ради було обговорено дуже важливе питання, пов'язане із забезпеченням законності та правопорядку на території населених пунктів області. Не буду зупинятися на констатації загальновідомої проблеми із недостатністю в сільській місцевості дільничних інспекторів. Ми проаналізували число звернень громадян в ради всіх рівнів за два останні роки і з'ясувалося, що питання правопорядку, чи, швидше, їх відсутності, має тенденцію до зростання. Тому дуже вчасним став досвід Круподеринцівської сільської ради Оржицького і Веприцької — Гадяцького районів стосовно утворення добровільних формувань із охорони громадського порядку. За кілька років роботи таких об'єднань у цих населених пунктах не зафіксовано жодного серйозного правопорушення.

На перший погляд, здається, що можна рекомендувати всім районам спробувати в такий спосіб забезпечити правопорядок. Однак певна законодавча невизначеність стосовно утворення таких громадських формувань гальмує добрий почин. Адже за законом ці формування мають працювати лише разом із працівником міліції. А де ж його взяти, якщо на одного дільничного нині припадає 10—12 населених пунктів? Отак і повертаємося на круги своя.

Інше питання, яке порушили голови районних рад, це те, що деякі сільські ради або міцні господарства погоджуються утримувати дільничного за власні кошти. Але щоб він працював на своїй території, а не був залучений кілька днів на тиждень до районних заходів. Добре було б також завчасно передбачити фінансування відповідної статті в місцевих бюджетах, щоб потім правоохоронці не ходили з простягнутою рукою, жебраючи на транспорт, бензин, форму та зарплату.

На продовження цієї теми постало питання про стан утримання та використання безгосподарських будівель в сільських населених пунктах. Не секрет, що число покинутих в селах будинків зростає і що часто саме в них знаходять собі притулок кримінальні елементи. На засіданні було вироблено пропозиції, якими для запобігання побутової злочинності передбачається проведення органами місцевого самоврядування серйозної роботи із вивчення кількості покинутих будівель, можливості їх реалізації або знесення.

— Що стосується зазначених вами питань, то важко одразу чекати на швидкий результат, адже для їх вирішення потрібен і час, і кошти, і великі організаційні заходи. Чи не так?

— Я думаю, неправильно відносити будь-які проблеми до невирішуваних через економічні чи соціальні причини. Якщо діяти послідовно, а саме так і працюють обласна рада, обласна державна адміністрація, органи самоврядування і виконавчої влади, то результат не забариться. Підтвердженням цього є позитивна динаміка росту показників соціально-економічного розвитку регіону.

Дедалі вагоміше звучить голос самоврядування, визначаючи, який має бути рівень розвитку територіальних громад, і активно втілюючи поставлену мету на практиці.

БІЛІ ПЛЯМИ ІСТОРІЇ

Кожному на віки — пам'ятник або хрест?

У пам'ять про загиблих у Полтавській битві 1709 року шведських вояків аж через 200 літ було встановлено два пам'ятники: «Шведам від шведів» — за приміським селом Побиванкою і «Шведам від росіян» — на полі бою. Проте саме місцезнаходження поховань каролінців, а полягло їх, за різними джерелами, від 7 до 9 тисяч, не встановлене й досі...

Досить насичена й цікава історія встановлення шведського монумента, хоча в архівах і музеях міста майже відсутні дані про його походження. Грунтовні дослідження, зокрема і в Швеції, зробив викладач Полтавського військового інституту зв'язку підполковник Олег Безверхній, який вважається одним з найобізнаніших у країні науковців з історії вирішальної битви Великої Північної війни, котра, фатумом долі, відбулася саме на нашій землі.

— Уперше питання про встановлення пам'ятника загиблим воякам Карла XII було порушено 1890 року майором шведської армії Клаусом Грилем. І йшлося саме про монумент на місці поховання. З цією метою 1901 року до Полтави прибули кілька офіцерів, які чомусь і вибрали північну околицю Побиванки. А може, їм нав'язали це місце? Хоч би як то було, але вже через рік у Скандинавії почали збирати кошти, хоча звернення й викликало гостру полеміку: одні вважали цей крок милосердним, інші — ганебним...

Відомий шведський скульптор Теодор Лундберг запропонував свою ідею пам'ятника: шведська мати Свеа вкриває державним прапором загиблого сина. Це був справжній мистецький шедевр, і встановили його... в центрі Стокгольма! А до Полтави привезли 20-тонну гранітну брилу і, власне, цей камінь і є пам'ятником. Одночасно було змонтовано й російський знак пам'яті.

А потім було ось що. 1911 року два шведських лейтенанти — Фрей Райдеберг і Карл Бенедіч — відвідали місто за офіційним дорученням, аби встановити місця масових поховань загиблих співвітчизників. Їх дослідження довели, що Побиванка, де споруджено пам'ятник загиблим шведам, не має жодного відношення до битви, оскільки там узагалі не було сутичок між супротивниками. Вік знайдених у кургані кісток становив приблизно 500 років! Та шведському «десанту» тоді нібито вдалося відшукати могили шведських вояків, проте нині ці місця забуті й загублені... Минуло за малим не століття. На поле битви щороку приїздять іноземні туристи, яких цікавить цей період історії, на разі 300-літній ювілей...

Нещодавно пам'ятник «Шведам від шведів» було варварськи пограбовано. З нього зняли всі металеві ланцюги, що з'єднували кам'яні стовпчики. Зникла також бронзова дошка з монумента на місці переправи російської армії через Ворсклу. Допоки достойно ще не увічнено й пам'ять про участь у битві гетьмана Івана Мазепи та козацького війська. Особливо ж полеглих українців. Пам'ятник на Панянському узвозі — символічно збираний. А йдеться про конкретні місця, котрі, вірогідніше за все, тісно пов'язані зі шведськими похованнями, бо клали убієнних союзників до одних братських могил. У Швеції знову предметно й серйозно переймаються тим, як таки увічнити пам'ять загиблих. А ми що?

На знімку: пам'ятник «Шведам від росіян»

АЗБУКА БУТТЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СТОЛІТЬ

Куди їдеш, Явтуше? На ярмарок!

Архівні джерела зберегли досить цікаву статистику початку XIX століття. Той період історії нашого краю пам'ятний тим, що навіть на вершині самодержавства розуміли економічне відставання Росії від Європи, яка входила в затяжний період буржуазних революцій і національного самовідродження. Нині наша молода держава вкотре намагається визначити свій шлях і місце в тій таки Європі. Проте і тоді, і нині пересічні громадяни найбільше переймаються облаштуванням особистого життя, цінами товарів на торгах і ярмарках, зарплатнею. Вочевидь, що в цьому плані за останніх 200 років мало що змінилося. Отож, шановні читачі, самі порівнюйте і робіть висновки з наведених цифр. Слід лише зазначити, що тодішні товари подано в сучасних вимірах, а ціни на них — у царських рублях. Нинішні — у гривнях.

Назва товару	Ціна влітку 1803р. руб.	Ціна восени 2002р. грн.
Борошно пшеничне за 1ц	2,00—2,15	11,80
Крупа гречана	2,19	11,88
Хліб пшеничний за 1кг	0,049	1,46
Яловичина	0,10	11,97
Свинина	вживалась рідко	13,62
Сало	0,183	8,05
Риба свіжа	0,073	3,66
Масло	0,24	9,00
Сіль	0,03—0,04	0,44
Мед	0,29—0,34	9,00
Картопля	вживалась рідко	1,17
Цибуля	0,05	1,59
Горілка казенна за 1л	0,24—0,33	14,52
Пиво	0,015	3,03

Щоб оцінити тогочасну купівельну спроможність, наведемо розцінки за виконану роботу в рублях (сріблом) за 1819 рік:

Денна плата 1 чол.	0,070—0,80	
1 чол. з конем	1,00—1,50	
1 чол. з парою волів	2,30—2,50;	
жовтень 2002 року (у гривнях)		
Середньомісячна зарплата	374,13	за день — 16,26
в окремих галузях:		
промисловості	537,23	23,35
сільському та лісовому господарстві, мисливстві	187,25	8,14
державному управлінні	451,73	19,64
охороні здоров'я та соціальній допомозі	213,61	9,28
освіті	248,29	10,79
Розмір середньомісячної пенсії	133,67	4,45

Можна стверджувати, що все в історії відносне. Проте єдиний авторський висновок: і в минувшину, і нині простій людині живеться дуже і дуже нелегко.

За бідного фермера слово замовте...

СЕЛО

На 1 жовтня в області зареєстровано 1530 селянських (фермерських) господарств, що на 53 більше, ніж було на початок нинішнього року. В їх користуванні перебуває 97 тис. га. сільгоспугідь.

З ним легко й цікаво спілкуватися, бо Микола Горошок — теж журналіст: газетам і радіо віддав понад 20 років, і наші професійні дороги перетиналися неодноразово. Та на десять останніх літ вони розійшлися, бо Микола подався у фермери, і зустрічі стали епізодичними. Однак такий він і залишився — надзвичайно відвертим співрозмовником.

Кусючий і незалежний...

У серпні 91-го він один із перших в області на повен голос заявив про неминучий кінець ГКЧП. Потім його багато разів (навіть після того, як збулося це пророцтво) викликали до прокурора... Зрештою, це було і не так страшно. Бо позиція незручного, некарманного журналіста, який помічав і сміливо викривав недоліки всієї системи, навчила тримати удари долі... Несподівано для всіх незалежний журналіст став звичайним фермером, щоправда, таким само непримиренним до будь-якої несправедливості. Вже як голова приміського районного фермерського осередку він організовує пікетування облдержадміністрації з вимогою виділити фермерам землю. Про них, тих, хто вночі підігнав техніку до «Білого дому», заговорила вся Україна. Перших сім гектарів землі взяв в оренду і «вибив» кредит на 1,5 млн. рублів. У 92-му це були приблизно такі ж великі гроші, як і нині. Та ще під два відсотки річних! Розділив усю суму між сімома фермерами району. На свою частку придбав шість тракторів і почав працювати...

Перший рік — курям на сміх

Посіяли баштанні й овочі. Зібрали добрий урожай огірків, звезли на Полтавський консервний завод. Та підприємство вчасно не розрахувалось, і гроші з'їла інфляція. Отож на зароблене в підсумку купили... мішок кришок для консервації і 12 тарілок... Взялися за цукровий буряк. Найближча цукроварня — в Карлівському районі. Здали туди сировину, а підприємство сповна не розраховується. Нинішнього сезону поїхали на завод знову, а там нові власники. Про борги попередників і слухати не хочуть... Кілька останніх років займаються соєю. Дуже перспективна культура. І попит є. Вона не виснажує грунти, як, приміром, соняшник, і взагалі, наш регіон має оптимальні умови для її вирощування. Свого часу місцевий олійно-екстракційний завод навіть був облаштований саме для переробки сої. Та потім обладнання викинули на смітник, а виробництво перепрофілювали під соняшник, і він «царює» на полтавських ланах. Що дістанеться нащадкам?.. А загалом, десять років наполегливої напруженої праці так і не зробили сім'ю заможною. Працює господар, дружина, обидві доньки і зять, та весь час доводиться долати якісь перепони. Всі ці десять років боролися за збільшення земельного фонду. Нині обробляють 360 га землі. Це — земельні паї пенсіонерів, бо членам КСП не дозволили здавати землю в оренду Горошку. Всі наділи — в окремих шматках: 7, 3, 30 га розкидані по трьох селах.

Скрута навчить, як шуляки з маком пекти

Торік посіяли мак. Але яких зусиль це коштувало! З 1999 року в Україні чинний відповідний закон, який дозволяє вирощувати цю культуру: ліцензію видають у столиці, а на місцевому рівні треба оформити чимало дозволів. Прийшов до вже покійного голови райдержадміністрації Василя Вовка:

— Гарна справа, треба підтримати, — і без жодних зволікань підписав папери.

Далі — у райвідділ міліції, аби «довести», що ти людина. Чи був під судом, слідством тощо. Далі — більше: фермеру стали доводити, що його землі... сумнівні. Бо неподалік — виправно-трудові колонії, залізниця, отже, понаїжджає наркоманів і з сусідніх областей. Висновок: вирощувати мак не можна. Тільки на обласному рівні вдалося залагодити справу позитивно.

«Сержант Петренко» на жнивах

Загалом фермер зробив невтішний і парадоксальний висновок: найбільше перешкоджає реформам влада, точніше, її різнокаліберні чиновники, особливо містечкового рівня. Нещодавно на шляху зупиняє прапорщик ДАІ. «У нас проблеми: авто потрапило в аварію, потрібно 500 гривень, причому готівкою». А йому самому непереливки — теж була шляхова пригода, дружина довго лікувалась, і транспорт ще з весни невідремонтований. «Зараз не можу, — каже, — хіба як зберемо врожай». Той прапорщик разів зо п'ять телефонував, допитувався, зібрали врожай чи ні. А потім не витримав і просто на дорозі затримав авто з робітниками й відправив машину на штрафмайданчик. Лише особисте втручання начальника облДАІ припинило пресинг. Ніхто не хоче розуміти, як живе фермер, як працює. Його «статки» — єдино борги.

Їли з полумисків, а дошкрібають ложками

На селі, як і раніше, «бал правлять» колишні керівники. Щоправда, їм вже не так ситно живеться — господарства вщент поруйновані, але поки всього не вилижуть, не заспокояться. Так звана аграрна реформа була добре спланованою акцією, яка дала змогу колишній номенклатурі залишитися біля корита. А механізатори, водії, тваринники за цей час повністю втратили свою кваліфікацію і, що найгірше, спилися. В Україні людям не дають змоги працювати — тільки пити і красти. В селі не залишилося чоловіків пенсійного віку — вони вимерли від алкоголізму, бабусі-пенсіонери теж потихеньку п'ють, а молодь — на повну силу. Вони або алкоголіки, або наркомани. Це трагедія нашого народу.

Фата моргана

Скоро-скоро на законодавчому рівні дозволять купівлю-продаж землі. Тільки-но пролунає цей дзвоник, мільйонери кинуться її скуповувати. Щонайменше половина дрібних власників продадуть землю за безцінь і гроші проп'ють. Земля ніколи не потрапить до рук трударів. Вона не зможе давати таку віддачу, як у всьому світі, де фермери, пов'язанні родинними зв'язками, дбайливо її обробляють. У нас великі латифундисти змушені будуть використовувати найману працю — тих-таки п'яничок, які не вміють і не хочуть працювати. І від усього того — наші перспективи — колоніальні...

Ось такий монолог...

***P. S.** Фермер Микола Горошок вирішив продати своє господарство. Дав оголошення, та ніхто не відгукнувся...*

Квадрильйони Сашка Костюковича

ТАЛАНОВИТІ ДІТИ

Шестирічний хлопчик із диканських Великих Будищ ходить до четвертого класу, читає 126 слів за хвилину, володіє англійською, декламує напам'ять «Гамлета» Шекспіра і мріє стати астронавтом...

Першу спробу віддати допитливе дитя до школи родичі Сашка Костюковича здійснили, коли малюку не виповнилося й чотири роки. Але запротестували лікарі місцевої поліклініки: не можна дитину в такому віці саджати за шкільну парту — викривиться хребет... А Сашко, тим часом, добре читав, писав, множив і ділив двозначні цифри, рахував до ста й прагнув нових знань. Так дожили до весни — і знову до школи: «Дозвольте хоч контрольні написати й перевірити знання». У Диканці пішли на поступки: дозволили як експеримент. Сашко зі всіма завданнями впорався на «відмінно». Ну просто готовий учень другого класу.

Із бабусею, Вірою Федорівною, вже протоптаною стежкою подалися до поліклініки. В кабінеті психіатра Сашко побачив зображення Божої Матері. «Там, де Бог висить, молитися треба», — сказав він, підійшов, прочитав молитву. Потім повернувся до лікаря і серйозно запитав: «Ви ж мені дасте довідку, чи не так?». Серце лікаря розтануло...

Нині Сашко Костюкович навчається у четвертому класі, самотужки опановує англійську мову, вивчає астрономію, бо має не зовсім типову для сучасних дітей мрію стати астронавтом.

Фото Володимира КРЮЧЕНКА.

Незабаром йому виповниться сім років. Бабуся розповідає його біографію:

— Спочатку був дитиною, зіпсованою цивілізацією. Народився в Москві, й уперше приїхав до нас у півторарічному віці. Хлопчина тоді зовсім не розмовляв. Пізніше я зрозуміла, що в нього не було в цьому потреби. Вічно зайняті батьки дозволяли йому вільно користуватися пультом від телевізора, і він залюбки у такий спосіб вивчав навколишній світ. Коли онукові було два з половиною роки, я взяла в руки якийсь журнал і прочитала його назву по літерах. Сашко їх повторив. За місяць він опанував алфавіт. Ще через рік онук знову приїхав до нас гостювати, і я почала вчити його читати.

Сашко пішов до школи одразу в другий клас, і за рік, по суті, пройшов програму двох років. А влітку сам узяв підручник із математики за третій клас і почав студіювати його самотужки. Розв'язав «Цікаві задачі» — а це найскладніше, затим перейшов до простих завдань і... облишив навчання, бо стало нецікаво...

Я особисто не можу стовідсотково пояснити, що таке квадрильйон. Прохаю Сашка мені розтлумачити.

Він охоче бере папір, пише на ньому довгий рядок цифр і доводить, що квадрильйон — це більше, ніж мільйон і навіть трильйон. І тут-таки переймається іншою темою.

— От всі думають, що в Сонячній системі дев'ять планет. А насправді їх десять! Спостерігаючи за Нептуном, американські астронавти виявили, що на нього впливає притягання невідомої і невидимої планети, вона і є десятою.

У пам'яті вундеркінда — швидкості обертання космічних тіл довкола своєї осі і Землі, він, не задумуючися, називає довготу екватора й океани, що омивають всі шість материків. Цікавлять хлопця і речі суто земні. Він знає назви майже всіх сортів картоплі, винограду, груш, малини, агрусу (а це кілька сотень назв!), які дідусь та бабуся культивують на присадибній ділянці (вони знані й авторитетні в регіоні аматори), назве оптимальні терміни їх висівання та висаджування, а також умови зберігання. Проте водночас він ще дитина. Улюблена гра — «гецалка». Це коли стає «на всі чотири» й щодуху плигає по вітальні...

Навесні Сашко закінчує свою першу школу — початкову. Далі навчатися треба буде або у Великих Будищах, або в Диканці. Мама хоче його забрати до Києва, де, як вважає, більше умов для гармонійного розвитку сина. Сашко ще остаточно не визначився зі своїми майбутніми університетами. Все ясно лише у головному:

— Спочатку полечу на Місяць, подивлюся, як там, а тоді, може, і в армію піду...

Сторінку підготував Григорій ГРИНЬ, власний кореспондент у Полтавській області, депутат Полтавської обласної ради. Тел. 8-0532-56-50-58. E-mail: qolos@pi. net. ua

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Платне здоров'я у сфері медичних послуг

(Початок теми на 1-й стор.)

Соціум повернувся обличчям до неповноцінних (у плані здоров'я) співгромадян, удавши поблажливу посмішку і знову відвернувся. А вони продовжують виживати у своєму світі хвороб, комплексів, переживань і депресій. Ні, безперечно, вони не самі. Їх 2,6 мільйона — інвалідів різних груп і категорій, тобто кожний вісімнадцятий громадянин країни — людина «з особливими потребами» у значенні здоров'я і соціальної пристосованості. Біля них завжди рідні, близькі, друзі, лікарі. Вони мають навіть своє «професійне» свято — 3 грудня Всесвітній день інваліда. До цієї дати вони отримують пайки від соцзабезу, подарунки від місцевої влади та зарубіжних благодійників і надію на власну людську і громадянську повноцінність у суспільному житті.

Теоретично вони мають права на життя, освіту, працю та особисте щастя. Фактично реалізувати їх може аж ніяк не кожний.

ФОТОФАКТ

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

Працівники міжнародного благодійного фонду «Діти Чорнобиля — за виживання» разом з представниками Української православної церкви Київського патріархату побували в сім'ях колишніх мешканців Прип'яті та ліквідаторів аварії на ЧАЕС, які виховують тяжко хворих дітей. Вони привезли подарунки — ласощі, ліки, вітаміни, предмети догляду за хворими і трикотажні вироби.

На знімку: президент фонду Людмила Закревська з п'ятирічною Вікою, донечкою учасниці ліквідації аварії на ЧАЕС Тетяни Гурич.

Боротьба за соціальну повноцінність

СМУГА ВІДЧУЖЕННЯ

Ігор погано ходить і погано говорить, але добре знає математику і фізику. Закінчивши спеціальний інтернат для дітей із порушенням опорно-рухового апарату і маючи інвалідність І групи, юнак вирішив вступити до одного із технічних столичних вузів.

— На усному іспиті мене «валили» як могли, —пригадує мій співрозмовник. — Я відповів на всі пункти білета, все розв'язав. Почали ставити додаткові запитання. У мене від хвилювання спазми в горлі — говорити не можу... (Мову хлопця зрозуміти важко, навіть коли він спокійний, втім, так само, як і почерк. Його кінцівки скував параліч. — **Авт.**). Не пам'ятаю, як вийшов з аудиторії — в очах темно. Тут до мене літній професор із приймальної комісії підійшов, руку стискає, а в самого на очах сльози. «Молодця, синку!» — каже. А потім повернувся й пішов. А я все'дно пройшов за конкурсом і вступив.

* * *

Марина мріяла вчитися в інституті. Інвалідність з дитинства ставила під сумнів ту мрію. Мати дівчинки випадково дізналася про спеціальну постанову, згідно з якою інвалідів І і ІІ груп зараховують до вузів поза конкурсом. Але, щоб скористатися з цієї пільги, потрібний дозвіл ВТЕК. Марина пішла до міської експертної комісії.

— Хочу і можу вчитися. Дозвольте, — попросила лікарів дівчина.

А у відповідь почула таке:

— Навіщо воно тобі треба? З твоїм діагнозом і групою вдома сиди, книжки читай та пенсію отримуй. Мало, чи що? Ну, припустімо, дамо ми тобі дозвіл, вступиш ти, держава тебе навчить, а далі що? Як на роботу влаштовуватимешся? Хто тебе візьме? Нас за це по голівці не погладять... Хочеш учитися — твої проблеми. Тільки порада тобі: нікому не кажи, що ти інвалід. Тоді, може, й проскочиш за конкурсом.

Марина «проскочила». Не скориставшись пільгою. Приховати інвалідність було неможливо, але викладачі інституту, куди вступала дівчина, навіть не маючи «цу» від ВТЕК «про створення спеціальних умов абітурієнтові», допомогли Марині відчути себе «своєю» у стінах обраної нею альма-матер.

Ольга ВІТЕР.

Партнерство, перевірене часом

ДОПОМОГА

Благодійна місія «Гуманітарна допомога» з німецького міста Вестфельд подарувала обласній клінічній лікарні Тернополя два автомобілі. Один з них після доукомплектації використовуватимуть як реанімобіль, другий — для виїзду спеціалістів в екстрених випадках.

Німецькі благодійники вже десятий рік працюють на теренах Тернопільщини. Протягом цього часу організація поставила чимало обладнання місцевим лікувальним установам, підтримує дільничну лікарню у селі Ілавчому Теребовлянського району, яка була на межі закриття.

Марта ЛІТИНСЬКА.
Тернопільська область.

СТАТИСТИКА

Кожна біда поіменно

Базу даних дітей з обмеженими фізичними можливостями створено у Вінниці. В регіоні нині 13 тисяч 240 дітей-інвалідів. Начальник головного управління праці та соціального захисту населення Віталій Давиденко каже: «Тепер ми знаємо не лише їхні захворювання, вік, матеріальне становище, а й потреби».

У Вінниці пропонують запровадити посади соціальних працівників, які опікуватимуться знедоленими дітьми. Поки що власним коштом в обласному центрі планують організувати виїзди лікарів і психологів на місця. Наступного літа планується відкрити оздоровчий табір для дітей-інвалідів.

Віктор СКРИПНИК.

ТЕРМОМЕТР

Севастопольські медики на прес-конференції заявили, що одним із шляхів зменшення шкоди від наркотиків через ін`єкції міг би стати метадон (легка наркотична речовина) в пігулках. Якщо його запропонувати всім наркотично залежним і видавати за рецептом лікаря, це знизить вірогідність захворювання на СНІД. Нині в місті майже п`ять тисяч ін`єкційних наркоманів, кожний п`ятий з яких заражений вірусом імунодефіциту, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО**.

* * *

При раді ветеранів Чернівецької області працює координаційний центр волонтерського руху. Він організував добровільних помічників пенсіонерів, інвалідів, ветеранів війни і праці. Цим категоріям надають допомогу в усіх регіонах Буковини понад 1240 волонтерів. Крім того, ще 1100 волонтерів обслуговують дітей з фізичними вадами. Добровольці закуповують своїм підопічним продовольчі товари, медикаменти, виконують хатні та господарські роботи, **повідомляє наш власний кореспондент Василь БАБУХ**.

* * *

Нову лікарню відкрито в гірському селищі Кобилецькій Поляні Рахівського району Закарпатської області. Тут функціонують акушерський, стоматологічний, фізіотерапевтичний кабінети, а також лабораторія. Рахівська райдержадміністрація подарувала полянівцям електрокардіограф, **повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ**.

Несвітлі будні райлікарень

ПРОБЛЕМА

Сьогодні медицина районного рівня нагадує хворого дистрофіка. Тростянець, на жаль, не виняток...

У холі місцевої райлікарні — ні свічки, ні каганця, тож від дверей до віконця реєстратури пересувався разом з іншими відвідувачами навпомацки. Всі рухалися на голос реєстраторки, який доносився з глибини приміщення і водночас слугував компасом у густому півмороці: «Через відсутність електроенергії запис хворих тимчасово призупинено»...

Так навпомацки я й дістався до кабінету головного лікаря Анатолія Плахтири, перериваючи сказане реєстраторшою: «Через цілковите знеструмлення медичного закладу ми паралізовані близько півгодини: не функціонують процедурні і лікувальні кабінети, обладнання радіозв'язку, на замку операційна, не можуть виїхати на виклик карети «швидкої допомоги».

— Знеструмлення комплексу — найпевніше, якесь непорозуміння, — спробував перевести розмову в іншу площину Анатолій Плахтиря.

Проте керівник районних електричних мереж силою намагався перевести ручку електрорубильника лікарняного комплексу на позначку «відключено». І це попри той факт, що останнім часом райлікарня не лише справно оплачує рахунки за спожиту електроенергію, а й удвічі зменшила попередню заборгованість за неї.

— А що, коли б під час цього «непорозуміння» на операційному столі був тяжкохворий пацієнт? — не давала спокою думка.

— Не наврочте, — аж підвівся зі стільця мій візаві.

— На щастя, ургентного хворого не було, а планових операцій більше двох-трьох не проводимо.

— Коштів обмаль чи лікарів не вистачає?

Мал. Віктора ПОПОВА.

— Тут ланцюгова реакція: через брак коштів постійно втрачаємо спеціалістів.

Нинішнього року замість необхідного мінімуму — 8,3 млн. гривень Тростянецьку райлікарню профінансували заледве на 32 відсотки. В лікарні не набереться жодного повнокомплектного відділення. Медперсонал тікає звідси на заробітки хто куди: у фірми, на ринки, в близьке зарубіжжя.

І справді, не всі медики витримують сьогоднішнє «випробування» медициною. Адже 2,6 мільйона гривень, виділених державою, інакше, як милостинею, не назвеш. Досить сказати, що Мінфін закладає в бюджет на денний харчовий раціон одного хворого 89(!) копійок. Рятують від голоду щоденні пожертвування агрофірми району та домашня консервація медперсоналу.

Владислав ЖМУРКОВ.
Тростянецький район Сумської області.

Рицарі на візку. Без страху і докору

РЕАБІЛІТАЦІЯ

Шестеро молодих юнаків, яким інвалідні візки замінили ноги, боролися за титул «Рицарі України на візку-2002». Утім, усі вони вже перемогли. Перемогли своє горе, хворобу, страх і упередження оточуючих, що інвалід — безпомічний, громадянин, який назавжди випав із нормального життєвого ритму.

Цей конкурс уже не перший рік проводить Міжнародний благодійний фонд інвалідів «ІП-Фонд». Його голова, інвалід І групи Микола Подрезан у такий спосіб намагається привернути увагу соціуму до проблем людей з травмованим хребтом.

Складова щастя — це затребуваність. Для будь-якої людини дуже важливо бути потрібним, коханим, реалізуватися в якійсь сфері діяльності. Хлопці, які вийшли у фінал конкурсу, змогли цього домогтися завдяки своїй силі волі, оптимізмові та любові.

Шахтар Женя Бенюх у 25 років упав з висоти на будові і став інвалідом. Тоді жити не хотілося. Не хотілося бути тягарем для сім'ї... Два роки провела Ірина біля ліжка чоловіка. Нині їхня донька Даринка пишається сильним і розумним батьком — цього року Євген вступив до Луганського університету на факультет соціології.

Анатолій Стеценко в 19 років розбився на мотоциклі. Студент-медик героїчно сприйняв те, що з ним сталося. В санаторії для спинальників він зустрів свою майбутню дружину, також на візку. Ось уже сім років вони живуть окремо від батьків, ведуть господарство. На кухні — головний Толя. Він чудово готує, пече торти і консервує. Незабаром планує стати дипломованим лікарем.

Микола Макар отримав травму під час служби в армії. У маленькому селі Глібовці, що в Івано-Франківській області, звідки Коля родом, спочатку на нього, прикутого до ліжка інваліда, приходили подивитися, як на дивовижу. Довелося доводити односельцям, що він такий, як усі, лише на візку. Нині М. Макар вивчає економіку підприємства в технікумі, збирається вступати до інституту, і вирізає з дерева красивих і гордих птахів своєї батьківщини — беркутів.

Ці люди не чекають на милість долі, лікарів, оточуючих. Їхнє життя — це щоденна боротьба, щохвилинне доведення теореми власної повноцінності і значущості. Вони справжні лицарі. Лицарі без страху (вони його побороли) і сумління...

Ольга ВАУЛІНА.

З ПОШТИ

Незрячий депутат важливіший за армію «сліпих»

НЕ МОЖУ МОВЧАТИ!

Сьогодні — Міжнародний день інвалідів

У грудні 1982 року Резолюцією № 3752 Генеральна асамблея ООН затвердила «Всесвітню програму дій щодо інвалідів». Нинішнього року минає 20 літ знаменитій Резолюції і Програмі ООН, котра, як зафіксовано в її першому пункті, «має застосовуватися однаковим чином і насамперед в усіх країнах незалежно від їхнього рівня розвитку». Вимоги до держав цілком визначені. А таких зобов'язань понад 200. Депутати України мають враховувати їх, розглядаючи проекти закону «Про державний бюджет».

Як свідчить історія, коли біля керма держави стають юристи (Ульянов, Горбачов, Путін), відбуваються історичні зміни. Чекає на свого юриста й Україна. Лише одного разу в корпусі народних депутатів колишнього СРСР опинився незрячий юрист Юрій Неумивакін, і результат був приголомшливий. У грудні 1990 р. після його доповіді про проект закону «Про основні засади соціальної захищеності інвалідів у СРСР» закон було прийнято, і офіційно дискримінацію інвалідів у СРСР було заборонено.

У березні 1991 року в Україні було прийнято Закон «Про основи соціальної захищеності інвалідів», і, судячи з усього, нової його редакції не передбачається. А незначні зміни і доповнення до нього ніяк не пов'язуються з концепцією Резолюції ООН і зі Стандартними правилами забезпечення рівних можливостей для інвалідів (1993 рік).

Наші депутати зараховують інвалідів загального захворювання до пільгової категорії. Мабуть, з цієї причини сліпі не мають права на знижку у сплаті за комунальні послуги.

Нині вулиці мільйонного Донецька немилосердні. Нескінченний потік автотранспорту, що мчить. Вулиця Челюскінців, наприклад, після ремонту перетворилася на швидкісну автостраду без єдиного світлофора. Я вже не кажу про те, що відповідно до розпорядження Президента України «Про посилення соціального захисту інвалідів» від 3 грудня 2000 року в містах мають бути обладнані звукові світлофори. Хоча про виконання цього розпорядження місцева влада доповідає щокварталу.

Поки що жодна політична партія навіть не намагалася включати незрячих до багатомандатних списків кандидатів у народні депутати. Скільки ще наша політична еліта прозріватиме, не видно навіть зрячим, котрі мають хоча б можливість знайомитися з політичними програмами партій. А незрячим так ніколи і не дізнатися, чи відповідають політичні програми українських партій міжнародним програмам, правилам і зобов'язанням України.

Наші політики не розуміють, чому зарубіжні сенатори і конгресмени на один день сідають в інвалідні візки і вдягають темні окуляри, щоб хоч якось наблизитися і зрозуміти проблеми інвалідів. Якби вони зробили це, не було б таких спотворень, як ті, що відбувалися 13 листопада в Міжнародний день сліпих. На сміх зрячим його перетворили на свято й обмежилися концертами. Про оті світлофори ніхто навіть не згадав. Не говорив ніхто й про локаторні прилади для орієнтування сліпих, про електронні записники зі звуковим виводом. Забули й про те, що треба підвищувати освітній рівень незрячих. Нарешті, що робиться для інвалідів по зору інтелектуальної праці?

Хочеться вірити, що наші державні мужі двадцяту річницю Міжнародного дня інвалідів зустрінуть гідно, без заспокійливої балаканини, а з конкретними справами. Всім інвалідам бажаю здоров'я, мужності і стійкості, віри в свої можливості.

Валерій СТРІОНОВ,
учасник випробувань ядерної зброї, інвалід зору I групи.

Голодної смерті синові не бажаю

КРИК ДУШІ

Прочитала в «ГУ» за 31 жовтня про те, що напередодні Дня працівників соціальної сфери було нагороджено працівників будинків-інтернатів. Це означає, що ці люди мають чисте сумління, співчуття до інвалідів, Але ще раніше в іншій газеті я прочитала про Дніпропетровський інтернат. Там голодували 11 дітлахів, і, якби не втрутилися соцпрацівники, це неподобство тривало б і далі. Жах охоплює від того, що відбувається! Тому велике спасибі вам від усієї душі, що надрукували про цих добрих людей.

Річ у тім, що я — мати, на руках якої син-інвалід з дитинства. Ось уже 34 роки несу цей тяжкий хрест. І не знаю спокою ні вдень, ні вночі. Зв'язана по руках і ногах, не маю права навіть захворіти. Куди тоді подіти інваліда? Часом оформляю його до психлікарні і тоді навідую його щодня, аби нагодувати. Адже харч у лікарні дуже мізерний: ложка каші, шматочок хліба та чай. За літо не дали жодного помідора, жодного яблука. Про м'ясо і масло годі й казати.

Так, я мучуся, але голодної смерті синові не бажаю і все найліпше віддаю йому, бо люблю та жалію. Тому досі нікуди його «не влаштувала». Але роки минають, і сили мене залишають. Треба подумати про те, що буде із сином, коли мене не стане.

Ваша газета вельми підбадьорила мене, повідомивши, що є в Україні чесні, турботливі люди. Подяка їм від мене, успіхів і процвітання! А вас, шановна редакціє, прошу надрукувати моє прохання про допомогу. Може, знайдеться добра душа і допоможе мені 20—30 гривнями. Державну допомогу на сина затримують, і нині я в цілковитій безвиході.

Людмила МАЦЮПА.
Горлівка Донецької області.

ФОТОФАКТ

Вінницький обласний центр реабілітації дітей, хворих на дитячий церебральний параліч.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Виживаємо разом з хворими дітьми

*Найдавнішому в Одесі будинку-інтернатові для дітей з розладами нервової системи в цьому році виповнюється 50 років. Розповідає директор будинку-інтернату **Борис РУСІН**:*

— Заклад призначається для утримання дівчат від 4 до 18 років, хворих на олігофренію. За роки існування інтернату через нього пройшло понад півтори тисячі вихованок. Раннє втручання дуже важливе для подальшої долі дітей з психічними вадами. Головне завдання — соціально-трудова та медико-психологічна реабілітація хворих. Намагаємося прищеплювати їм навички особистої гігієни, а коли наші вихованки підростають і починають працювати в майстернях, коло їхніх занять розширюється. Старші дівчата вчаться працювати на швейних машинах. Багато хто з них уміє шити робочий одяг, білизну. Ми навіть виконуємо замовлення інших інтернатів. Деякі діти набувають навичок санітарок, двірника, підсобної робітниці на кухні.

Співпрацюємо з викладачами місцевих вузів, зокрема з кафедрою психології Одеського національного університету, кафедрою медичної психології Одеського медуніверситету та іншими. За їх допомогою виготовлена цінна добірка дидактичного матеріалу, наочних посібників тощо. На жаль, через брак коштів не маємо можливості весь цей матеріал видати друком. Це був би вагомий внесок у методику навчання дітей з психічними вадами.

Свого часу ми відкрили при інтернаті центр ранньої соціально-трудової та побутової реабілітації для тих хворих дітей, чиї батьки не хочуть або не можуть віддавати їх до інтернату. Ці діти перебувають у нас упродовж дня або тижня. Багато хто з батьків отримав можливість влаштуватися на роботу.

Хворих на олігофренію дітей вилікувати поки що неможливо, але бодай пом'якшити наслідки хвороби можна. Деякі діти після кількох років перебування в нашому інтернаті переходять навчатися у допоміжні загальноосвітні школи. А декотрі з тих, кому виповнилося 18 років, переходять до інтернатів для дорослих, де продовжують працювати.

Звичайно, проблем у нас вистачає. Доводиться викручуватися, звертатися до спонсорів. Нам охоче допомагають одеські підприємства, комерційні структури, благодійні організації. Але найголовніше — це наш злагоджений колектив кваліфікованих медиків, педагогів, психологів, допоміжного персоналу. Три наші працівники навіть удостоєні Почесної грамоти Міністерства праці та соціальної політики України, трьом оголошено подяку.

Записав Станіслав ОРИШАКА.
Одеса.

КОНСУЛЬТАЦІЯ СПЕЦІАЛІСТА

Цивілізоване співіснування з небезпекою

Ще донедавна слово СНІД породжувало паніку. Ми боялися і порятунок свій вбачали в тому, щоб не думати про хворобу, відгородитися від інфікованих. На початку епідемії лунали навіть вимоги створити спеціальні «гетто» для хворих. Але час показав, що люди з ВІЛ значно безпечніші за, скажімо, носіїв гепатиту чи туберкульозу. Статистика стверджує, що мало не кожний сотий українець є сьогодні носієм ВІЛ, і змушує нас переглянути своє ставлення до проблеми.

Людина зі статусом ВІЛ за певних умов може жити 15—20 років до початку власне СНІДу, почуватися при цьому здоровою, працювати, відпочивати і навіть народжувати дітей. Варто пам'ятати, що вони дуже вразливі і часто є менш небезпечними для членів своєї родини, аніж родина для них. Єдина умова для уражених — порядно ставитися до оточення і не наражати їх на небезпеку інфікування.

Як же організувати своє життя і побут у разі встановлення діагнозу «ВІЛ+» у вас чи членів вашої родини? Завідувачка кабінету довіри київської наркологічної лікарні «Соціотерапія» **Тетяна ЛОГІНОВА** радить.

Рідним ВІЛ-позитивних:

1. Підтримуйте! Для ВІЛ-позитивної людини дуже важливо, щоб у сім'ї до неї ставилися доброзичливо, не залишали сам на сам зі своїм страхом. У великих містах вже значно зменшується обструкція людей, які живуть з ВІЛ, доступнішою є медична допомога. Але для маленьких сіл і містечок ця проблема існуватиме ще довго, доки не зміниться свідомість людей, і передусім медиків.

2. Дотримуйтеся елементарних правил гігієни. Дізнавшись про діагноз близької людини, не панікуйте: вам особисто це нічим не загрожує за умови дотримання деяких правил. Пам'ятайте, що вірус передається через кров, сперму, піхові виділення та грудне молоко. Стежте за тим, аби ці рідини не потрапляли у ваш організм через слизові оболонки, порізи, проколи на шкірі або іншим шляхом.

Станок для гоління та інші предмети гігієни мають бути індивідуальними у всіх членів родини. Удома мають бути одноразові гумові рукавички на випадок кровотечі у ВІЛ-позитивного. Якщо на руки потрапила інфікована кров, їх треба добре вимити з милом. Якщо ви вкололися чи порізалися чимось, що могло містити інфіковану кров, швидко витисніть з «місця аварії» порцію крові, залийте розчином перекису водню і змастіть йодом.

3. Ретельно і часто прибирайте в помешканні. Обов'язково в одноразових рукавичках. І постійно мийте руки! Перед тим, як готувати їжу; перед тим, як торкатися людини, за якою ви доглядаєте; після того, як прибрали в квартирі, доглядали за хатніми тваринами, торкалися власної слизової оболонки або ходили до туалету. Якщо у вас суха шкіра, користуйтеся кремом для рук, але все одно мийте їх часто.

ВІЛ-позитивним:

1. Головне — віддалити хворобу. Для цього слід навчитися дбати про себе та свій імунітет. ВІЛ-позитивній людині варто змінити режим дня, а інколи і спосіб життя. Менше хвилюватися, краще харчуватися. Їжа має бути калорійною та багатою на вітаміни. Якщо з'явився стоматит чи кандидоз ротової порожнини, перейдіть на парову подрібнену їжу. У періоди загострень хвороб шлунково-кишкового тракту обов'язково дотримуйтеся дієти, призначеної лікарем. Будь-яке противірусне лікування шкодить печінці, а тому час від часу розвантажуйте її дієтою. Овочі та фрукти перед вживанням треба добре мити. А ще краще — чистити. М'ясо треба добре просмажувати чи проварювати, використовуйте окрему дощечку для нарізки м'яса і добре її мийте.

ВІЛ-позитивним людям не можна прибирати за домашніми тваринами, чистити акваріуми, туалети.

2. Обов'язкові фізичні вправи (до речі, вони — визнані антидепресанти), однак без перенавантажень. Одним з показників здоров'я у ВІЛ-позитивних є підтримання сталої маси тіла. Вона може бути набагато більшою за норму відсотків на десять.

3. Обстеження і регулярна диспансеризація! Загальний аналіз крові доступний нині будь-де. В обласних центрах СНІДу вам підкажуть, де можна зробити інший аналіз — імунограму. Саме імунологічні показники перші засвідчать негативні зміни в організмі, навіть якщо зовні це ще непомітно. Є ще аналіз, який вимірює вірусне навантаження — кількість вірусу в одиниці крові. Але він надто дорогий. Та медики навчилися й без нього визначати момент, коли слід починати терапію антиретровірусними препаратами (вони призупиняють розвиток вірусу).

Головне, пам'ятайте: життя триває!
За матеріалами вісника «Україна і СНІД».

Сторінку підготувала Юлія ПОТАПЕНКО.

«Одійдіте, недруги лукаві, друзі, зачекайте на путі...»

ОРФЕЇ І КОРИФЕЇ

Далекого 1961 року відомим тепер уже українським поетом Василем Симоненком було написано кільканадесят віршованих творів, що стали класичною нашою спадщиною в царині красного письменства. Це, зокрема, такі, як «Чую, земле, твоє дихання», «Прощання Федора Кравчука, колгоспного конюха, з рідною хатою», «Варвари», «Прокляття», «Берези в снігу заніміли», «Дотліває холод мій у ватрі», «Моралісти нас довго вчили», цикл творів «Тиша і грім», низка епітафій «Мандрівка по цвинтарю», поема «Червоні конвалії», поема для дітей «Цар Плаксій та Лоскотон», також чимало ліричних шедеврів про кохання та дещо інше.

У грудні 1961 він написав кілька творів і серед них 14-го — «Скільки в тебе очей» і 26-го — «Україно, п'ю твої зіниці».

Щодо другого вірша, то в, можна сказати, поважному київському видавництві «Наукова думка» в книжці «Ти знаєш, що ти — людина» (упорядник В. А. Гончаренко, наклад 10 тисяч примірників), яка вийшла нинішнього року, на сторінці 97 стоїть дата під цим віршем 26.12.1961, а на сторінці 138 під таким самим твором, лише з назвою «Задивляюсь у твої зіниці», дата — 1962. Книжка, очевидно, мала вийти якнайповнішою, це було помітно неозброєним оком з наміру впорядника з перших сторінок, але вийшла вона лише з непомірними претензіями на найповніше видання творів. Нема в ній ні прози, ні публіцистики, ні критичних заміток, ні листів, ні тим паче щоденника — чого в автора не так уже й багато. Та й примітки, хай вибачать видавці, примітивні.

Можливо, це просто недогляд чи неуважність готувачів видання, хоча для деяких читачів, мабуть, це не має істотного значення, для більшості це байдуже, але для істориків літератури таке ставлення справляє прикре враження.

Особливо, якщо йдеться про власне життя поета і його творчість. Адже нині вже написано й оприлюднено на шпальтах часописів спогади знайомих, колег, очевидців про те, що Василя Симоненка було в Черкасах жорстоко побито й це стало, імовірно, причиною його ранньої смерті — у 28-літньому віці — у грудні 1963 року. Подейкують, за злочинною змовою тодішніх місцевих владців, а може, була і вказівка з центру. Та хто ж про це скаже?.. Лише тогочасні свідки... Правда, вони ж не вороги собі...

Підтвердження цьому самі поетові твори, рядки з його віршів того часу, уривки зі спогадів, поетових листів і щоденникових записів.

Згадаймо хоча б отакі віршовані рядки із «Монолога маленького привида» («Кирпатий барометр»): «Моє життя потрощене, мов жито, ціпами боягузтва і злоби», «І кров моя червоно цебеніла у банку із рожевої руки», «І чорна ніч звелась в очах у мене», «Моїм убивцям у голодні вени влили мою дитинно чисту кров», «Розтоптаний жорстокістю нікчем». Так із ним учинили.

Це була помста правдоборцеві за його відстоювання українських інтересів, а на той час за подібне «нагороджувалося» тортурами і знущанням, в'язницями і засланням, смертю. Тепер дещо інакше...

Автор закликає в образі малого привида до боротьби і ненависті з катами. Це не просто кати, а одвічний і підступний ворог, це «відгодована злість, і хитрість, і закута в броню брехня», це вузьколобі й куцоногі, які правлять світом. Хоч, як пише поет, у нього немає страху за плечима, він з докором дивиться на світ і закликає спопеляти байдужі серця, а сліпоту й холопство прокляsти. І хоча авторова печаль не має межі, він закликає нас «у відчаї не гнуться, а вибухати, як нові сонця!»

І він вибухає, бореться словом правди і свого синівського обов'язку перед Україною, перед рідною матір'ю. Якими не були б матері, які нас породили, ми їх не вибираємо, ми лише завдячуємо їм своєю появою на світ. Інша річ, які ми вдячні сини і дочки. Отож:

Можна вибрать друга
і по духу брата,
Та не можна
рідну матір вибирати.

Бо то вже буде чужа мати, як і чужа, нерідна, Батьківщина. Це не вибирається. Це дано вищим смислом Природи. І від неї нікуди не дінешся. Хіба, відцуравшись рідної матері чи Батьківщини, станеш злочинцем, бандюгою. Прикладів більш ніж удосталь.

Усі ці роздуми і пристрасні слова пов'язано у Василя Симоненка з майбутнім, автор думає, клопочеться за рідний народ:

Щоб квітував на диво
всього світу
Козацький геніальний
родовід!.

Хоч:

Ми винуваті,
що міліють ріки
І лисинами світять
береги,
Що десь духовні
лупляться каліки,
І виростають
ваші вороги.

Тут на згадку спливають рядки великого поета Олександра Олеся, написані ним у 1909 році. Що було за царя, те й за більшовиків:

Ми останні вже весла
ламали
І далекі були береги.
А над нами мушкети
блищали,
І сміялися з нас вороги...

Протягом століть, та й за нинішніх, здавалося б, вільніших часів, щодо висловлення власних волелюбних думок, з Українського (в Основному Законі з великої літери!) народу не просто сміялися та знущалися, його нищили фізично й духовно будь-якими засобами. Війни і голодомори, терори і переслідування, звичайнісінькі вбивства і постійні здирства, винищення і вигнання тощо — все це та багато іншого застосовувалося і випробовувалося на нас, українцях. Здається, у світі немає такого іншого народу, як наш, котрий витерпів стільки страждань і мук, горя і лиха.

Уже народ —
одна суцільна рана,
Уже від крові
хижіє земля,
І кожного катюгу
і тирана
Уже чекає
зсукана петля.
(«Пророцтво 17-го року»)

Та завжди є застереження, все стверджується через «але»:

Коли б усі
одурені прозріли,
Коли б усі
убиті ожили...

Згадуються мені часи закриття літературної студії, точніше, обласного літературного об'єднання імені Василя Симоненка в Черкасах 1972 року. Нас просто тоді розігнали, обвинувативши в усіх мислимих і немислимих гріхах.

Для нас, молодих тоді літстудійців, хоча, напевно, й не для всіх, його ім'я, власне, творчість, можливо, за деяким винятком, було ледве що не святим. Літстудійці збиралися на другому поверсі редакції газети «Молодь Черкащини». Там висів на стіні портрет поета в рушнику, були книжки, лежали підшивки різноманітних газет. На своїх засіданнях ми читали класичні, модернові твори, свої власні поетичні спроби, обговорювали їх у міру власного розуміння й освіти, читали власноруч підготовлені лекції з історії рідного краю, країни, розбирали, аналізували літературні течії, їхні школи чи то в Україні, чи в світі, намагаючись застосовувати тодішні критичні праці зі світової й вітчизняної філософії, філології, літературознавства тощо. Це була, принаймні для мене особисто, велика школа не лише літературознавства, історії чи філософії, а й життя...

Пересвідчився на власній шкірі... і долі. Та кому воно треба?...

Багато добрих, освічених, щирих і працьовитих людей живе і творить і у цьому наддніпрянському місті, і по всій Україні. Розумні й гарні бібліотекарки, дотепні художники, з широким світоглядом архітектори, інженери, веселуни-журналісти, тодішні початківці поети, прості звичайнісінькі люди давали читати заборонені на той час рукописи, книжки, окремі вірші й щоденникові записи Василя Симоненка, різноманітні народознавчі, літературознавчі, філософські, історичні праці. Хто підтримував морально, хто — порадою, хто — втішеним заспокійливим словом... Усім нині і завжди буду я вдячний...

І от весною в одну з літературних п'ятниць нас просто не пустили в приміщення черкаської молодіжки. Спочатку казали, буцімто пропав ключ, потім, що нас туди не пускатимуть, бо ми, мовляв, там смітили й навіть (розповсюджували плітки) нагаджували. Ще кілька засідань літстудії «провели», тобто поговорили, та й розійшлися, під ліхтарем. Потім зустрілися в якійсь кав'ярні на вулиці, що тяглася до Дніпра повз той жовтий будиночок, де, зокрема, і мене допитував якийсь капітан з московським прізвищем. Допитувався про все, що тоді допитували, а я йому читав свої вірші про кохання, а насамкінець він мені «пообіцяв» п'ять років мінімум справжньої буцегарні.

І чужинці, і свої не ликом шиті. Чимало хто з них став «відомим», а може, й «свідомим» на свій копил, лауреатом і без лаврових вінків, хто потрапив на крутозлами та ніяк не складе іспиту на волю... Знаємо ще безліч і не таких випадків та прикладів нинішнього розбурханого й болісного існування. Правда, голови тоді не відрізували... Була одна зловмисна автокатастрофа з Машеровим, так, може, ми лише про одну й знаємо. А то по тюрмах та в засланнях гнили та вмирали.

«І життя, мов би їх не було», і «сьогодні шкіру міняє гадюка», писав Василь Симоненко... Йому віриться безсумнівно, беззаперечно.

«Історія насильств і батогів» за нашим поетом ще буде писатися, одурені, можливо, прозрять, а в морок відійде підле і лукаве, «пощезнуть всі перевертні й приблуди і орди завойовників-заброд»...

Хочеться дуже вірити в це пророцтво великого поета. Щоправда, не всім дано й прозріти. Лише геніальним, талановитим... Так «геніїв між нами небагато», і геніальним був простий чоловік. Він же це й стверджував. Хоч природно розумна українська проста душа це увібрала з молоком матері, з її колисковою...

На згадку спадають Василеві вірші й думки про «цвинтарі розстріляних ілюзій», «мільярди вір заритих у чорнозем», «міста-ренегати», поетових колег, ровесників, нині відомих людей у політиці і літературі.

У листі до літературознавця, поета й перекладача Івана Світличного за півроку до смерті 18 червня 1963 року, якщо вірити надрукованим листам, він пише, що «... коли прокинешся, то почуваєш, як твоїм вухам не вистачає... елементарно хибних есе Сверстюка, темпераментних абсурдів Дзюби».

Василь Симоненко вже тоді щось у них таке неприйнятне вбачав, а нас застерігав, що і в таких, нині відомих людей, вже були наявними тоді елементарні хиби й абсурди, або, простіше кажучи, нісенітниці. Можливо, не так уже й багато було в них цих похибок, але він бачив, щоб ми не клюнули на м'якиш, як дурні горобці, та потрапили в їхнє сильце. Похибку ще можна виправити, а от нісенітниця може бути маніякальною, нав'язливою ідеєю, а це вже хвороба майже невиліковна.

У щоденнику за місяць до відходу у вічність Василь напише, що в Черкасах він став ще самотнішим, що ті, на кого він сподівався, «виявився звичайнісіньким флюгером», стали користолюбцями... А скільки їх? Не злічити («Нікчемна, продажна челядь, банда кривляк для втіх...») лакуз і холуїв, що й тепер разом із шовіністами східної масті та їхнім, як визначив Поет, «черствим кацапським словом» намагаються донищити нас?!

Вони прийшли не тільки
за добром,
Прийшли забрати
ім'я твоє, мову.
Пустити твого сина
байстрюком.
З гнобителем
не житимеш у згоді:
Йому «панять», тобі
тягнути віз.
(«Курдському братові»)

Василь Симоненко не зламався. Він правді в очі дивився прямо. І боровся до загину. І заповідав це нам, якщо для нас, нині сущих, він щось та означає, має вагу та силу.

Не заколисуй
ненависті силу,
Тоді привітність
візьмеш за девіз,
Як упаде в роззявлену
могилу
Останній на планеті
шовініст.

Для нього в його думках і творчості понад усе була Україна. Він щогодини, щомиті бився з чортами («Ходить їх до біса на землі»). Задля України він жив. Окрім неї, для нього не існувало авторитетів, нікого, особливо держав-монстрів:

Хай мовчать Америки
й Росії,
Коли я з тобою говорю.

Маються на увазі наддержави чи такий собі конгломерат-держава, лихвар-загарбник, що на захоплених землях знищеного тубільного населення («Жиріє з крові змучених народів») сьогодні, під приводом пошуку терористів, бомбить, нищить нізащо вже інші слабші держави. При цьому там руйнується все, гинуть невинні люди. Історія завоювань чужих земель і народів відома. Буде то Москва, США, Ізраїль чи хто інший.

Хоча є у Василя і такі студентські вірші, як, наприклад, «Завжди ми, Росіє, з тобою», але є й «Брама», де «Сотні літ наруга і тортури мертвих повертають у гробах..., а сторожа (вже не при мечах) нову жертву кидає під мури з тряпкою брудною на очах», є й твір «47-й рік» про голод, «Українська мелодія».

Ось тому, пише він у поезії «Де зараз ви, кати мого народу?», щоб «кати осатанілі» не забували ніде, що:

Народ мій є! В його
гарячих жилах
Козацька кров пульсує
і гуде!

Згадується, у виданні 20-річної давнини книжки Василя Симоненка «Лебеді материнства» строфу, що починається словами «Ради тебе перли в душу сію, ради тебе мислю і творю», тобто задля рідної України, упорядникам не вдалося відстояти. Замість цієї строфи поставлено лише три крапки. Тепер, думається, і їх, можливо, не залишиться після кожного з нас, коли прийде час звітувати перед Богом і власним сумлінням...

Многі недруги лукаві та підступні навколо нас і вони ж добром не відійдуть... Друзі... Якщо вони й є, то дехто чекає, а дехто й вичікує... Борці?.. Вони або «друзі народу» і воюють із соціал-демократами?.. Або-або... «За шмат гнилої ковбаси...» Тільки ж Вона... Непідкупна. Забули? Чи безпам'ятними стали...

Михайло РОЗУМОВСЬКИЙ,
слухач літстудії ім. Василя Симоненка в Черкасах 1971-72 рр.

МУЗЕЇ

Буковинський дім у Польщі

Буковинський дім поблизу міста Зелена-Гура в Західній Польщі спорудили члени фундації «Буковинська спільнота». Будинок на території музею просто неба в селі Охля, за задумом його фундаторів, стане культурним центром колишніх вихідців із Чернівецької області.

Після другої світової війни тисячі буковинців опинилися за кордоном. Особливо багато виїхало з Чернівецької області поляків. Вони компактно поселилися в містах Західної Польщі — Зелена-Гура, Нова-Суль, Любань, Жари, Злотник, Бжезніца, Полковіци, Піла, Познань, Вроцлав. Однак туга за Буковиною навертає цих людей до місць, де вони проживали, спонукає наводити мости з рідним краєм. Колишні чернівчани, які нині мешкають у місті Ястрове, заснували міжнародний фольклорний фестиваль «Буковинські зустрічі». Він збирає під своїми штандартами творчі колективи художньої самодіяльності з Польщі, України, Румунії та Угорщини. Вже тринадцять років проводиться ця яскрава етнографічна імпреза. Цьогоріч вона відбулася в столиці буковинського краю — Чернівцях.

Василь БАБУХ.

▼ Чернівецька область.

Між нашими країнами немає політичних проблем

(Початок на 1-й стор.).

Під час спільної прес-конференції з Президентом Словаччини Леонід Кучма констатував: товарообіг між країнами зростає, він переконаний, що «це тільки початок, тому що наші економіки починають динамічно розвиватися». Він наголосив, що між нашими країнами немає політичних проблем, і про це під час переговорів говорили обидва президенти.

Конструктивні відносини між Україною та Словаччиною, за словами Кучми, склалися з першого дня встановлення дипломатичних відносин між нашими країнами. Цьому сприяє і те, що Київ і Братислава мають однакові зовнішньополітичні пріоритети — інтеграція до ЄС та євроатлантичних структур. Леонід Кучма підкреслив, що «позиції наших країн в питаннях міжнародного життя практично збігаються».

Президент України назвав великим досягненням Словаччини те, що її запросили до НАТО і вона є кандидатом до ЄС. Л. Кучма підкреслив, що Україна відчуває щире бажання словацької сторони ділитися своїм досвідом щодо вступу до цих структур. Як повідомляв «ГУ», на минулому саміті НАТО в Празі Президент Словаччини підтримав Л. Кучму і закликав не відвертатися від України.

Учора ввечері Президенти двох країн взяли участь у заключному засіданні форуму ділових кіл двох країн. Учора Рудольф Шустер зустрівся з Прем'єр-міністром України Віктором Януковичем, а також з Головою Верховної Ради України Володимиром Литвином.

Про свободу преси — з песимізмом

Громадські слухання на тему «Незалежні ЗМІ — незалежний громадянин — незалежна держава» було проведено Інститутом масової інформації (ІМІ, українське представництво міжнародної організації «Репортери без кордонів») за сприяння МЗС Франції. «Загальновідомо, що незалежність преси від держави і держави від преси є позитивом і відповідає інтересам держави, — зазначив під час дискусії посол Франції в Україні Філіп де Сюремен. — І найдинамічнішими в своєму розвитку є суспільства, де преса має свободу». Загальний тон слухань, однак, був не надто оптимістичний. Так, зокрема, відомий адвокат Богдан Ференц наголосив на замовному характері переважної більшості порушених проти ЗМІ і журналістів справ. Президент Українського центру політичних і економічних досліджень ім. О. Разумкова Анатолій Гриценко констатував: «Якщо раніше журналіст мав проблеми після виходу його матеріалу, то тепер робиться все, щоб матеріал просто не вийшов». На переконання керівника ІМІ Алли Лазаревої, від цензури потерпають не лише журналісти, а й суспільство в цілому. Однак, зазначила вона, народ навряд чи «піде на барикади», відстоюючи журналістів: «На політичному рівні люди не завжди вірять нашій пресі».

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

На Хануку вшанували праведників

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

У неділю Надзвичайний і Повноважний Посол Ізраїлю в Україні Анна Азарі запалила в Черкаському обласному музично-драматичному театрі імені Тараса Шевченка свічі єврейського свята Ханука. В урочистій обстановці, у присутності керівників області та міста, пані Амбасадор оголосила про присвоєння 13 жителям Черкащини звання «Праведник світу».

«У країнах Західної Європи, — сказала журналістам на прес-конференції Анна Азарі, — ще у 50—60-х роках минулого століття Ізраїль вшанував людей, котрі під час другої світової війни врятували життя євреям. В Україні ця робота розпочалася лише близько десяти років тому. На жаль, багатьох праведників світу немає вже в живих. Пам'ятні відзнаки і грамоти одержали сьогодні їх діти та внуки».

Лідія ТИТАРЕНКО.

На знімку: голова Всеукраїнського єврейського конгресу (праворуч) Вадим Рабінович пригощає на святі міського голову Києва Олександра Омельченка пончиками з повидлом.

Хліб для світу

Крістіан Берг, священик з Макленбурга, що в землі Нижня Померанія, 44 роки тому звернувся до парафіян конфесій двох найбільших церков Німеччини — католицької та євангельської —допомогти голодуючим дітям африканських країн. З того часу в неділю першого Адвента — за чотири тижні до Різдва — вони, за традицією, розпочинають благодійну акцію допомоги країнам третього світу.

Урочисту службу, приурочену до початку акції під назвою «Хліб для світу», минулої неділі відправлено в євангельській церкві Святого Паулса в Шверині та в католицькому Трирському соборі. Архієпископи обох конфесій, президент Бундестагу Вольфганг Тірзе закликали віруючих, всіх громадян країни до милосердя, щоб хоч трохи зменшити нужду в країнах третього світу: напередодні Різдва робити пожертви для тих, хто голодує, не має роботи та даху над головою. Цьогорічна акція присвячена Болівії, але її проекти реалізовуватимуть також в країнах Африки, Азії та Центральної Америки.

Незважаючи на перевиробництво харчових продуктів, понад 30 тисяч дітей у багатьох країнах світу голодують, населення живе в злиднях, не маючи можливості працювати та здобувати освіту. Цьогорічна благодійна акція передбачає реалізацію понад двох тисяч проектів у цілому світі. Йдеться не лише про забезпечення голодуючих харчовими продуктами, а й про надання допомоги в галузі охорони здоров'я, освіти, надання людських умов проживання та праці, а також справедливий розподіл землі.

Президент Бундестагу Вольфганг Тірзе, звертаючись до співвітчизників, відзначив, що Німеччина хоч і може пишатися богоугодними справами, бо кількість громадян, які бажають допомогти ближньому, не зменшується, однак і тих, хто потребує цього, теж не стало менше. Торік для голодуючих і бідуючих було зібрано 58 мільйонів євро. Можливо, це хоч трохи зменшить прірву між багатими і бідними. А можливо, що приклад Німеччини спонукає й інші країни звернути увагу на бідних.

Акція «Хліб для світу» — не єдина, яка напередодні Різдвяних свят спонукає людей до милосердя та благодійництва. Відомі політики, дружини політиків, популярні артисти, зірки естради проводять власні великі й малі заходи, нагадуючи тим, хто на вершині успіху й добробуту, що не тільки на сусідній вулиці, а й у далеких країнах є люди, які потребують допомоги.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Запрошення до НАТО: успіх і нагода

Уже 4 грудня розпочнеться перший раунд переговорів Латвійської Республіки з генсекретаріатом НАТО про вступ до цього альянсу. Другий раунд призначено на 11 грудня.

Латвійська Республіка (ЛР) перша серед семи запрошених до НАТО держав розпочинає конкретні переговори про вступ. Вони разом з ратифікацією документів про приєднання в парламентах усіх членів альянсу можуть тривати півтора-два роки.

До Латвії були зауваження на стадії підготовки запрошення до вступу. Можуть вони виникнути й у період ратифікації. Зокрема, напередодні Празького саміту в світовій пресі з'явилися повідомлення, що військові кола США нібито заперечують проти приймання до НАТО Латвії через те, що її спецслужби не вміють зберігати таємниці.

Тому зрозумілі слова президента ЛР Вайри Віке-Фрайберги — до моменту оголошення лордом Робертсоном списку запрошених до вступу країн у неї не було цілковитої впевненості, що в ньому буде й Латвія.

Латвійська делегація в Празі стежила за історичним засіданням по телевізору. Тільки-но оголосили список семи країн, члени делегації кинулися обійматися та цілуватися. Ініціативу проявили В. Віке-Фрайберга і С. Калнієте.

У самій Латвії реакція на подію була також емоційною. Глава Кабінету міністрів Ейнарс Репше поставив останню подію поряд з такими, як проголошення незалежності 1918 року та її поновлення в наші дні.

Латвійська преса по-різному, але загалом позитивно коментує новину. Характерна думка газети «Vakara zinas»: «Хоча НАТО й є гарантом безпеки, не дуже зрозуміло, що ж треба охороняти, оскільки в сучасному світі військове втручання у внутрішні справи держав використовується дуже рідко».

Газета «Вісті сьогодні» пише: «В атлантичний штаб-квартирі в Брюсселі чудово розуміють, що для нових держав Східної та Центральної Європи членство в НАТО стало не більше ніж справою престижу. Солідна колись організація перетворюється на звичайний світський клуб, де треба бути, щоб Європа тебе не забула. Багато хто також розглядає НАТО як ворота до європейського достатку».

Членство в «клубі» стане Латвії щорічно у два відсотки від ВВП (військовий бюджет) плюс три мільйони доларів як пайовий внесок. Це близько 110 доларів на душу населення.

Володимир СТРОЙ.

Рига.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Багдад*

Інспекції і рейди триватимуть

Ірак надіслав до ООН скаргу на «рейди американської та британської авіації, що тривають» у так званих зонах, заборонених для польотів іракської авіації. Скаргу датовано 1 грудня — цього дня літаки ВПС США і Великої Британії розбомбили нафтовий завод у Басрі.

Тим часом міжнародні інспектори ООН розпочали перевірку промислового комплексу «Карама» в районі Багдада Вазірія. Друга група інспекторів вирушила на виробничий комплекс «Ібн-Фірна» у місті Рашидія, що за 20 км на північ від Багдада, де, за даними інспекторів, ведуться розробки ядерної зброї.

■ *Любляна*

Переміг Дрновшек

За попередніми результатами другого туру виборів, що відбулися в неділю, новим президентом Словенії став прем'єр-міністр країни Янез Дрновшек. За нього проголосувало 57,7 відсотка виборців. Його суперник — головний прокурор Словенії Барбара Брезігар — отримала трохи більш як 42 відсотки. Дрновшек заявив, що до 23 грудня він має намір сформувати новий кабінет.

■ *Гельсінкі*

«Ні» по-фінськи

У Фінляндії відбулася демонстрація протесту проти можливого нападу США на Ірак, організована активістами Союзу миру Фінляндії та групою «Ні ударам по Іраку», яка об'єднує антивоєнні та молодіжні організації Суомі. На мітингу виступила депутат Європарламенту Хейді Хаутала.

■ *Токіо*

МЗС Японії шукає посла Білорусі

Міністерство закордонних справ Японії у відповідь на запит від МЗС Білорусі пообіцяло розшукати колишнього посла цієї країни в Токіо Петра Кравченка, який відмовився повертатися на батьківщину і прихопив із собою фінансові кошти посольства, офіційні документи та печатку дипмісії. Кравченко був відомий критичним ставленням до діяльності Лукашенка.

■ *Севілья*

Позбавили допомоги

Майже 250 тисяч осіб брали участь у демонстрації проти прийнятого урядом Іспанії закону про безробіття, що позбавив права на виплату допомоги з безробіття найманих працівників аграрного сектору.

■ *Тбілісі*

Шеварднадзе пообіцяв видати чеченців

Едуард Шеварднадзе заявив, що Грузія «чесно виконає свої обов'язки перед Росією» і видасть затриманих на грузинській території чеченських бойовиків. Виступаючи на брифінгу в Держканцелярії, він спростував повідомлення про те, що надане трьом чеченцям право оскарження в суді рішення Генпрокуратури Грузії про їхню екстрадицію в Росію є навмисним зволіканням процесу екстрадиції з боку Тбілісі. «У питаннях екстрадиції необхідно дотриматися всього, навіть формальностей», — підкреслив президент Грузії.

ФОТОФАКТ

У Німеччині розпочалася конференція міністрів закордонних справ з відродження Афганістану.

На знімку: президент Афганістану Хамід Карзай, німецький канцлер Герхард Шрьодер і міністр закордонних справ Німеччини Йошка Фішер беруть участь у конференції.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

УНІКАЛЬНІ МІСЦЯ

Балаклава.

«Малий Севастополь»

Такий поважний ювілей готується відзначити восени 2004 року неповторне за поетичністю і мальовничістю, красою і своєрідністю, кількістю легенд, храмів та цитаделей це містечко, оспіване Страбоном, Плінієм Старшим, Птолемеєм, Поліеном, Арріаном, Гомером. В бухту якого заходили кораблі Одіссея і його супутників, котрі наразилися в цьому порту на розбійників —лістрігонів. Де височіють напівзруйновані башти Каламіти, а поруч —мис Айя (Святий) із залишками фортеці X — XIII століть Кокія-ісар, Балаклавський Свято-Георгіївський монастир і легендарний ще з прадавніх часів мис Фіолент.

Доля Балаклави тісно переплелася з Херсонесом і Севастополем, в дванадцяти кілометрах південніше якого і загубилася серед невисоких, але крутих скелястих гір на берегах невидимої з моря вузької, але зручної бухти, яка на півтора кілометра врізається в сушу, гавань. Її першими в VII — VI ст. до н. е. облюбували таври і скіфи, еліни називали Сюмболон — Передзнаменною, генуезці, завоювавши в середині XIV ст. — Чембало, турки, захопивши в 1475 році — Балик-Юве — Риб`ячим гніздом, що трансформувалося в Балаклаву.

У роки Кримської війни тут висадилося 15 тисяч вояків сардинського корпусу, базувався англійський флот, чимало кораблів якого загинуло під час небувалого шторму, таємниче зник в бурхливих хвилях знаменитий фрегат зі скарбами «Чорний принц», відбулася знаменита Балаклавська битва.

Під час другої світової війни на крутих берегах біля руїн башт Генуезької фортеці обривався південний фланг велетенського радянсько-германського фронту, а Балаклаву, захисники якої трималися до останку, називали «малим Севастополем».

Винороби — кращі в Європі

Сучасна Балаклава — містечко зі стійким, одвічним запахом моря і водоростей, маринованої і смаженої у власному соку риби — «макрелі на шкарі» на старих, звивистих, кривих кам'янистих вуличках, нащадків міфічних лістрігонів — легендарних балаклавських рибалок, робітників рудоуправління, що видобувають флюси, трудівників агрофірми «Золота балка» — і цього спекотного року визнаних за результатами врожаю сонячних грон кращими виноградарями України.

А сусідній Інкерманський завод марочних вин, де в підземних галереях площею 55 тисяч квадратних метрів у грандіозних винних підвалах з 12-метровими склепіннями зріють кращі колекційні вина нашої держави, нагороджені численними кубками Гран-прі, 50 золотими і 19 срібними медалями міжнародних конкурсів і виставок вин — вважають одним з кращих винoробних підприємств Європи.

Улітку в цій кримській Венеції до чарівних пляжиків за межами бухти з прозорою, як сльоза, водою, відпочивальників возить рейсовий катер та кілька десятків човнів, володарі яких на набережній створили екзотичне, веселе і щедре братство заправських гондольєрів. Восени — це місця усамітнення закоханих, давня Мекка поетів, письменників і художників. Взимку просолені морськими вітрами рибалки, як і їх прадіди і діди, на старих човнах з залатаними сітями, ще поночі вирушають на одвічне плавання за барабулькою (султанкою), вже рідкісною кефаллю, ставридою і скумбрією, морським окунем і бичком (досі іноді з дна моря підіймають амфори), обминають на тротуарах лінивих, товстих від риби котів, відганяють завжди голодних бакланів, що полюють на улов, у сонних свійських гусей посеред заливу з клювів стирчать хвости недоїденої риби, море світиться від вогнів кораблів і рибальських шаланд і нерідко сплескує від ігор чорноморських акул — катранів і дельфінів —афалін і білобочок.

У рибі весло стояло...

Хоча колишньої рибної рясноти, якою Балаклава славилася багато віків — 20—30-пудових білуг, рибзаводика Йосипа Кефелі, що славився найсмачнішими у всій царській імперії консервами з кефалі й скумбрії — вже немає, та рибалки-старожили ще пам`ятають щасливі часи, коли в бухту часом заходило стільки риби, що в «киплячу масу можна було вставити весло, яке певний час стояло і не падало», снували десятки сейнерів, перевантажували рибу в бочки, солили, безупинно вивозили на вантажівках, а коптильні працювали так, що повітря на кілометри було пронизано духмяними рибними пахощами.

Щоправда, нині через кілька років після того, як звідси вивели бригаду підводних човнів, закрили завод, що їх ремонтував, та інші структури Чорноморського флоту Росії, а водолази старанно почистили забруднену ним бухту, в неї знову почала заходити на зимівлю кефаль.

І набережна аж вигинається від рибалок і браконьєрів, котрі масово калічать і буквально знищують молодь кефалі —чулару —гостро заточеними сталевими «драчками», обвішаними саморобними подвійними і потрійними гачками. Районний інспектор Юрій Глєбов розповів, що дно Балаклавської бухти встелено сотнями кілограмів загубленої кефалі. Зате кожен розповість вам про долю справжніх рибалок — нащадків «лістрігонів», оспіваних Олександром Купріним: Юру Паратіно, котрий після страшної бурі, яка розбила його баркаси, вже в море і на набережну не виходив, його племінника — Петра Капітанакі, Колю Констанді, Ваню Андруцакі, Страті Стратіона, Володимира Дулепіді...

У роки останньої війни весь риболовецький флот об`єднали в кримську воєнізовану флотилію, яка переправляла евакуйованих, устаткування демонтованих підприємств, брала участь у десантних операціях Чорноморського флоту. Героїзм балаклавських рибалок оцінили захисники Севастополя, підпільники, партизани, поранені воїни — всі, крім тодішньої країни, яка відповіла їм чорною невдячністю: вислала всіх греків у червні 1944 року в місця депортації. Нині чимало тих, хто вижив у засланні, повернулися, бо «без моря не можуть ні жити ні вмерти».

Один з давніх мандрівників записав у Балаклаві: «Тут можна відпочивати від життя, тут можна цілі дні лежати на теплому камінні, осяяному сонцем, або хитатися в човні в середині бухти під колискову пісню моря — саме тут, де тільки гори та синє море, блакитне небо... Тихо і затишно в Балаклаві. Хороше тут жити, хороше й умирати».

На туристів чекає музей «холодної війни»

Своє майбутнє Балаклава пов`язує з туризмом. Десять останніх років розкопок археологів значно збагатили наше уявлення про цю дивну місцину, були щедрими на унікальні, а часом сенсаційні знахідки. Одна з них — римська військова база I Італійського легіону і святилища Юпітера Доліхена. Її виявили з майже збереженим інтер`єром під знесеним приватним будинком. Зображали цього грізного бога, що стояв на бику з орлом, у воїнських обладунках, гострому ковпаку, з сокирою в одній руці і з пучком блискавок — у другій. Нічого схожого на території СНД раніше не знаходили. Дослідження унікального археологічного об`єкта лише починаються.

А на місці першої та єдиної в світі підземної гавані — підземного заводу з ремонту підводних човнів, грандіозне будівництво якого в п`ятдесятих роках розпорядився почати Сталін, балаклавці заходилися втілювати в життя проект створення масштабного музею «холодної війни».

Про грандіозність надсекретного «об`єкта № 825 ГТС» на західному березі бухти свідчить те, що на випадок ядерної війни в його підземній гавані загальною площею 6 тисяч кв. м могли б укритися ціла бригада військових субмарин і кілька тисяч людей. Загальний гірничий виробіток скельного грунту в арочному залізобетоні, а це об`єкт протиатомного захисту першої категорії, за час його будівництва перевищив 25 тисяч кубометрів, лише на проходку штольні довжиною 800 метрів було витрачено майже 70 мільйонів радянських рублів, а загалом —мільйони мільйонів доларів. «Завод» міг витримати ядерний вибух велетенської потужності. До його складу входили сухий док, численні цехи, командні пункти і канал, який давав змогу підводним човнам, зайшовши в нього з боку Балаклавської бухти, виходити прямо у відкрите море, до того ж не лише в надводному, а й в підводному положенні.

Проте Микита Хрущов, оглянувши в 1961 році вже майже готову споруду, незадоволено кинув: «Треба віддати все це виноробам!». Та його вмовили пожаліти втрачені мільйони і титанічні зусилля військових будівельників, і унікальний балаклавський підземно-підводний комплекс продовжував функціонувати до травня 1994 року, допоки з його черева вийшла остання російська субмарина.

До розвалу СРСР поруч з «об`єктом № 825» якорилися надшвидкісні яхти генеральних секретарів ЦК і лідерів радянського уряду. Під час серпневого путчу 1991 року одна з них на найвищій

Кожній мові —

Наприкінці минулого тижня (того самого дня, коли Верховна Рада вражаючою більшістю голосів прийняла Закон про підтримку книговидання) в Держкомінформі святкували 10-річчя державної системи випуску видань мовами етнічних груп населення і заснування Головної спеціалізованої редакції літератури мовами національних меншин України.

За цим досить кострубатим формулюванням стоїть факт, майже неймовірний у нашій «роздержавленій державі»: за державний (!) кошт видаються книжки більш як шістьма десятками мов!

Отже, є в Києві вищезгадана спеціалізована редакція (головний редактор Любов Головко), з якою координують свою роботу видавництва «Донбас» (Донецьк), «Каменяр» (Львів), «Карпати» (Ужгород), «Маяк» (Одеса), «Січ» (Дніпропетровськ), «Таврія» (Сімферополь). Кожне з них опікується літературою народів, що компактно проживають у регіоні. Тобто одесити видають літературу гагаузів, євреїв, болгар, румунів, львів'яни — поляків, кримчани — кримських татар та росіян, донечани — приазовських греків. Доробок солідний: за десять років — 500 назв книжок, серед них юридична, навчальна, художня, науково-популярна література, словники. Трапляються й справді унікальні речі, цікаві не лише для компактного етнічного кола — приміром, «Заповіт» Шевченка, виданий 56 мовами, тритомна антологія «На нашій, на своїй землі» (твори шістдесяти поетів шістнадцятьма мовами), книга перекладів Рауля Чілачави «Серпень. 55 українських поетів».

Все це можна побачити на виставці на першому поверсі Держкомінформу, в самому центрі Києва. І дуже важливо, що це можна бачити — бо, з огляду на малі тиражі, ці книжки на ринку майже невидимі. А ними можна хвалитися перед Європою й перед власним суспільством з не меншою гордістю (і з більшими підставами), ніж колись у СРСР хвалилися дружбою народів-братів. На жаль — майже не хвалимося. Й загалом книжками, й взагалі етнокультурними процесами наші ЗМІ мало цікавляться. А цікавитися є чим: наш народ — це люди більше 100 національностей, у нас є майже 700 національно-культурних товариств.

Після урочистого відкриття виставки відбувся «круглий стіл». Його проводив заступник голови Держкомінформполітики Анатолій Мураховський. Він спробував одразу надати розмові ділового тону: «Не все так добре в нашому домі! — сказав пан Мураховський. — Цю тезу я

2500 років

швидкості полинула до місця «ув`язнення» Михайла Горбачова. Про причину того «ривка» неможливо дізнатися і досі.

До останнього часу суперсекретний комплекс, який втратив своє військове значення, тотально нищився і грабувався: мародери здали в металобрухт навіть непідйомні протиатомні вхідні ворота в рукотворну скельно-морську штольню.

Ентузіасти музею «холодної війни», до якого вже виявляють чималий інтерес наші й закордонні туристи (уже побували тут торгові аташе з більш як сорока країн світу) починають клопотатися про колекцію експонатів всіх видів зброї часів протистояння двох супердержав: мін, корпусів хімічної зброї, атомних торпед, а в доці планують пришвартувати списаний підводний човен тощо.

Тут — доля нашої цивілізації

Унікальностей в Балаклаві вистачало в усі епохи її 2500-літнього буття: від знаменитого лишая «манна небесна», описаного в Біблії, знайденого тут в XIX столітті, найдревніших в Криму триметрових культових кам`яних пам`ятників, скельних брил, поставлених древніми людьми руба — менгірів, посвяти зі Святилища в Балаклаві Юпітеру Доліхену — найранішого свідчення цього культу серед солдатів Римської імперії, однієї з найдревніших нумізматичних колекцій — 57 срібних римських динаріїв, найдревнішого діючого православного наземного храму в Криму — Дванадцять Апостолів 1357 року, найдовшого, 19-кілометрового каньйону півострова —Чорнорічченського, де знайдено стоянку прадавньої людини... до найбільшого в Криму одноіменного водосховища, найвищого на півострові і на території СНД 196-метрового Інкерманського маяка, найвищих в Криму кам`яних сходів у 891 сходинку Балаклавського Свято-Георгієвського монастиря (кількість дорівнює даті його заснування), перших пошукових підводних робіт, створеної в 1923 році в Балаклаві, Експедиції підводних робіт особливого призначення, першої в світі міжміської трамвайної лінії Севастополь — Балаклава, відкритої в 1924 році, першої в СРСР найпотужнішої тоді в Європі вітроелектростанції, збудованої на тутешніх Караньських висотах в 1931 році... Місця дивної краси, за твердим переконанням учених, так зримо оспівані в десятій пісні «Одіссеї» Гомера:

«В славну цю пристань ввійшли ми: її утворили бескиди, Круто обабіч піднявшись і зсунувшись поруч Гирла великими, один проти одного З темені прірви Моря стирчатими каменями вхід і вихід загороджуючи...» — треба все-таки побачити кожному навіч. Тут є де відпочити і розважитися, є чим замилуватися, подивуватися і, звісно, задуматися над долею, власною, держави і всієї нашої цивілізації.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Фото автора.

добрі умови

кладу на край нашого з вами «круглого столу» й прошу висловитися передусім про проблеми!».

Але от що цікаво: виступали поети, редактори та видавці, серед них кілька українців, євреї, татарин, циган — і всі як один демонстрували одну суто українську ментальну рису. А саме: спершу дякували рідній державі за турботу, і лиш потім м'яко переходили до проблем!

Їй Богу, перефразовуючи покійного Брежнєва, можна сказати: у нас склалася нова історична спільнота —український народ. Навіть незручно при цьому уживати термін «нацменшини», бо всі ми в Україні в чомусь хорошому дуже схожі.

Але повернемося до проблем книговидання мовами народів України (так — а не «нацменшин» — мабуть, точніше).

Так от, ці проблеми не суто національного, а загальнокультурного чи навіть загальноекономічного плану: мізерні тиражі й мізерні зарплати видавців, відплив кваліфікованих кадрів, руйнація системи книгорозповсюдження. А ще проблеми міжвідомчі. Про одну з них сказав ромський (циганський) поет Міха Козимиренко: чому циганські діти не хочуть ходити до школи? Відповідь: хтось десь в якихось міністерствах не подумав і не передбачив, що циганські діти мали б учитися рідною мовою, інакше навіщо їм така школа?

Отже, проблеми все-таки є, частину з них публічно висловлено й поставлено на порядок денний. Можливо, найперше, що буде зроблено ближчим часом — Головна спеціалізована редакція отримає статус повноцінного державного видавництва.

Віталій ЖЕЖЕРА.

На знімку: книга Левона Міріджаняна «Мій Шевченко», щойно видана Головспецвидавництвом (редактор — Женя Церунян, вона ж — редактор газети «Арагац», вірменського додатку до «Голосу України». Нагадаємо: при нашій газеті шість таких додатків — кримськотатарський, румунський, єврейський, польський, болгарський).

КАЛЕНДАР

Пастух небесних журавлів

Виповнюється 280 років з дня народження Григорія Сковороди — філософа, якого чомусь модно уявляти таким собі босим і простоволосим мандрівним мудрецем, навіть демократом — хоч він таким в жодній разі не був, бо чого б тоді коштувала знаменита фраза, яку він заповідав написати на своїй могилі: «Світ ловив мене, але не спіймав!»

Таким він і досі лишається — невпійманим.

Народився Григорій Савович 3 грудня 1722 року в Чорнухах на Полтавщині в козацькій родині. Шістнадцятирічним його віддали вчитися до Києво-Могилянської академії, де він вивчав поетику, риторику, філософію, богослов'я та п'ять (окрім російської) іноземних мов. Два роки служив у Петербурзі в придворній хоровій капелі. 1750 року поїхав до Угорщини в складі дипломатичної місії, відвідував лекції у Віденському університеті, за непідтвердженими даними, побував в Італії та Німеччині. Після повернення з-за кордону викладав поетику в Переяславі, потім у Харкові, там затримався ненадовго, потім присвятив себе приватному вчителюванню й мандрам, почав роботу над книгою віршів «Сад божественних пісень». Його філософія, всупереч європеїзації, має в собі щось орієнтальне, тут поєднано містичний фаталізм з епікурейством. Писав латиною та своєрідною українсько-російською сумішшю розмовної мови з книжною — це було зрозуміло слобожанському панству, в колі якого й проповідував філософ. Помер восени 1794 року в селі Іванівці під Харковом. Сковорода добре знав, що спадщина його не дуже приступна: «Думки сердечні — їх не видно, немовби їх нема, але від цієї іскри вся пожежа, бунт і руйнування». Відтоді не минуло й ста років, а деякі вчені навіть почали вважати, що ніякого Сковороди насправді не було, що це міф, бо така постать реально існувати не може!

... Якби не гордість («А от у нас є Сковорода!») — ми теж з легкістю піддалися б оцій думці про неправдоподібність Сковороди. Бо він справді неправдоподібний! Уявіть собі: живе чоловік з блискучою європейською освітою, а надворі вісімнадцяте століття, тьма спокус і можливостей — імперія розквітає, приєднано Крим, Америка (наша сусідка по Алясці) стає на ноги! Тодішня школа (чистісінько як тепер) вчила, що людина має збагачуватись. І от приходить у таку школу викладачем такий собі Сковорода й каже: це не має жодного значення, від цього треба відмовитись і жити інакше — просто. Тому-то він довго не втримався ні в Переяславі, ні в Харкові. Він і тепер там не втримався б.

Правда, харківський губернатор сказав йому: ви ж розумний чоловік, Григорію Савичу, чому б вам не посісти достойного місця в суспільстві? На що філософ відповів кучеряво: світ подібний до театру, акторів там хвалять не за знатність ролі, а за вдалу гру, а я в цьому світовому театрі тільки й умію грати роль просту, низьку й нею тішуся!

Здається, зрозуміло сказано: я граю роль, я лиш прикидаюся «простим і низьким». А його сприймали буквально, оце й збивало з пантелику. Ще вчора писав «Мой жребій з голяками», а сьогодні просить у листі: «Пришліть шубу, бо зима на носі!» Проповідує простоту, а сам любить сир пармезон та голландський, не проти сигар та доброго вина! Ну хіба не спокусник? Тодішні батьки, між іншим, остерігалися довіряти дітей такому вчителеві.

Можливо, це й була спокуса. Але спокуса вищого порядку. Він вирішив для себе проблему, яку людство не вирішило до кінця ні через сто літ, ні тепер — що важливіше «бути чи мати». «Бути» — вочевидь важливіше. Але набагато важче. Майже неможливо. А він витримав цю роль. Він зумів жити наперекір нашій обачливій приказці про журавля і синицю. Синиць легко брав до рук і відпускав так само легко. А журавлям не дозволяв опускатися надто низько. Це високе мистецтво — так жити. Саме тому в Сковороду важко повірити.

Аттила МОГИЛЬНИЙ.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Чого не бачать пасажири

Для мешканців великих міст найзручніший вид транспорту — метро. Багато хто з нас проводить тут годину, а то й більше. Здавалося б, нічого нового побачити в метро вже не можна. Але простір, доступний пасажирам, — це лише вершина айсберга, і пані в уніформах, котрих ми бачимо на станціях, — лише невелика частина величезного колективу, що забезпечує бездоганну роботу, яка підтверджує тезу про надійність та пунктуальність підземних експресів. За непомітними дверима, повз які ми щодня пробігаємо у своїх справах, — великі приміщення. У них сотні фахівців працюють цілодобово, контролюючи численні параметри безпеки діяльності метрополітену. Важливо все: температура повітря, вологість, досконалість зв'язку з машиністами та черговими по станціях, стан тунелів і готовність ремонтників до термінової роботи... Безперебійну і безпечну роботу цілого комплексу складних механізмів — турнікетів, ескалаторів, семафорів, стрілок, вентиляторів, самих поїздів і багато чого іншого забезпечують фахівці підземних і наземних служб метрополітену, більшість із яких ми не бачимо. Але від їхньої кваліфікації залежать наш час, наш комфорт і наша безпека.

Фото Олега ДИКАНЯ (Укрінформ).

Достигли вишні в садку Григорія Гладкова

НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМИХ

Каюся: я давно знав, що знаменита пісня «Поспели вишни в саду у дяди Вани», яку ще недавно напідпитку співали чи не в усіх ресторанах Радянського Союзу, аж ніяк не народна, як її подавали і численні виконавці, і збірники «сумнівних» мелодій на зразок альманахів «Кримінальне чтиво» або «Архів ресторанної музики». Хто цієї пісні, зрештою, не знає або хоч раз у житті не чув? Навіть у збірник хітів усіх часів і народів вона потрапила. Це ота, в якій у садку дядька Івана достигли вишні, а «дядя Ваня с тетей Груней нынче в бане», то хлопчаки з оточуючих вулиць скористалися нагодою, полізли «чистити» чужий садок. Так-от, знав я, що в цієї пісні насправді є автор, і що живе та працює він у Дніпропетровську. Але чи варто було захоплюватися творцем такого шлягеру-«шедевра»?

Шкода, що пізно зустрілися

А ось нещодавно нарешті зустрівся з ним, і дуже пошкодував, що з таким запізненням. Хоч прикріше, мабуть, що з великим запізненням він до всіх нас повертається. Маю на увазі, як автор і блискучий виконавець своїх пісень, яких, набагато «пристойніших» та змістовніших, написав відтоді ще кількасот. Особливо зворушливі в нього пісні про минулу війну. Коли співає ветеранам, ті плачуть. Цікавою, оригінальною людиною виявився Григорій Гладков.

Досить сказати, що має чотири вищі освіти, а зараз живе своє третє життя. Це не враховуючи того, котре пов'язане з піснями. За першою освітою Григорій Євгенійович медик-стоматолог. Протезист. У невеликому містечку Вільногірську на Дніпропетровщині очолював міську лікарню, а у Верхньодніпровському районі — санаторій.

Але потім, маючи неймовірно жадібну вдачу не вдовольнятися тим, чого домігся, несподівано змінив свою долю. Намагався стати патентознавцем. Та, на жаль, на той час ці його нові знання були незатребувані. Тому закінчив, уже заочно, інститут народного господарства і подався в споживчу кооперацію. Менеджером, як тепер кажуть. А недавно, знову-таки заочно, здобув і вищу юридичну освіту. Часи нині настали такі, каже, що юристом має бути кожний. А всі ці разом узяті пошуки себе не завадили Гладкову пристойно забезпечувати свою сім'ю, виховати сина й доньку, дочекатися онуків.

Інша річ, що весь цей час Гладков не облишав мріяти про літературу і музику — точніше, про пісенну творчість. Якось подавав навіть документи до Літературного інституту ім. Горького. З одного боку, стримували друзі та знайомі не ризикувати «непевними творчими хлібами». Як потім складеться, невідомо, а воно, мовляв, тобі треба, коли маєш достатки і постійно бажану роботу? З другого — заважали ті зовсім не солодкі, а гіркі й терпкі вишні-ягоди, які достигли «в садку дяді Вані». Пісня справді стала дуже й дуже популярною. Такій удачі, такому успіху треба було, здавалося б, радіти, та де там. Вона заважала, мов «помилка» молодості...

Шуфутинському пощастило, а Гладкову пісня нашкодила

Пісню «Поспели вишни...» Григорій написав, коли йому йшов сімнадцятий рік. Жив він тоді з батьками на околиці Нікополя, де у власних будинках, що потопали у вишневих садах, жили і дядя Ваня, і тітка Груня... От якось «під настрій» і посмів підліток, котрий тоді вже «склав» не одну іронічно-гумористичну пісню на «сільські мотиви», створити винятково для однолітків шлягер з оточуючого їх життя. Хіба міг він тоді передбачити, яка доля випаде цій пісні та який «жарт» зіграє вона особисто з ним? Звичайно, ні.

А далі сталося таке. Приятель Гладкова з дитинства Володя Євдокименко пішов у музиканти і незабаром почав працювати в ансамблі одного з дніпропетровських ресторанів. Де й наспівав «Вишні» Гладкова своїм друзям. Тим пісня сподобалася. Одначе вони жодного разу не насмілилися виконати її на публіці. Зате член цього ансамблю на ім'я Євген разом із «незвичайною» піснею завіявся потім аж на Магадан. Де, уявіть собі, саме огинався ще не визнаний тоді співак і музикант Михайло Шуфутинський. А тепер зазирнемо в книгу спогадів «американця» Шуфутинського, яку він видав кілька років тому. Читаємо: «...І найулюбленішою піснею магаданців стала пісня «Поспели вишни в саду у дяди Вани». Ми швидко збагнули, який репертуар від нас вимагають, і гроші потекли рікою. Цікаво, що цей невідомо ким написаний шлягер незабаром співали і в ресторанах Москви та Сочі. Я сам виконував його разів п'ятсот, якщо не більше».

Отож якщо Михайлу Шуфутинському пісня «Поспели вишни...» дала, може, й путівку в життя, то автору слів і музики Григорію Гладкову вона, навпаки, завадила реалізувати той талант, який у нього був і залишається від Бога. Річ у тім, що тридцять три роки тому, коли Григорій ще навчався на другому чи третьому курсі медінституту, в газеті «Комсомольская правда» з'явилася велика стаття, присвячена ідейно-моральному гартуванню радянської молоді. Зокрема тодішньою музичною культурою. І починалася стаття з того, що це вельми актуально, оскільки вистачає бажаючих нівечити, псувати серця та душі нашого підростаючого покоління. Вивчивши репертуар, під який юнаки та дівчата «відпочивають», ЦК ВЛКСМ гнівно затаврував передусім низькопробну, вульгарну та непристойну пісню «Поспели вишни...» Чого вона може навчити? А її співають уже навіть на Всесоюзній ударній комсомольській будові в казахському Джезказгані! Ганьба! Ця пісня згубно впливає на молодь «від Карпат до Курил»!

Статтю «Комсомолки» дали тоді вказівку обов'язково обговорити на зборах в усіх первинних комсомольських організаціях Радянського Союзу. Зрозуміло, що комсомолець, студент і спортсмен Григорій Гладков і заїкнутися не посмів, що він автор такої «паршивої та шкідливої» пісні. Хоч сам, до речі, тоді в ресторані жодного разу ще не був. Тож вирішив краще мовчати і триматися подалі від гріха...

Хай буде гімн українців усього світу!

«Відкрився» Григорій Євгенійович лише недавно. Ні, деякі його пісні вже й раніше звучали в радіопередачах. Може, й вам доводилося чути їх в авторському виконанні... Григорія Лиханського. Це не псевдонім, хоч міг і бути ним, це дівоче прізвище матері Григорія. Однак справді «зізнався в усьому» Гладков лише тоді, коли написав і запропонував на конкурс власний варіант Державного гімну України.

Від Карпат до
Чорномор'я
наша Україна,
І живуть в ній добрі
люди, як сім'я єдина.
Слава Богу, все збулося
— мрії, заповіти,
Об'єдналися в державу
Кобзареві діти.

Гімн в інтерпретації Григорія Гладкова уже мав нагоду заспівати Дмитро Гнатюк. І сказав, що слова йому дуже сподобалися, вони «чудово лягають на музику». Особливо ось ці:

Вже козацькі онучата
розправили плечі,
Щоб у світі стало
менше болю й
ворожнечі.
Знайте всі,
не забувайте —
є така держава,
Українському народу —
слава, слава, слава!

Але про нашу з Григорієм Євгенійовичем особисту зустріч, може, і не варто було б тут стільки розповідати, якби не нова його пропозиція — мати гімн українців усього світу. Котрий і вмістив би жадану об'єднувальну національну ідею для всіх, хто живе і в Україні, і поза її межами. Григорій Гладков створив і слова, і музику такого гімну. Але не заперечує, щоб те й інше йому допомогли удосконалити та доопрацювати. Він навіть не заперечуватиме, якщо такий гімн стане для українців усенародним.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Гімн українців усього світу

На нашій планеті, яскравій і добрій,
Є вільна, ласкава і щедра земля.
І скільки очима сягаєш за обрій,
Там вітер свободи степами гуля.
Ім'я цій землі —
Україна одвіку,
А ми — українці, і де б не були,
Збудуєм державу — могутню, велику.
До здійснення мрії ми вже підійшли.
Канада, Америка та Аргентина,
Росія, Австралія, інші краї —
Де є хоч одна
українська родина,
Згадаємо, браття, коріння свої!
Єднаймося, друзі, в могутнім пориві —
Таких не було ще великих ідей.
Щоб наші нащадки, душею красиві,
Згадали всіх нас як розумних людей.
Хай геній Тараса
народ окриляє,
Хай мрія велика серця звеселя!
Чи кров не козацька у жилах гуляє?
Живи, Україна, славетна земля!
Живи, Україно, живи незалежна,
Соборна держава —
ти наше життя.
І щире бажання, і радість безмежна
Ведуть нас вперед за нове майбуття.
Дніпро і Карпати, степи стародавні,
І Чорного моря
хвиляста краса,
Вони ще побачать діла наші славні,
Бо воля народна здійснить чудеса!

Григорій ГЛАДКОВ.

ТОЧКА ЗОРУ

Парадокс вільнодумства

Днями я вирішила зайти до подруги. Вона мешкає в одному з гуртожитків Національного університету імені Тараса Шевченка. Леся, так звуть мою знайому, — аспірантка.

На вахті гуртожитку мене зустріла сувора, як годиться для вітчизняного вахтера, тітонька з традиційним запитанням:

— Ви до кого?

Повідомляю, що прийшла до подруги, називаю номер кімнати. Вахтерка, не піднімаючи очей від якогось важливого (?) документа, незворушно промовляє:

— Вона має підійти та розписатися в журналі.

Я подаю документ, що посвідчує мою особу, і хочу пройти повз «вертушку». Турнікет заблоковано.

— У нас так не можна, — каже вартова гуртожитського порядку. — Спочатку нехай мешканка кімнати «залагодить формальності».

Я все ще сподіваюся вирішити непорозуміння, намагаюся пояснити, мовляв, подруга не знає про мій прихід. Чи я маю володіти телепатичними можливостями або даром навіювання, щоб потрапити до Лесиної кімнати — розміркову про себе.

— А чи є можливість якось повідомити дівчину про мій візит (тобто про спробу)? На поверсі є черговий студент, внутрішній телефон?

— Коли хтось їй перекаже.

А якщо ніхто не йтиме в напрямку тієї кімнати? Виявляється, мушу чекати хоч весь день, бо «є розпорядження». З'ясовується, й години візиту обмежені — з 15-ї до 22-ї. Якщо хтось, не дай, Боже, захворіє, то й відвідати його зранку не можна. Або ти весь відданий на милість вахтера (тут доречно згадати й актуальну для нашого часу проблему хабарництва). Навіть батьки, які приїхали до свого чада, мають писати заяву на дозвіл переночувати.

— Був випадок, — розповідала Леся, — коли дружині з дворічною дитиною не дозволили заночувати в кімнаті чоловіка-аспіранта. Відповідь чітка: тут прописаний лише він. Мовляв, гостюйте деінде. Як улаштувалася бідолашна жінка, яка намагалася довести свої права штампом у паспорті, невідомо. Згадується колишнє «у нас сексу немає». Тобто спільні діти є, а ночувати разом без дозволу вищого начальства — зась!

Звичайно, у відповідальних вузівських осіб є логічні обгрунтування таких «профілактичних» заходів — щоб не докучати співмешканцям кімнати, аби попередити непристойну поведінку відвідувачів тощо.

Цікаво, що гуртожиток є власністю університету, отже, ідейним продовженням найпрестижнішого національного вузу (про що з півроку тому заявлялося чітко й голосно). А нагадує казарму з визначеними годинами побачень і жорсткими правилами пропуску. А якщо саме в ньому живуть найпрогресивніші представники українського студентства, майбутні науковці, винахідники, генії! Може, наші студенти — деградуючі молодики й неконтрольовані дівчата і їх треба тримати в шорах? Ні, вони звичайні молоді люди. Ми за інерцією як годиться сприймаємо слова про демократичне суспільство разом з алогічними методами порядку.

Здається, для пострадянського суспільства характерні крайнощі. Стосовно тих-таки статевих відносин. Раніше: народила учениця в десятому класі — ганьба класному керівникові й усій школі. Тепер «класну маму» колеги щиро вітають, мовляв, радість яка, «бабусею» стали! Так і з гуртожитським порядком. Ні туди, Господи, ні сюди. А якщо вже ми хочемо бути частиною цивілізованого світу, будь ласка, приклади.

Схід

Володимир ЛИТВИНЕНКО вивчав мову в Сеульському університеті (Південна Корея):

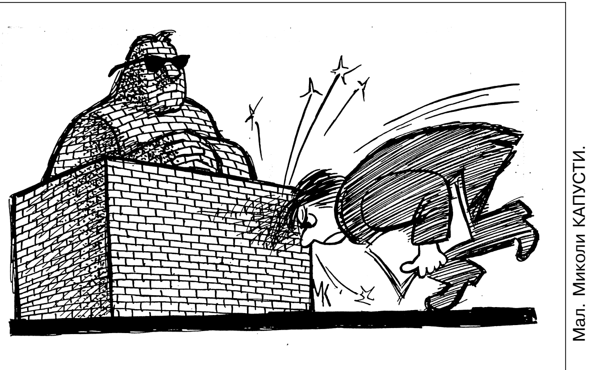
— У цій країні хлопці й дівчата живуть у різних гуртожитках. Тільки один день раз на рік є так званий open house (відкритий дім), коли можна подивитися, як живуть колеги протилежної статі. Там теж є дядечко-вахтер (або тітонька), який не піддається на умовляння пропустити, скажімо, товаришку в чоловічі апартаменти. А от друга — будь ласка. Якщо гості завітали раптово — в кожній кімнаті є телефон.

Захід

Олександр БЄЛЯКОВ вчився в аспірантурі Католицького університету міста Айхштейн (Німеччина):

— У студентських гуртожитках Німеччини пропускної системи як такої немає. На вхідних дверях — кодовий замок та домофон. Відвідувачів пропускає сам мешканець кімнати. Під час навчання до мене декілька раз приїжджали друзі з України та Росії.

Ірина БУЛАНЕНКО.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ВАТ «ТОМАК» повідомляє про проведення зборів акціонерів ВАТ, які відбудуться 20 січня 2003 р. о 14.00 за адресою: м. Київ, вул. В. Хвойка, 15/15 (приміщення ВАТ).

Реєстрація учасників зборів доводитиметься в день зборів з 10.00.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Затвердження нової редакції Статуту ВАТ «ТОМАК» відповідно до норм чинного законодавства України.
2. Затвердження нової редакції Положення про Спостережну Раду ВАТ «ТОМАК».
3. Переобрання членів Спостережної Ради ВАТ «ТОМАК».
3.1. Відкликання діючих членів Спостережної Ради.
3.2. Обрання нового складу Спостережної Ради.
4. Затвердження нової редакції Положення про Правління ВАТ «ТОМАК».
5. Затвердження нової редакції Положення про ревізійну комісію ВАТ «ТОМАК».
6. Переобрання членів Ревізійної комісії ВАТ «ТОМАК».
6.1. Відкликання діючих членів Ревізійної комісії.
6.2. Обрання нового складу Ревізійної комісії.

Акціонери мають право особисто взяти участь у зборах, або через представників (довірених осіб).

Для участі у зборах акціонерам необхідно пред'явити документ, який засвідчує особу, уповноваженій особі — завірене доручення для довірених осіб.

Постановлением Хозяйственного суда Луганской области (91000, г. Луганск, пл. Героев ВОВ, 3а) по делу № 10/139б от 04.11.2002 г. признано банкротом ГОАО «Стахановский завод строительных материалов и конструкций» (94000, Луганская обл., г. Стаханов, ул. Камянская, 1, р/с 2600230120079 в отд. ПИБ г. Стаханова, МФО 304353, код 24182388) и открыта ликвидационная процедура.

Ликвидатором назначен арбитражный управляющий Комбаров Александр Петрович, лицензия серии АА № 047887 от 19.10.2002 г. (94000, Луганская обл., г. Стаханов, ул. Почтовая, 12, тел. (06444) 4-15-68).

Господарським судом Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушено справу № 2/163-Б від 29.10.2002 року за заявою Теофіпольського відділення Красилівської МДПІ, про визнання банкрутом Теофіпольського заводу продовольчих товарів (юридична адреса: 30650, Хмельницька область, Теофіпольський район, смт. Базалія, вул. Леніна, 43, р/р 26001275040001 в ТВБВ дирекції АПБ «Україна», МФО 315308, код підприємства — 01197737.

Розпорядником майна призначено Ковальчук Ірину Іванівну, ліцензія Міністерства економіки № 047982 від 19.10.2001 р.

Заяви кредиторів направляти в місячний термін з дня публікації.

Господарський суд м. Києва, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б Постановою по справі № 23/405-б від 21.11.2002 р. визнав банкрутом Закрите акціонерне товариство «Група «Енергетичний Стандарт» (адреса: 01023, м. Київ, вул. Госпітальна, 12, Г, код ЄДРПОУ 31407574), р/р 2600711864 в Акціонерному поштово-пенсійному банку «Аваль», МФО 300001 і відкриває ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Плющакову Валентину Миколаївну (адреса: м. Київ, вул. Мельникова, 2/10).

Кредитори протягом місяця після опублікування даного оголошення можуть звернутись із заявою про визнання кредитором по справі до господарського суду м. Києва.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. С. Тюленіна, 21) порушив справу № 5/5/281 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Надія» (юридична адреса: 70054, Запорізької обл., Вільнянського р-ну, с. Купріянівка, вул. Молодіжна, 9, код ЄДРПОУ 03750055, р/р 260011842 в банку «Аваль», МФО 313327).

Розпорядником майна призначено Балдакова О. Г. (ліцензія № 315471, адреса: 69104, м. Запоріжжя, в. Маліновського, 26а, кв. 117).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ЗАТ «Український газовий комплекс»

(ЄДРПОУ 25267773, 07400, Київська обл., м. Бровари, Промвузол БДТМ, 573-46-40) повідомляє про прийняття рішення загальними зборами акціонерів (Протокол № 15 від 19.11.2002 р.) про деномінацію акцій шляхом дрібнення та подає наступну інформацію у зв'язку з цим:

На момент прийняття рішення статутний фонд становить 1 200 000,00 грн., кількість акцій 12 шт., номінальна вартість акції 100 000,00 грн. Прийнято рішення про випуск акцій на загальну суму 1 200 000,00 грн., кількість акцій 120 шт., номінальна вартість акції 10 000,00 грн. Форма випуску акцій документарна, категорія — прості іменні акції, серія Д № 1 — 120.

Акціонери отримуватимуть акції нової ном. вартості після внесення змін до реєстру власників акцій шляхом обміну однієї акції старого номіналу на десять акцій нового номіналу. Місце обміну: 02094, м. Київ, вул. Пожарського, 3. Термін обміну не обмежений.

08.01.2003 р. о 10.00 на УТБ «Харків»

(Палац праці, 3 під., 4 пов., пл. Конституції, 1, м. Харків) відбудеться аукціон з продажу майна банкрута ЗАТ «Велика Державінська мануфактура» (вул. Ньютона, 107, м. Харків).

Лот № 1. Частково заселений двоповерховий гуртожиток, пр. Гагаріна, 156, м. Харків, рік зведення 1952, фізичний знос —27 %. Початкова ціна з ПДВ — 30800,00 грн.

Гарантований внесок — 3080,00 грн.

Реєстраційний збір — 17,00 грн.

Лот № 2. Об'єкт незавершеного будівництва у санаторії «Рай-Оленівка», 1 % готовності, Початкова ціна з ПДВ — 1533,34 грн.

Гарантований внесок — 153,33 грн.

Реєстраційний збір — 17,00 грн.

Лот № 3. Відходи ткацького виробництва. Початкова ціна з ПДВ —4722,32 грн.

Гарантований внесок — 472,23 грн.

Реєстраційний збір — 17 грн.

З питань ознайомлення з майном звертатись за тел. (0572) 20-18-91 (з 9.00 до 17.00).

Термін подання заявок на аукціон — до 05.01.2003 р. Оплата внесків здійснюється на р/р 260063012905 у Київській філ. АКБ «Укрсоцбанк» м. Харкова, МФО 351298, код. 25461222.

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) постановою від 07.11.02 р. № 10/59 визнав банкрутом повне товариство «Кіровоградський завод залізобетонних виробів» (25014, м. Кіровоград, вулиця Богуна, 123-а) і розпочав ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Воловик В. П. (ліцензія Мінекономіки № 047969, м. Кіровоград, 25006, а/с № 5/41, тел/факс: (0522) 55-27-91). інформацію по цій справі надсилати за адресою арбітражного керуючого.

Господарським судом Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) постановою від 10.10.2002 року по справі № 10/45 визнано банкрутом ВІДКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО ім. Гагаріна (с. Бандурівка Олександрійського р-ну Кіровоградської області) та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено Шепотинник Валентину Миколаївну (ліцензія АА № 250374 від 20.03.2002, адреса: 25006, м. Кіровоград, вул. Дзержинського, буд. 64-А, тел. (0522) 24-95-04).

ОАО «Завод им. Фрунзе» сообщает, что внеочередное общее собрание акционеров состоится 23 января 2003 года в 15.00 час. по адресу: г. Харьков, ул. Плехановская, 57-А, актовый зал завода.

Повестка дня:

1. Утверждение Устава ОАО «Завод им. Фрунзе» в новой редакции.
2. Разное.

Регистрация акционеров будет проводиться в день и по месту проведения собрания с 13.00 до 15.00 час.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області від 05.11.02 р. по спраі № Б26/168/02 визнано банкрутом Сільськогосподарський виробничий кооператив «Агрофірма Зоря» (Дніпропетровська область, Томаківський район, с. Зоря, вул. Фестивальна, 16, рахунок № 26007315329001 в Томаківському ТОБО «Україна», МФО 305103, код ЄДРПОУ 00851703). Провадження по справі здійснюється з урахуванням вимог статті 51 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Претензії кредиторів можуть бути заявлені протягом місяця з дати опублікування цього оголошення.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Вдовін Максим Володимирович (ліцензія АА 047941) тел. (056) 7962353, адреса для листування: м. Дніпропетровськ, пр. К. Маркса, 83/61.

Відкрите акціонерне товариство «Завод технологічного обладнання» повідомляє про свою ліквідацію за рішенням вищого органу товариства (протокол загальних зборів ВАТ «Завод технологічного обладнання» № 6 від 26.11.2002 року).

Претензії кредиторів приймаються ліквідаційною комісією у двомісячний термін з моменту оголошення про ліквідацію за адресою: 87515, Донецька обл. м. Маріуполь, вул. Енгельса, 54, тел. (0629) 34-72-30.

Господарським судом Донецької області (вул. Артема, 157, м. Донецьк, 83048, Україна) 21.10.2002 р. за позовом ДПІ у м. Краматорську, порушена справа № 3/223Б про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Техпромснаб» (код 30331384, юр, адреса: просп. Мира, 6, м. Краматорськ, Донецької обл., 84300 Р/р 26004274208001 у Краматорській філії КБ Приват-Банк, МФО 335548). Розпорядником майна призначений Колєсніков С. М. ліцензія № 249630.

Претензії приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Региональное Агентство по вопросам банкротства в Донецкой области и ликвидатор КСП «Червоний молочар» г. Славянск, сообщают о проведении аукциона по повторной продаже активов.

На аукцион выставляются следующие активы: 1. Здание коровника, площадь —1541,4 кв. м., начальная цена продажи — 5412,00 грн. (без НДС), гарантийный взнос — 270,60 грн. 2. Здание почты, г. Славянск, ул. Оскольская, 1, площадь — 103,4 кв. м., начальная цена продажи — 9725,00 грн. (без НДС), гарантийный взнос — 486,25 грн. 3. Здание детского сада-ясель (незавершенное строительство), площадь — 926,8 кв. м., начальная цена продажи — 14328,67 грн. (без ПДВ), гарантийный взнос — 716,43 грн. 4. Асфальтовое замощение и здания машдвора — 2 ед. (А-1, Б-1), 1990 г., площадь А-1-20,3 кв. м., Б-1-117,5 кв. м., начальная цена продажи — 11435,00 грн. (без ПДВ), гарантийный взнос 571,75 грн. 5. Здание кормоцеха, площадь — 97,9 кв. м., начальная цена продажи — 795,00 грн. (без ПДВ), гарантийный взнос —39,75 грн. 6. Здание склада ГСМ, 1991 г., площадь —33,3 кв. м., начальная цена продажи — 1223,00 грн. (без ПДВ), гарантийный взнос — 61,15 грн. 7. Оборудование и сельхозинвентарь — 46 ед., начальная цена продажи — 9493,86 грн., гарантийный взнос —474,69 грн. Гарантийный взнос в размере 5% от начальной цены реализуемого имущества и регистрационный сбор для регистрации участников аукциона — 17 гривен перечисляются Донецкой товарной бирже на р/сч. 26005000001 в ДФАБ «Экспресс банк» г. Донецка, МФО 335838, ОКПО 13480316. Для участия в аукционе необходимо подать заявку организатору торгов Региональному Агентству по вопросам банкротства в Донецкой области, расположенному по адресу: г. Донецк, бульв. Шевченко, 20. Срок подачи заявок 27 календарных дней со дня публикации в газете по 29 декабря 2002 г. включительно. Аукцион состоится после 30 календарных дней со дня публикации информации 02 января 2003 г., на Донецкой товарной бирже в 11.00 часов по адресу: г. Донецк, ул. Первомайская, 12. Справки по телефонам: 381-76-17, 381-76-14.

ООО «Рубеж» код 23709505 ликвидируется. Претензии принимаются в течение двух месяцев.

Приватне підприємство «Аудиторська компанія фінансово-правова група «АПРІОРІ», код 31140490, зареєстроване Подільською РДА м. Києва, 12.09.2000 року за адресою: м. Київ, вул. Іллінська, 12, сповіщає, що постановою Господарського суду м. Києва № 24/634-б від 02.12.2002 р. ПП «Аудиторська компанія фінансово-правової групи «АПРІОРІ» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Матюшенко Н. А. Претензії кредиторів приймаються за тел. 239-18-21.

Закрите акціонерне товариство «Українська нафтопромислова компанія» — (ЗАТ «УНАФКО» скорочено) згідно з рішенням загальних зборів акціонерів від 15 листопада 2002 року перетворено в Товариство з обмеженою відповідальністю «Українська нафтопромислова компанія», яка є правонаступником ЗАТ «Українська нафтопромислова компанія».

ВАТ «Гуляйпільський завод лакофарбових виробів» повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються в строк до 27 січня 2003 р. за адресою: 70200, Запорізька обл., м. Гуляйполе, вул. Шевченко, 61. Тел. 4-16-25.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) постановою № 24/49б від 30.09.02 р. визнане банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура ЗАТ «Партнерство» (83059, м. Донецьк, пр. Ілліча, 107-А, ЗКПО 00453032, р/р 2600601065000 в АБ «Ікар-банк» м. Донецьк, МФО 334594).

Ліквідатором призначена Чілімова А. В. (83028, м. Донецьк, вул. Майская, 66; ліцензія № 250447; тел. (062) 332-25-14.

Хозяйственный суд Харьковской области (61022, г. Харьков, пл. Свободы, 5, Госпром, 8 подъезд) возбудил дело № Б-24/110-02 о банкротстве открытого акционерного общества «Зачепиловский Агротехсервис» (пгт. Зачепиловка Харьковской области, ул. Харьковская, 56; расчетный счет 26042301752 в Зачепиловском отделении Сбербанка, МФО 350233, код 03761805).

Распорядителем имущества назначен арбитражный управляющий Соколов Сергей Петрович (лицензия серия АА № 047524 от 25.07.2001 г.), адрес: г. Харьков, ул. Полтавский шлях, 171, кв. 14).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования.

Українсько-кіпрське виробничо-торговельне акціонерне товариство «Комета» з іноземними інвестиціями

повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 17 січня 2003 року о 14.00 за адресою: вул. І. Сірка, 46, м. Кривий Ріг.

Порядок денний:

1. Розподіл дивідендів за 2001 рік.
2. Звіт про роботу АТ за 9 місяців 2002 р.
3. Порядок відчуження акцій емітента — АТ «Комета», які знаходяться у його власності. (Доповнення до Статуту).

Початок реєстрації о 13.00. Представники акціонерів повинні мати паспорт чи інший документ, що посвідчує особу, а також належним чином засвідчену довіреність.

Господарським судом Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) постановою від 23.09.2002 р. по справі № 12/114б Дочірнє підприємство «Попаснянська автоколона» Спільного підприємства «Луганське обласне автотранспортне підприємство» (Луганська область, м. Попасна, вул. Заводська, 6, код ЄДРПОУ 01736358, р/р 2600630182932 в філіалі Акціонерного комерційного банка «Національний кредит» м. Попасна, МФО 304847) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Воронько Олексія Олексійовича (ліцензія № 248 від 14.12.2000 р., мешкаючого за адресою: 91000, м. Луганськ, вул. Радянська, буд. 92, кв. 7).

Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Хозяйственным судом Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) 31 октября 2002 года возбужено дело № 3/229 Б о банкротстве ОАО «Донецкий завод химических реактивов» текущий счет № 26000301610094 в Куйбышевском отделении ПИБ г. Донецка, МФО 334408, ОКПО 05701258.

Мораторий на требования кредиторов введен 31.10.02 г.

Распорядителем имущества назначен Толчеев А. Ю. Лицензия № 047676.

Претензии кредиторов принимаются в течение одного месяца со дня опубликования.

Товариство, з обмеженою відповідальністю фірма «Беркут» — ЛТД (ідентифікаційний код 16395689) повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії примаються, протягом, двох місяців за адресою: 03680, м. Київ, вул. Освіти 4, к. 109.

Побували в «пеклі», попереду — «чистилище»?..

ПІСЛЯМОВА

Писати про казковість Стамбула, 15-мільйонного мегаполіса, що розкинувся одразу на території Європи та Азії, — пріоритет інших. Скажу одне: я був вражений величчю цього міста на Босфорі. До речі, ми мали насолоду здійснити міні-круїз відомою протокою. Однак ітиметься не про історію, архітектуру, велич імперій та їх крах, а про футбол.

Згадки про те, що стадіон «Іноню» — справжнє пекло під час матчів «Бешикташа» — чистісінька правда. Ще за дві години до поєдинку 1/16 фіналу Кубка УЄФА його трибуни були заповнені вщерть. Між іншим, найдорожчі квитки коштували 150 доларів. Уболівальники за якимось сценарієм перегукувалися. Це була справжня вистава. Гримів бій численних барабанів, пролунало понад десяток різних пісень про милих серцю місцевої суперекспансивної публіки «чорних орлів». І так тривало до фінального свистка. До речі, один, либонь, найгарячіший фан звалився з другого ярусу, і бідолагу забрала карета швидкої допомоги.

Така розпечена атмосфера справляє величезний психологічний вплив. Навіть ми — журналісти й кілька десятків уболівальників з України — були просто приголомшені. А як було динамівцям, навіть важко собі уявити...

На жаль, цього разу Віталій Рева, який минішнього року подарував нам чимало яскравих хвилин надійної гри і в клубі, і в збірній, зробив принаймні два «подарунки» господарям...

Утім, вішати всіх «собак» на самого лише Реву негоже. Адже решта гравців, і особливо ті, хто мав забезпечувати оборону, дозволили футболістам «Бешикташа», як то кажуть, сісти собі на шию. Господарі мали можливість перевіряти свою влучність з різних позицій. Отож, погодьтеся, під постійним тиском нашому воротареві було ой як непросто.

Відбивши перший шалений наступальний шквал господарів, ми провели успішну контратаку. Після флангового навісу Белькевича Мелащенко головою перевів м'яча на Рінкона, який виконав свій обов'язок вишукано й упевнено, не залишивши жодного шансу воротареві стамбульців, колумбієцеві Кордобі.

На жаль, це був практично єдиний шанс динамівців. І вони ним скористалися. Отже, говорити цього разу про низьку реалізацію немає жодних підстав. Моментів не створювали і край. Хіба що можна згадати епізод на 68-й хвилині, коли Кордоба вискочив на середину власної половини поля, а м'яч опинився у Черната. Але Флорін, котрий володіє потужним точним ударом здалеку, цього разу пробив якось незграбно і слабко.

Та повернімося до моменту нашого єдиного успіху. Отже, не встигли кияни насолодитися щасливою миттю, як стамбульський румун Панку пройшов уздовж лінії карного майданчика і використав потрібну мить для удару. Рева, прикритий Гавранчичем та Нума, не зреагував на той постріл...

Після перерви «Динамо» практично зупинилося. Майже всі гравці більше стояли, ніж рухалися. Навіть у геть програному поєдинку з «Ювентусом» у Турині кияни атакували значно гостріше й конструктивніше. Постійно поставали запитання: а що робить на полі Мелащенко? Чому такий інертний і зовні байдужий Белькевич?

Трохи пожвавив гру Чернат, котрий вийшов на заміну. Та й він сприятливої погоди не створив. У підсумку все скінчилося для нас сумно. «Бешикташ» забив ще два м'ячі. Спочатку Рева не наважився піти на перехоплення після навісу в карний майданчик. І їхній бразилець Роналдо, перебуваючи за кілька кроків од наших воріт, без перешкод у падінні пробив головою —1:2.

А під завісу зустрічі неприємне для нас «слово» сказав темношкірий француз Нума. Хоча протягом матчу його успішно пильнував персональний «охоронець» Гавранчич. Однак втратив на мить пильність — і отримали скандал...

Наставник господарів, авторитетний у футбольному світі румунський фахівець **Мірча Луческу** володіє шістьма мовами, але не знає ... турецької. Тому він на прес-конференції щедро хвалив своїх підопічних французькою. Зазначив, що знає можливості киян і постарається налаштувати своїх гравців найсерйознішим чином на матч-відповідь.

Звичайно, всі ми з нетерпінням чекатимемо на 12 грудня, коли ці суперники вийдуть знову один проти одного. Але вже на нашому НСК «Олімпійський». Ми були свідками того, на що здатні переповнені трибуни стадіону клубу «Бешикташ». То хіба ми гірші? Хоча завдання перед «Динамо» стоїть надскладне.

Фото Івана ТИМЧЕНКА.

Утім, **Олексій Михайличенко** запевняв журналістів, що дефіцит у два м'ячі ліквідувати його підопічним до снаги.

— Рахунок промовляє сам за себе, — сказав він. —Тому давати оцінку матчу доволі важко. Хоча сьогодні був лише перший тайм — усе вирішиться в Києві за два тижні. Успіх буде, якщо не гратимемо з такою кількістю браку, як оце сьогодні. Практично всі футболісти діяли значно нижче своїх можливостей. Це ще образливіше, бо «Бешикташ» не запропонував нам нічого несподіваного. Маємо ще два тижні, щоб підготуватися як слід.

— Після того, як «Динамо» вибуло з Ліги чемпіонів, чи залишилася у його гравців колишня мотивація?

— Не вважаю, що сьогодні у гравців не було бажання грати та боротися. У них за плечима чотири дуже важкі місяці, які дуже вплинули на їхній загальний стан. Мотивація, гадаю, залишається. А сьогоднішня невдача, сподіваюся, лише роз'ятрила самолюбство наших футболістів. Я гарантую, що в Києві буде бій.

— Третій матч поспіль у єврокубках динамівці відкривали рахунок, але не спромоглися втримати перевагу. В чому річ?

— Гадаю, це збіг обставин.

— Чим збирається заповнити паузу до 12 грудня?

— Вирушимо на тренувальний збір до Малаги (Іспанія), де 3 та 5 грудня заплановано два товариські матчі. На першу дату суперника ще не визначено, а от 5 грудня поміряємося силами з московським «Локомотивом». Цими поєдинками збираємося вирішити проблему нестачі ігрової практики.

Хоча настрій і був кепський, з нами поспілкувалися також окремі гравці «Динамо».

Йєрко Леко зустрівся зі своїм татом, котрий спеціально прибув до Стамбула з Хорватії. Тому був дуже лаконічний:

— «Бешикташ» був об'єктивно сильніший за нас. Що й показало табло. Результат цілком закономірний. Але, як на мене, можна ще врятувати становище. Треба лише гуртом і самовіддано поборотися за власну долю.

Горан Гавранчич сказав чимало критичних слів про себе:

— Другий м'яч у наші ворота — на моїй совісті. Але сьогодні не тільки я зіграв не на рівні. На жаль, вся команда була немов зв'язана по руках і ногах. Особливо кепсько зіграли в обороні. Трапляються і такі прикрі дні.

— І що далі?

— Треба вигравати в Києві — 2:0. От і все...

З борні з «чорними орлами» динамівські «білі соколи» вийшли зраненими. Але, як уже сказано, є час, щоб живою водою загоїти ті рани, відновити сили і виграти битву в цілому!

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Стамбул—Київ.

На знімку: протиборство Андрія Гусіна та Антоніо Заго.

Дякуємо ФК «Динамо» (Київ) за допомогу в організації цього репортажу.

ЗВІДУСІЛЬ

Плавання. Кубок світу. Шанхай. Українець Олег Лисогор виграв дистанцію 50 м брасом.

Гандбол. У столичному Палаці спорту відбувся традиційний міжнародний турнір національних збірних «Кубок Турчина». Компанія цього разу зібралася чудова — чинні чемпіонки світу росіянки, завжди авторитетні і чудово зіграні угорки, французькі гандболістки — п'ята команда останньої світової першості. І, зрозуміло, господарки майданчика. Матчі завершилися з такими рахунками: Росія — Угорщина. 27:26. Україна — Франція. 31:22. Росія — Франція. 32:24. Україна — Угорщина. 32:31. Угорщина — Франція. 26:24. Україна — Росія. 21:25. Росія — 6 очок, Україна — 4, Угорщина — 2, Франція — 0.

Наступної п'ятниці в Данії стартує чемпіонат Європи. Збірна України грає у підгрупі з командами Данії, Нідерландів та Угорщини. Отже, підопічні Леоніда Ратнера, котрі нещодавно виграли Кубок Карпат у Румунії, й удома мали хорошу практику перед серйозними іспитами.

Теніс. У Парижі відбувся фінальний матч Кубка Девіса. Збірна Росії (Марат Сафін, Євген Кафельников та Михайло Южний) у напрочуд драматичному поєдинку взяла гору над командою Франції — 3:2. Серед вболівальників були помічені Жак Ширак, Борис Єльцин та Юрій Лужков.

ОГОЛОШЕННЯ

Господарським судом Львівської області /79010, м. Львів вул. Личаківська, 81/ порушено справу № 7/183-7/80 про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю «КОМАРНІВСЬКИЙ ДОК» /юридична адреса — с. Бучали, Городоцький район, Львівська область/, ЗКПО 02971015, рах. № 260092804/840, 0260092804/980, 260094831/980, МФО 325570.

Розпорядником майна призначено Боляка Ігоря Михайловича, ліцензія серія АА № 249553 від 12.11.01 р. /місце проживання м. Львів, вул. Стрімка, 4/8/.

Заяви кредиторів та пропозиції санаторів приймаются Господарським судом Львівської області протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушив справу № 14/94 від 15.10.2002 р. про банкрутство комунального підприємства «Соціальний захист» (25000, м. Кіровоград, вул. К. Маркса, 15/17, код ЄДРПОУ —13761226, п/р 260041039 в Кіровоградській ОД АППБ «Аваль», МФО 323538).

Розпорядником майна призначено Воловика Олексія Валерійовича (м. Кіровоград, вул. Сталінграда, 12, кор. 4, кв. 174, т. 55-27-91, ліцензія АА № 140417).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) порушив справу № 9/143б про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Стахановське автотранспортне підприємство 10975», код 03116051, адреса: 94000, Луганська область, м. Стаханов, вул. Трамвайна, 34, р/р 2600630120204 у Стахановському відділенні ПІБ, МФО 304353. Справу порушено і введено мораторій 18.10.2002 року. Розпорядник майна — Островський Вадим Анатолійович, ліцензія АА № 250229 від 14.01.2002 р., мешкає: м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 2/32.

Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ЗАТ «Регіональний акцептний дім» (код ЄДРПОУ 23943632) повідомляє про ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Чернишевського: 1-А, тел. (0562) 37-15-48.

Совместное предприятие "Инфо-сет" (ОКПО 22014468) объявляет о своей ликвидации. Претензии принимаются в письменной форме в течение двух месяцев с момента опубликования объявления по адресу: 83017, г. Донецк, б. Шевченко, 44/26.

Утерянные учредительные документы считать недействительными.

Сообщаем о ликвидации товарищества в виде **ООО СП «ЭОЛ»,** код ОКПО 14349479, претензии принимаются в течение двух месяцев.

Ликвидационная комиссия.

Приватне підприємство «Сіріус», код 31140506, зареєстроване 13.09.2000 р., та взяте на облік Подільською РДА м. Києва, за адресою: м. Київ, вул. Іллінська, 12, повідомляє, що постановою Господарського суду м. Києва № 24/594-б від 19.11.2002 р. Приватне підприємство «Сіріус» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Сердюкова О. В. Претензії кредиторів приймаються за тел.: 234-44-10.

ЧПКП «Регула-Сервис» (Код ЗКПО 25392142) сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение 1 месяца.

ООО «ЕМА», И. И. код. ОКПО 24985970, юридический адрес: 49074, г. Днепропетровск, ул. Батумская, 11 объявляет о своей ликвидации. Претензии от кредиторов принимаются в течение одного месяца с момента выхода объявления.

Ухвалою господарського суду Полтавської області за заявою ДПІ у м. Полтаві порушено провадження у справі про неплатоспроможність ВАТ «Полтавський Мало-Будищанський завод» м. Полтава; справа № 7/261. Код ЄДРПОУ 04596201. Юридична адреса: м. Полтава, вул. Клінкерна, 14. Розрахунковий рахунок 26000301550057 Октябрське відділення Промінвестбанку, МФО 331478.

Арбітражний керуючий Лазарєв Ф. Е.

Господарським судом Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького 18) порушено справу № 5/40-Б про банкрутство ВАТ «Білокриницький вапняний завод» (74113, вул. Перемоги, № 1, смт. Кар'єрне, В. Олександрівського району, Херсонської області, код ЄДРПОУ № 00191431). Розпорядником майна призначено Бондаря Сергія Івановича (ліц. АА 250431 від 1.04.2002 року).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ПІСЛЯ ВИХІДНИХ

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Граймо у «Новації»

У програмі «Новація», що транслюється на УТ-1, закінчилися два етапи вікторини з участю «Голосу України», і колектив газети із задоволенням привітав переможців гри. Одне запитання стосувалося видання загалом і два — за матеріалами, надрукованими в ньому. Призи розігрувалися у трьох номінаціях. Перша (за три правильні відповіді) — кухонний комбайн. Їх володарями стали киянки Валентина Яценко та Валентина Кузьменко. Друга (за дві відповіді) — футбольний м`яч. Призери цієї номінації — Олександр Стрига з Кривого Рогу і В'ячеслав Тельнов з Києва. А за одну влучну відповідь —піврічна передплата. Її з нового року матимуть Світлана Нестеренко з Комсомольська на Полтавщині й киянин Євген Назаренко.

Переможці подякували за цікаву вікторину, корисні призи і щиро запевнили, що й надалі залишатимуться постійними читачами улюбленої газети і, безперечно, братимуть участь у її конкурсах.

А колектив «Голосу України» бажає своїм читачам удачі в наступній телевікторині. Тож дивіться у п'ятницю о 16.45 на каналі УТ-1 програму «Новація». Крім актуальної і пізнавальної інформації, яку ви отримаєте, зможете взяти участь у конкурсі «Голосу України». А найуважніші читачі нашої газети, відповівши на запитання вікторини, отримають приз. Залежно від кількості правильних відповідей це буде — кухонний комбайн, м'яч або передплата на півроку. Не пропустіть передачу, і ваш голос обов'язково почують у «Голосі». Хай щастить!

На фото: переможці телевікторини.

Вікторія ЛИТВИН.

ФЕСТИВАЛІ

Гран-прі юної співачки

Нещодавно в Будапешті завершився міжнародний фестиваль дитячої творчості, в якому взяли участь і виконавці з України. Запорізьку область на ньому представляла юна співачка з міста Оріхова Ганна Овсюк. Вона виконала пісні «Моя Україна», «Молитва», «Бажаю добра». Угорці тепло сприйняли виступ оріхівчанки. Її удостоєно вищої нагороди — диплома гран-прі «Золоте сузір'я».

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Поетичне слово провінції

Перший міжрайонний фестиваль «Поетична осінь» провело Котовське культурно-просвітницьке товариство «Ліра». В акції взяли участь молоді таланти з трьох районів —Котовського, Балтського та Кодимського. Дехто з них вже має збірки власних поезій. Журі, очолюване членом Національної спілки письменників України Наталкою Дихтяр-Палашевською, визнало лауреатами фестивалю котовчанок Ольгу Романчикову, Ірину Підпоріну та Лілію Кузьменко, а також кодимчанку Тетяну Бурдейну. Такі фестивалі провінційних поетичних талантів відтепер вирішено проводити регулярно. Це, вважають, посприяє виведенню їх на обласну та всеукраїнську орбіти.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

А бармени зазвичай не п'ють...

Чемпіонат барменів України зібрав у столичному Палаці спорту справжніх поціновувачів цієї справи. Конкурс відбувся у рамках III фестивалю кулінарного мистецтва, організованого АТ «Київський міжнародний контрактовий ярмарок». Енергійні господарі барних стойок підкоряли глядачів умінням зробити яскраве шоу зі звичайного змішування спиртних напоїв. Віртуозні конкурсанти демонстрували журі свої здібності в кількох турах: «класик» — одяг, напої, представлення коктейлів — усе за класичними вимогами жанру; «тест-налив» — уміння на око наповнити келих певною кількістю спиртного; «фристайл» — здатність яскраво, артистично приготувати й подати напій. Дії учасників конкурсу оцінювалися за міжнародними стандартами.

Переможцем чемпіонату став Олексій Федосов з Ялти. З ним бліцінтерв'ю нашого кореспондента.

— Олексію, скільки ви йшли до такої перемоги?

— Займаюся цією справою вже сім років. Починав у Сіверодонецьку Луганської області. Потім навчався в Києві у Міжнародному центрі барменів «Планета Z». Тепер працюю в Ялті.

— Чим для вас став цей чемпіонат?

— У кожного бармена є свої секрети майстерності. Якість кінцевого продукту — це те, до чого ми прагнемо. Але чемпіонат дав можливість з професійної точки зору оцінити вміння кожного бармена.

— Який напій найчастіше замовляють у вашому місті?

— Коктейль з еротичним присмаком у назві. Він коштує досить дорого — 150 гривень. Але не минає й дня, щоб його не замовляли.

— Ви знаєте на смак усі коктейлі, які готуєте?

— Звичайно, і навіть ті, що не готую.

— А як складаються стосунки бармена з алкоголем?

— На роботі, звичайно, пити заборонено. Однак, я думаю, більшість моїх колег обрала цю професію через те, що так простіше втримувати себе від випивки.

Ірина БУЛАНЕНКО.

Адаптації не потребує

ПРЕМ'ЄРИ

Прем'єра вокально-інструментального твору Дж. Россіні «Stabat mater» відбулася в неділю в Донецькому академічному театрі опери та балету. Без перебільшення, «Stabat mater» можна назвати загальноукраїнською прем'єрою, адже досі цей твір не виконувався в жодному театрі країни. Знаменитий гімн Богородиці Марії написано латиною. Євангельський образ матері, яка страждає за сина, став сюжетом для багатьох композиторів.

Виконання меси, написаної в пам'ять про Ісуса Христа, донецька опера присвятила всім мирним жертвам сучасного світу: загиблим шахтарям, жертвам теракту в Москві, землетрусу на півдні Італії та іншим. Головний хормейстер театру Людмила Стрельцова каже, що до «Stabat mater» звернулася ще рік тому. А прискорив прем'єру приїзд до Донецька італійського диригента Франческо Ледди, з яким театр уклав контракт до кінця сезону. Те, що твір Россіні виконується не досить часто, пояснюється складністю партій. Однак молоді солісти донецької опери Олена Китаєва (сопрано), Анна Максудова (друге сопрано), Юрій Алексейчук (бас) та запрошений із Одеси Руслан Зіневич (тенор) були на висоті.

«Stabat mater» не назвеш легким для сприйняття твором. Однак колектив театру звертався і звертатиметься до кращих зразків духовної музики. «Не треба думати, як адаптувати їх для масової публіки, — вважає начальник управління культури обласної держадміністрації Валерій Стасевич. — Треба ставити краще, що є у світовій культурі».

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ФОТОФАКТ

Відомий український тенісист Андрій Медведєв допомагає робітникам у ремонті шпиталю для хворих на СНІД. У неділю відзначали Всесвітній день боротьби зі СНІДом. За останні двадцять років у світі від синдрому імунодефіциту померло понад 22 мільйони людей.

Фото УНІАН.

Тим, хто любить «Голос»

До Міжнародного дня інвалідів керівники підприємств, депутати Кам'янець-Подільської міської ради Валерій Гордійчук, Анатолій Качуровський, Ростислав Ярема, Георгій Марченко, депутат Хмельницької обласної ради, директор ВАТ «Адамс» Адам Яхієв, голова Гуменецької сільської ради Інна Абдулкадирова передплатили 100 примірників «Голосу України» для ветеранів війни та праці, інвалідів у місті та районі.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

КОНЦЕРТИ

Гумор без антракту

У концертному залі Український дім відбудеться перший творчий вечір молодого гумориста Віталія Краснюка.

Власне, до великої сцени йому не звикати. Адже Віталій не раз ставав лауреатом всеукраїнських конкурсів гумористів. У його активі і збірка сатиричних творів, багато з яких звучали й того вечора. Цікаво, що двогодинний виступ проходив без антракту. Просто потреби в ньому не було. Адже, на відміну від офіційно-нудних концертів, сюди прийшли справжні шанувальники мистецтва розмовного жанру. І не тільки його. Бо разом з пересмішником на одній сцені виступали і танцювальний гурт «Куманець» ансамблю пісні і танцю Збройних Сил України, і народне тріо «Криниченька» та ще багато колег по «артистичному цеху». Звісно, лунали поздоровлення та побажання творчої наснаги.

А дехто з гостей, окрім гарного настрою, отримав і подарунки. Саме цього вечора було підбито підсумки конкурсу на кращий гумористичний твір, який вів у радіопрограмі «Від суботи до суботи» Віталій Краснюк. Його переможцями стали Володимир Смотритель, Володимир Спотикайло та Василь Маковський.

Богдан ДОВНИЧ.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311224. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»
Internet: http://uamedia.visti.net/golos